

EN ABRAM TOOG HEEN

**PREDICATIËN OVER HET LEVEN
VAN ABRAHAM
EN JACOB**

Door

Ds. P. HONKOOP sr.

Predikant Gereformeerde Gemeente

YERSEKE

Hoekman's Boekhandel en Uitgeverij -- Goes

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2013**

VOORWOORD

Gaarne voldoe ik aan het verzoek opnieuw een voorwoord te schrijven voor een aantal preken van mijn geliefde vader, die voor de pers gereed zijn.

't Is verblijdend dat er nog veel belangstelling is voor de uitgave van deze preken.

De preken die u hierbij worden aangeboden zijn een zevental vervolgstoffen over het leven van Abraham.

Niet alleen zult u er de wegen Gods met Zijn volk in verklaard vinden maar ook veel nuttig onderwijs voor het soms zo moeilijk en raadselachtig leven.

We hopen dat de Heere ook deze preken zal willen gebruiken tot verheerlijking van Zijn Naam en tot opbouw van Zijn Koninkrijk.

Ten laatste zij nog vermeld dat ook deze preken geheel door hemzelf zijn klaargemaakt en onveranderd worden uitgegeven.

Ds. A. F. Honkoop.

Moerkapelle, februari 1972.

INHOUD

1. Abraham door God geroepen, Genesis 12: 1
2. Abraham en Gods bevel, Genesis 12: 4
3. De grote geloofsheld in menselijke zwakheid, Genesis 12: 13
4. De scheiding der broeders, Genesis 13: 9
5. Abraham op het slagveld, Genesis 14: 2
6. Abrahams onderricht aangaande de ware erfgenaam, Genesis 15: 5, 6
7. Het teken van het verbond met Abraham, Genesis 15: 8
8. Jacobs gedenkwaardige plaats, Genesis 32: 13-32
9. Jacob en Ezau bij de Jabbok, Genesis 33: 8-16
10. Want uw Maker is uw Man. Jesaja 54: 5.

3 laatste preken toegevoegd uit *De Schat des Woords*

1. Abraham door God geroepen

Zingen: Psalm 45: 6 en 7

Lezen: Genesis 12

Zingen: Psalm 65: 2 en 3

Zingen: Psalm 17: 8

Zingen: Psalm 103: 1

De tekstwoorden voor dit uur vindt u opgetekend in het boek GENESIS, het twaalfde hoofdstuk, het eerste vers, waar Gods woord luidt:

Ga u uit uw land, en uit uw maagschap, en uit uws Vaders huis, naar het land, dat Ik u wijzen zal.

Wij zien hier "Abraham door God geroepen".

Waarin ons inzonderheid wordt voorgesteld:

ten 1e: De verschijning aan Abraham,

ten 2e: Het bevel aan Abraham,

ten 3e: De belofte aan Abraham.

Ten 1e: De verschijning aan Abraham

M. H.

De lijst van Sems geslacht in Gen. 11 leert ons, hoe het verbond der Genade onafgebroken voortgezet is. God heeft zich steeds een geslacht behouden, waarin Zijn naam werd genoemd en bewaard. De Paradijsbelofte (Gen. 3: 15) wilde Hij tot waarheid maken. Het zaad der vrouw, d.i. Christus, moest voortgebracht worden, en die belofte moest toebetrouwd blijven aan het uitverkoren geslacht, dat eindelijk door Abraham voortgebracht zou worden. Abrahams persoonlijkheid heeft een grote betekenis in de geschiedenis des heils, want al de zegeningen, eens over Sem uitgesproken zouden op hem en zijn geslacht worden samengebracht, zijn voet zou de erve der zonen Chams betreden. Hij zou een inwoner zijn in het land der belofte als in een vreemd land, en wordt van God geroepen tot de hemelse erfenis, wat alles zegt.

God verscheen aan Abraham voor 't eerst in het Ur der Chaldeën, de zetel van de maan-Godin. Daar heeft God Zich aan Abraham geopenbaard op majestueuze en heerlijke wijze naar luidt van Hand. 7: 2. "Gij mannen-broeders en vaders, hoort toe: de God der heerlijkheid verscheen onzen vader Abraham, nog zijnde in Mesopotamië."

O, eeuwig wonder. God verscheen aan Abraham, een afgodendienaar in Mesopotamië, maar nog groter wonder van genade, wanneer de Heere aan U, aan mij verschijnt in volle heerlijkheid en majesteit in het Mesopotamië der wereld en afgoderij. O, dat nooit naar God gevraagd te hebben, mogelijk schier nooit van God gehoord te hebben, zich uitlevende als Manasse in zijn goddeloosheid, of als de zondares in haar zedeloosheid, of als een Paulus in zijn moordgeweld, gedreven door eigengerechtigte, wettische waanziekte, of als de Tollenaar in zijn dieverijen, of als Maria Magdalena in haar duivelsbetogenen ... en dan door God naar u gevraagd.

Volk ... waarom? Omdat het Gode behaagt uit louter Soevereiniteit. Tot lof en eer van Zijn Naam, en uw zaligheid, waarvan u eeuwig met de dichter zingen zult Psalm 89:8: *u toch, u zijt hun roem, de kracht van hunne kracht.* Zo heerlijk en met zoveel Goddelijke kracht en majesteit openbaarde de Heere Zich aan Abraham, dat hij niet de minste grond en reden had om aan het Goddelijk gezag van die roeping te twijfelen.

Nee geliefden, als God verschijnt is het met ons afgedaan. Er is geen grond maar ook geen vermogen de roeping des Almachtigen te weigeren.

Ik wil en zij zullen! De inwendige roeping is onweerstandelijk. Daar ligt Paulus als dood ... daar valt het zwaard van zelfmoord uit des stokbewaarders hand ... daar gaat Abraham in geloofsgehoorzaamheid. 't Is niet alleen dat God daar in dat Ur der Chaldeeën met Abraham het verbond der genade aanging, maar in die verbondsopenbaring verscheen hem die Verbondsendel, en wordt hem die Zoon van God vertoond, gelijk de Heere Zich na de val aan al de Patriarchen en Mozes vertoonde. Dit verbond nu wordt in het uur der minne gemaakt en opgericht met al Abrahams geestelijk zaad, in de Middelaar Jezus Christus, waarvan de Kerk zingt, Psalm 105:

"'t Verbond met Abraham Zijn vrind,

Bevestigt Hij van kind tot kind".

't Is dat verbond, dat God in Christus van eeuwigheid is aangegaan met Zijn uitverkorenen, hetwelk Hij op Golgotha's heuvel met Zijn bloed bevestigd heeft en in het uur van Gods welbehagen verheerlijkt aan, of opricht met Zijn uitverkorenen.

Wij worden geen ware bondgenoten door op Gods erve geboren te zijn, door doop of opvoeding, maar door genadige en wezenlijke inlijving in het verbond. Wij liggen van nature buiten het verbond, dood in zonden en misdaden en moeten uit het verbond der werken uitgescheurd en in het verbond der genade in Christus ingelijfd en met Christus verenigd worden door het geloof, naar luidt van Ezechiël 16; opdat Christus gekend en Zich de arme, ellendige en ontdekte en verdoemelijke zondaar bekend gemaakt wordt als de Middelaar des verbonds in de oefening des geloofs, zoals bij de tollenaar en de verloren zoon.

Kent u dit? Bent u in Jezus, en verenigd met Jezus, hetwelk zich openbaart in de vrucht van het arme zondaarsleven? O, weet toch, mist u Jezus, u mist alles. Bezit u Jezus, u bezit alles. O, welgelukzalig hij, die met Abraham Christus mag onderbouwen door het geloof, want die zullen de Heere kennen en vervolgen Hem te kennen. Bij Abraham bleef 't dan ook niet bij deze éne weldaad. Zijn land, zijn maagschap en zijns vaders huis te verlaten, waarin hij de God der heerlijkheid liefelijk mocht aanschouwen; maar de Heere is zelfs achtmaal op doorluchte wijze hem verschenen.

De eerste maal in het Ur der Chaldeeën, wanneer God hem op krachtdadige wijze riep. De tweede maal bij Sichem, aan het eikenbos More.

De derde maal in Bethel.

De vierde maal als Hij hem 'n zoon en erfgenaam beloofde.

De vijfde maal als Hij hem de besnijdenis gaf.

De zesde maal als Hij bij hem ten huize kwam.

De zevende maal als Hij het vonnis van Sarai, aangaande de uitdrijving van Hagar en Ismaël goedkeurde.

De achtste maal als Hij hem gebod de opoffering van Izak.

Zo is het dan ook niet genoeg, Volk, dat Christus een gestaltenis in ons verkrijge, maar dat door de oefeningen des geloofs het verlossingswerk al duidelijker en heerlijker geopenbaard wordt.

Ach, hoe droevig is het in onze dagen gesteld onder de kinderen Gods. Wat wordt veel de bediening van de Heilige Geest uit Christus gemist. Hoe velen die op hun heffen stil ter neder liggen, zich gronden in hun gestalten, rusten op hun bevinding, zich troosten met de kenmerken en eigenschappen, terwijl toch de hechte grondslag n.l. Christus in Zijn Borg- en bloedgerechtigheid gemist wordt. Of kan men zonder en buiten Christus voor God bestaan? Is de grond der zaligheid niet goed? Waarom dan die ingeruild voor wat kenmerken en eigenschappen?

Zeker kunnen de eigenschappen niet gemist, want dan is men nog in de dood, maar zij kunnen ook evenmin de grond van onze zaligheid zijn, want dat is Christus alleen. Die alleen heeft voldaan aan het Goddelijk recht en uitgeroepen: "het is volbracht!" Door Hem zijn de door de mens geschonden deugden weer opgeluisterd, de disharmonie des hemels weggenomen, gelijk Psalm 85 ons leert:

*"Dan wordt gená van waarheid blij ontmoet;
De vrede met een kus van 't recht gegroet;
Dan spruit de trouw uit de aarde blij omhoog;
Gerechtigheid ziet neer van 's hemels boog".*

Ach, dat het ons meer om die verlossing te doen mocht zijn, dat meer de werking van de Heilige Geest in ons gevonden wordt, meer oefeningen in Christus verkregen werden, meer een honger en dorst ons drijven mocht naar Zijn gerechtigheid, ja de schuld ons meer drukken en het recht Gods ons verteren mocht. Dan zouden niet zoveel scheepjes vastvaren met hoog water, en niet zoveel twisting zijn om de meeste te wezen, waar alle scheuring en verdeeldheid uit vloeit. Bedenk altijd Volk, waar de Geest werkt, gaan we de laagte in en vallen met alle weldaden weer in het gemis terug en blijven we met de zondares op Jezus' voeten liggen tot de kracht der vergiffenis aan het hart is toegepast. Maar waar de Geest niet werkt, werken wij ... en altijd de hoogte in, en lijden wij aan waanziekte, overschatting en opgeblazenheid, en gaan we de inbeelding des harten te boven. Immers, de hoogmoed zit in onze krop vanaf de val in het Paradijs. Zodat voor een veer nog wat wind van node is om de hoogte in te gaan, maar voor ons niets, want ons hele bestaan is hoogmoed.

Ach, dat door de bediening van de Heilige Geest onze hoogmoed gebroken werd en alle grond buiten Christus ons ontnomen werd, en de heerlijkheid, dierbaarheid, schoonheid, gepastheid en algenoegzaamheid van Christus ons trekken mocht. O, volk die rijkdom, die in Christus is, die volheid, die nooit uit te spreken is. En die vastheid, die nooit weer te geven is, mocht ons niet doen rusten aler men Christus in Zijn volle Borg- en bloedgerechtigheid in de geloofsarmen sluiten mag.

Ach, dat de ene openbaring de andere volgen mocht als bij Abraham, die door oefening werd de Vader aller gelovigen, tot een zegen op aarde.

Ten 2e: Het bevel aan Abraham

We keren nu weer terug tot de roeping van Abraham en staan stil bij ons 2de punt "het bevel aan Abraham".

Ga uit, o Abraham, uit uw land van afschuwelijke afgoderij en scheid u af van Adamskinderen, om een ander land, een hemels vaderland en eeuwige erfenis van God te ontvangen.

Wat dunkt u, o mens, van zulk een ruil? Zou dit niet de moeite waard zijn om eens even stil bij te staan op uw weg? Immers met Adams erfenis gaat men naar de hel, waar eeuwige wanhoop is. Maar met Christus' erfenis gaat men naar de hemel, waar eeuwige vreugde zal zijn, waarop David zag toen hij zong, en Gods kinderen met hem:

*Maar 't blij vooruitzicht dat mij streelt
Ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen,
U in gerechtigheid aanschouwen,
Verzadigd met uw godd'lijk beeld. (Psalm 17: 8)*

Scheid u af, Abraham, van uw maagschap, die afgodendienaars van de zonde en de wereld, die wel veel belooft, doch niets geeft dan ellende: Al gewon u, o mens, de gehele wereld en al bezat u al 't goud van Ofir, dan is er nog niet één dubbeltje bij, hetwelk kan dienen tot rantsoen voor uw zonden.

O, welgelukzalig hij, voor wie de gehele wereld vergaat en die met Abraham een andere maagschap ontvangt; de heilige maagschap, die God dient in heiligheid en vreze; waarvan David zong in Psalm 45: 7:

*Straks leidt men haar in statie uit haar woning
In kleding, rijk gestikt, tot haren Koning;
zo treedt zij voort met al den maagdenstoet,
Die haar verzelt, U vrolijk tegemoet.
Zij zullen blij, geleid met lofgezangen,
De vreugde voelt, die afstraalt van haar wangen,
Tot zij, waar elk gewaagt van haren lof,
Ter bruiloft treên in 't koninklijke hof.*

Verlaat, o Abraham, uws vaders huis, dus alles en allen, daar het niets anders is dan een voortdurende verlokking. In het huis mijns Vaders zijn vele woningen, heilige woningen: Dat zal voortaan uw deel zijn.

Dan zingt de kerk in Psalm 65: 2b en 3:

*Welzalig, dien u hebt verkoren,
Dien G' uit al 't aards gedruis
Doet naad' ren, en Uw heilstem horen,
Ja, wonen in Uw huis.*

*Daar zal ons 't goede van Uw woning
verzaden, reis op reis,
En 't heilig deel, o grote Koning,
Van Uw geducht paleis.
Gij, u zult vreselijke dingen
Ons, in gerechtigheid,
Doen horen, en ons blij doen zingen
Van 't heil, voor ons bereid.*

En gaf Abraham gehoor? Dadelijk! Want 't is een Goddelijk bevel dat door merg en been gaat. Als God spreekt tot Zijn uitverkoorne om Zijn genade te verheerlijken in het uur der minne en des welbehagens, spreekt Hij als machthebbende en geeft Hij ook het vermogen op te staan en uit te gaan.

Ziet het maar in Lazarus; toen de Heere sprak: "Kom uit" kwam de geest des levens in hem, werd hij ontbonden en kwam uit. Evenzo met Paulus, ja, met allen die God roept. Als God komt, is het met ons afgedaan. Geen tegenstand kan baten. Maar de Heere maakt ze ook gewillig alles te verlaten door de liefde Gods uit te storten in hun harten.

Dan wordt God het voorwerp van hun liefde, waarin ze Zijn zaligheid en goedheid smaken. En dan doet de Heere ze ook iets van Zijn majesteit, grootheid, heerlijkheid en rijkdom aanschouwen. Door dit alles worden zij gedreven, in geloofsgehoorzaamheid met Abraham alles te verlaten, en gaan ze uit het land van de afschuwelijke afgoderij en uit de wereld met al haar hoererij. Nog eens: Ze moeten eruit, maar willen er ook uit. God heeft een vrijwillig volk op de dag Zijner heirkraft. God heeft geen slaven in Zijn dienst. Het "moeten" is een aller-genegenst willen, een heilige vanzelfheid in Gods kinderen.

't Gaat evenmin om loon: om de hemel te verdienen. Maar omdat God het waardig is. Zij brengen dan ook vruchten voort van geloof en bekering waardig, Gode tot

heerlijkheid in verdienste- loosheid. Zij kunnen niet langer slapen in de schoot van Delila en zich voeden met de draf der zwijnen, maar scheiden zich af van Adamskinderen, wier vader de duivel is, zoekend een ander Vaderland en rusten ook niet aler zij met God verzoend zijn; aler God hun vader is en zij kinderen Gods zijn, erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus.

Wanneer de Genade van Christus verheerlijkt wordt in onze harten en het Goddelijk bevel ontvangen wordt 's Vaders huis te verlaten, heeft dat volk ook alles te verlaten wat hen mocht bekoren. Zelfs vader en moeder, zusters en broeders; God liefhebbende boven alles: "Die ook vader en moeder liefheeft boven Mij is Mijns niet waardig", zegt Jezus.

Wanneer ook de waardigheid en heerlijkheid Gods een weinig wordt afgedrukt in onze harten, kunnen wij niet anders dan alles het vaarwel toeroepen, wat ons voorheen lief en dierbaar scheen. Verder gaat het nog. In Lucas 14: 26 leest men: "Indien iemand tot Mij komt en niet haat zijn vader en moeder en vrouw en kinderen en broeders en zusters, ja ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn."

Onze natuurlijke genegenheid moet voor de Goddelijke genade wijken. Ons vaderland is ons dierbaar, onze maagschap nog dierbaarder en ons vaders huis het dierbaarst van alles. En nochtans hebben wij ze allen te haten, d.w.z. wij moeten ze minder liefhebben dan Christus. We moeten dezelve niets achten en de Wil en Ere Gods boven alles stellen.

Kortom, alle gezelschap der boosdoeners moet verlaten, en de wereld en al onze vermakelijkheden moeten met een heilige onverschilligheid en verachting aangezien worden. We moeten haar niet langer aanmerken als ons land of ons vaders huis, maar als een verblijfplaats in ons vreemdelingschap en daarom hier geen blijvende stad zoeken, maar onze gedachten boven deze verheffen tot Christus, Die in de hemel is.

O, gelukkig toch hij, die met Mozes de smaadheid van Christus meerdere rijkdom acht dan een zoon van Farao's dochter genaamd te worden; die het gehele huis van Farao en het duivelsgespuis een eeuwig afscheid toeroept en met onlosmakelijke banden gebonden wordt aan 't Israël Gods en zich onvoorwaardelijk overgeeft aan de God des Verbonds. Want uit Jezus' dood vloeit het leven voort, uit Farao's dochter niets dan de dood.

Indien u deze drievoudige eis: het verlaten van zijn land; zijn maagschap en zijns vaders huis, zwaar schijnt, weet dan, dat de Heere op deze heilige en rechtvaardige eis een drievoudige belofte doet volgen:

1°. Gods bijzondere leiding naar een nieuw land.

2°. Een grote nakomelingschap.

3°. Een geestelijke zegen voor hem in alle geslachten.

Die beloften geloofde hij, al bezat hij geen voet grond, al was zijn vrouw onvruchtbaar en al moest hij een vreemdeling zijn in een vreemd land. En die beloften zijn vervuld!

O, volk, weet dat de Heere hetgeen Hij ons ontnemt of wat we aan Hem moeten afstaan, altijd honderdvoudig wedergeeft. Denk 'naar aan Mozes: zijn miljoenen uit de schatkist, zijn machtige toekomst en zijn vorstelijke zetel moest en mocht hij prijsgeven; maar na een ballingschap van 40 jaar heeft God hem gesteld als middelaar en verlosser Israëls en met een rijkdom, heerlijkheid, eer en Goddelijke autoriteit bekleed als nimmer werd gezien. En God heeft hem tot een eeuwige gedachtenis gesteld, zoals ook is geschied met Job, Jacob, David en veel anderen.

Gods weg is wonderlijk. Eerst moet Gods kind alles verlaten en dan ontvangt het. Gods kinderen moeten verlaten wat zij zien. Zij worden geoefend en verwaardigd het onzichtbare te stellen boven het zichtbare en de toekomst boven het heden. Want God zei niet tot Abraham in welk land Hij hem zou brengen, doch Abraham ging in blinde

geloofsgehoorzaamheid, evenals al Gods kinderen, al was er geen hemel tot beloning en geen hel tot straf.

Abraham was 70 jaren toen hij Ur verliet, maar nam zijn familie mee: Terah, zijn vader; Nahor, zijn broeder; Lot, zijn neef. Wie zou dat ook niet willen? Geheel onze familie zouden wij wel mee willen nemen. Maar God wil het niet: Abraham moet alles verlaten.

Zie nu het verloop: Vijf jaar blijft Abraham in Haran, aan de grens, het middelpunt van de maanverering, en daar sterft Terah, Abrahams vader.

Nahor, zijn broeder, blijft daar achter en gaat niet mee over de grens, hierin Orpa en duizenden gelijk. Wel tot aan, maar niet over de grens. Gelukkig, toch is er één die meegaat en Gods volk aankleeft, al raakt Abraham die straks ook nog kwijt. Alles moet Abraham ontvallen om God alleen over te houden. Hier ziet men weer in Nahor, dat genade geen erfgoed is. Denk erom, hoor! Gods Kerk heeft altijd veel naloop maar velen sterven met Terah voor de grens en er zijn weinig Lots, die er alles aan wagen om Christus te volgen. Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.

Ten 3e: De belofte aan Abraham

En nu ten laatste nog iets over "de belofte aan Abraham". God beloofde Abraham bij het afzonderen van zijn eigen volk, dat hij hoofd zou worden van een ander volk, zeggende: "En Ik zal u tot een groot volk maken" d.w.z. Ik zal een talrijk en aanzienlijk volk uit u laten voortkomen en Ik zal u zegenen en uw naam groot maken en wees een zegen. God sneed Abraham af om niet langer te zijn een tak van een wilde olijfboom en hem te maken tot een wortel van een tamme olijfboom.

Dit was ook een grote verlichting van Abrahams last, want hij had geen kind. Dit nu moest voortgebracht worden, zou de belofte Gods haar vervulling krijgen. 't Was ook een beproeving voor Abrahams geloof, dewijl zijn huisvrouw reeds lang onvruchtbaar was geweest. Zijn geloof moest enkel gebouwd zijn op de wetenschap, dat God machtig was uit stenen hem kinderen te verwekken en daarom tot een groot volk te maken.

Dit is de weldaad voor Gods Kerk, dat God machtig is uit een verstorven baarmoeder van 6000 jaren Zijn zonen en dochteren voort te brengen.

Het is zo waar wat ons geleerd wordt in Art. 12, derde en vierde Hoofdstuk van de Artikelen tegen de remonstranten: "En dit is die wedergeboorte, die vernieuwing, nieuwe schepping, opwekking uit de doden en levendmaking, waarvan zo heerlijk in de Schrift gesproken wordt, dewelke God, zonder ons, in ons werkt. En deze wordt in ons niet teweeg gebracht door middel van een uiterlijke predicatie alleen, noch door aanrading of dergelijke van werking, dat wanneer nu God Zijn werk volbracht heeft, het alsdan in de macht des mensen zou staan, wedergeboren te worden en niet wedergeboren te worden, bekeerd te worden of niet bekeerd te worden. Waar het is een gans bovennatuurlijke, een zeer krachtige en tegelijk een zeer zoete, wonderlijke, verborgene en onuitsprekelijke werking, dewelke, naar het getuigenis der Schrift, die van de Auteur dezer werking is ingegeven, in haar kracht niet minder noch geringer is, dan de schepping of de opwekking der doden, alzo dat al diegenen, in wier harten God op deze wonderbare wijze werkt, zeker onfeilbaar en krachtig wedergeboren worden en dadelijk geloven."

Niets, maar dan ook niets is er van de mens bij. 't Is Gods werk alleen. Geen zucht, geen traan, geen bede, geen godzaligheid kan God bewegen. 't Is niet nodig ook, want God was in Zichzelf bewogen van eeuwigheid om barmhartigheid te bewijzen.

Hij heeft gedachten des vrede; gekoesterd en niet des kwaads. "Ik wil en zij zullen". Hoe dood, walgelijk en versteend wij ook neerliggen. God Zelf is het die Zijn Kerk

plant, uithouwt en bouwt, inwendig en ook uitwendig, waarvan de Kerk zingen mag:

*"Dit is door Gods alvermogen,
Door 's Heeren hand alleen geschied.
Het is een wonder in onz' ogen;
Wij zien het, maar doorgronden het niet."*

En, Volk des Heeren, laat uit ons dan geen vrucht zijn in eeuwigheid: Onze vrucht is uit Hem en ons geloof is gebouwd op Gods macht, Die de belofte vervullen kan en het zeker doen zal door Zijn trouw. Die ook zeker Zijn Kerk zegenen zal en gelijk Hij aan Abraham beloofd heeft: "Ik zal u zegenen"; zowel met de aardse als met hemelse zegeningen. "Ga uit uws vaders huis, Abraham, dan zal Ik u Mijns Vaders zegen geven."

Gods kinderen kunnen zich er van verzekerd houden van God gezegend te zijn en van God gezegend te worden, waarom zij genoemd worden "de gezegenden des Heeren". O, volk, altijd onder de gezegende en druipende handen van die grote Zegener, naar ziel en lichaam, voor de tijd en de eeuwigheid. Gezegend met het aardse en gezegend met het hemelse. Waarin die zegeningen bestaan?

De zegeningen Godes voor Gods kinderen zijn zowel natuurlijk als geestelijk. Gezegend zijn Gods keur- en bondelingen in *het aardse*. De Heere zegt: "Uw brood zal zeker en uw water gewis zijn; die de Heere vrezden hebben geen gebrek". Denk aan Elia bij de beek Krith. Daar werd hem het vlees gebracht door het roofgedierte (beeld van de wereld). Elia vraagt niet: "Waar komt dit vandaan?", of: "Heeft die raaf dat geroofd?" Ach nee; wat hebben wij daar ook mee te maken. De profeet zag er de hand Gods in en zank in tranen weg.

Volk des Heeren, u bent toch niet te vroom om het uit de hand van de wereld te ontvangen? Weet, dat God de gehele wereld dienstbaar stelt tot uw levensonderhoud. Ook Jozef en Jacob leefden uit de leeftocht van Farao. Ja, meer dan dit: God deed Elia ook het water toekomen uit de anders zo uitgedroogde beek. Hij zorgt voor u. Hij geeft het Zijn beminden als in de slaap, d.w.z. Hij geeft het zonder u, aan u, alleen omdat Christus het voor U verworven heeft. Gods volk ontvangt alles uit Gods rechterhand en de algemene genade is voor Gods kinderen in de bijzondere genade begrepen.

David roept ervan uit: "Ik heb nog nooit de rechtvaardige verlaten gezien, noch zijn zaad zoekende brood". En van Israël leest men, dat het gedragen wordt door de woestijn, zoals een arend zijn jongen draagt op de vleugelen. U behoeft, o volk, de zorg des levens niet te dragen: Jezus zorgt voor u. Zeker kan het water wel eens aan de lippen komen, maar het gaat er niet over. Houdt uw schamele kinderkleertjes maar voor het hemelvenster en laat de laatste broodkruimels uw Oudste Broeder maar zien, dan zult u ervaren, dat Hij is een Waarmaker van Zijn woord en belofte, en heet 't tot het noorden: "Geef" en tot het zuiden: "Houd niet terug". Al het vee en al het goud op duizend bergen is het Mijne en het Mijne is het uwe, spreekt de Heere. En daarmee af.

En Gods heiligen op aarde zullen ook gezegend zijn met *de zegeningen des verbonds*, die in de hemel in Christus zijn: met liefde, met geloof, met zachtmoedigheid, zelfs met de grootste verloochening en vele weldaden meer. Dit is de erve der heiligen in het licht op aarde. Dus alles vrucht van de wedergeboorte, de allergrootste zegen des verbonds. En nu zegt de Heere tot Abraham: "Ik zal uwen naam groot maken". Door het verlaten van zijn land verloor Abraham zijn naam bij de wereld, maar de Heere

beloofde hem een naam te geven over de ganse aarde.

Volk des Heeren, verliest ook u uw naam bij het wereldgespuis om Jezus' wil? God zal u dan ook een naam en een plaats geven onder de zonen en dochteren: ja, een eeuwige naam, die niet zal worden uitgeroeid. Is dit niet alles? Daarbij vergaat de gehele wereld. O volk, een zoon, een dochter te zijn van de allerhoogste God, van de Vader aller barmhartigheid, van de Zoon des Vredes en van de oneindige Trooster en Leidsman van de Heilige Geest is een rijkdom, een eer, die nooit is uit te drukken. O kinderen des Allerhoogsten, erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Jezus Christus, wie kan het vatten?

Voorts zegt de Heere tot Abraham: Gij zult een zegen zijn". D.w.z. uw gelukzaligheid zal een voortbrengsel zijn van gelukzaligheid. Godzaligen zijn een zegen voor hun gezin, voor hun gemeente, voor hun land en volk. Door één wijze man bleef de stad gespaard. Door één Samuël, één Esra, één Mozes werd het gehele volk behouden. En door één Obed de ark voor Israël. Nee volk, u bent niet voor niets op de wereld, maar om te bidden en met uw bede, tranen en smekingen tussen God en het volk te treden tot behoudenis en een eeuwige zegen.

En dan zegt de Heere door Abraham tot u, o volk: "Ik zal zegenen, die u zegenen en vloeken, die u vloekt".

Cham, die zijn dronken, naakte vader bespote, werd van God vervloekt. Doch Sem, die geen kwaad van hem wilde zien en met toegekeerde rug zijn schande dekte, dus hem zegende, heeft God grotelijks gezegend. Doet u dan ook alzo en volgt de les van Jezus: Zegent degenen, die u vloeken, en bidt voor degenen, die u geweld aandoen. O volk, legt toch alle hoogte af en steekt uw neus in het stof. Wat hebt u om te roemen? God beware u en stelle u tot een zegen op de aarde.

Ten laatste roept de Heere in Abraham over Zijn Kerk uit: "In u zullen alle geslachten gezegend zijn", ziende op de Messias, in Wie alle beloften ja en amen zijn. Dit is de grootste zegen. Immers, Christus in de wereld is de grootste zegen voor de wereld. Anders zou de wereld vergaan.

En Christus in de geslachten brengt de Kerk ten bloei, want buiten Christus is de Kerk van wasdom verstoken en tot alle vruchteloosheid gedoemd. Christus in uw huis doet u in alles gezegend zijn: 't ganse huis van Obed-Edom werd gezegend om Christus' wil. Christus in uw hart leidt tot eeuwige behoudenis, Gode tot heerlijkheid.

Toepassing

O, u gezegende Abraham. Gezegende bondeling, door God geliefd, door God bemind en door God verkoren, wat onderscheidt u, met de ganse Kerk, van diegenen die midden in hun dood terneder liggen. O, ziet toch de arme mens daar eens liggen zonder God en zonder Christus, op de vlakke van het veld, ver- vertreden in zijn geboortebloed, walgelijk en verdoemelijk tussen de afgoden. Wat is toch de mens geworden door de zonde: Een arme sterveling op de wereld. Geen vermogen, geen kracht, geen lust en geen leven om zich aan zijn grote ellende te ontworstelen, vergaande in de stank van zijn begeerlijkheden; tot de dag aanbreekt dat hij voor God verschijnt. Want sterven is God ontmoeten. Wie zal dan God zien en leven?

O, dan zal 't heten: "Bergen, valt op ons en heuvelen bedekt ons voor het heilig aangezicht des Heeren". Maar dan is het kwijt, te laat. Voor eeuwig te laat. O, zeg ik dan te veel, als ik de mens *een arme bloed* noem? O, mijn ingewand is soms ontroerd over het lot van de arme medemens en ik zou u samen wel willen opwekken tot God

te roepen: "O, Zone Davids, ontferm U toch onzer!" Wie weet, mocht God 't nog wenden.

O, gezegende Abraham met alle geslachten die in Christus mogen gezegend zijn, Christus in uw hart leidt tot eeuwige behoudenis. 't Is waar, 't valt niet altijd mee een kind van God te zijn: 't kruis kan wel eens zwaar, 't vuur wel eens heet, de zee wel eens diep en 't leven wel eens bang zijn. Toch zal Hij Zijn erfdeel nooit verlaten, hoor. Laat de wonden soms bloedende zijn, de verdrietelijkheden groot, de smarten ingrijpend: toch is de Heere goed en goedertieren voor een arm en ellendig mens-kind; voor een zondaar die 't niet waardig is om ooit te worden aangezien.

O, als we zondaar mogen zijn, kan God ons geen kwaad meer doen. Dan blijft er niets meer over dan: God te bewonderen te hebben omgezien naar dien, die naar Hem niet omziet. God te erkennen voor Zijn genade zoals een Mefiboseth, dat God naar zulk een dode hond heeft omgezien. God te aanbidden voor Zijn weldadigheid en trouw die Hij ons bewijst. Dan zingen we met de dichter van Psalm 103 mee:

Loof, loof de Heer, mijn ziel met alle krachten.

Verhef Zijn Naam, zo groot, zo heilig t'achten.

Och of nu al, wat in mij is Hem prees!

Loof, loof mijn ziel de Hoorder der gebeden;

Vergeet nooit één van Zijn weldadigheden,

Vergeet ze niet; 't is God, die z'u beweest.

AMEN.

2. Abraham en Gods bevel

Zingen: Psalm 86: 6 en 8

Lezen: Hebr. 11: 1 - 17

Zingen: Psalm 33: 10 en 11

Zingen: Psalm 138: 1

Zingen: Psalm 25: 6

De tekstwoorden die wij voor dit uur kozen vindt u opgetekend in GENESIS twaalf, het vierde vers, het eerste gedeelte, waar Gods woord luidt:

En Abraham toog heen, gelijk de Heere tot hem gesproken had.

Wij gaan spreken over: "Abraham en Gods bevel" en bepalen u dan bij:

Ten 1e: Abrahams gewilligheid uit God.

Ten 2e: Abrahams afhankelijkheid van God.

Ten 3e: Abrahams ontmoeting met God.

1. In de eerste plaats spreken wij dus over Abrahams gewilligheid uit God.

Geliefden, welk deel heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid en wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis? Wat samenhang heeft Christus met Belial of wat deel heeft de gelovige met de ongelovige? "Wat samenvoeging heeft de tempel Gods met de afgoden", leert ons Paulus, hetwelk wij verwezenlijkt zien in Abraham. Want Abraham toog op 75-jarige leeftijd uit het afgodische Haran, gelijk de Heere tot hem gesproken had. Abraham aanvaardde de roeping en de belofte in 't geloof, om die vast te maken in en voor zijn leven. Hij beijverde zich - gelijk Petrus dit noemt - zijn roeping en verkiezing vast te maken.

Gelijk elk kind Gods zich te beijveren heeft zijn roeping en verkiezing vast te maken in en door zijn leven, opdat het werk Gods en de wonderen Zijner genade hun vastheid krijgen in de vervulling der belofte en de openbaring van Jezus Christus.

Abraham gaat niet zijn eigen-gekozen weg, naar de willekeur van zijn hart, maar Gods weg, op Gods bevel, in geloofsgehoorzaamheid.

Al ons doen, betrachten, bidden, zuchten, schreien, liefhebben en werken, al onze inspanning, ijver, tranen, gerechtigheid, godsvrucht en dienstbaarheid betekent niets indien het niet wortelt in Gods Woord en geen vrucht is van wederbarende genade. Dan wordt God in alles gemist en is ons leven geen volgen van God, maar een volgen van het eigen "ik".

Het volgen van God kenmerkte juist Abrahams wandel. Alleen dan kan er sprake zijn van gehoorzaamheid des levens. Dan blijkt die onmiddellijke bereidwilligheid, die door geen uitwendige omstandigheden van omgeving of leeftijd wordt tenietgedaan.

Als God bevel geeft alles te verlaten, Gods wil te volgen, Gods wet te betrachten en Gods weg te bewandelen dan legt het geloof - dat werkzaam is door de liefde die in het hart is uitgestort - alle gedachten gevangen onder Gods Woord en klemt zich eraan vast. Het geloof redeneert niet, maar werpt alle geredeneer en tegenstand terneer.

Hoor Paulus naar God vragen: "Wie Bent u Heere?" Zie Manasse in het vuile kerkerhol kruipen om vergiffenis te verkrijgen, Zacheüs in een boom klauteren om Jezus te zien en een tollenaar naar de tempel gaan om het uit te krijten: "O God, wees mij zondaar genadig".

Vrijwillig mag dat Volk van God volgen, in blinde geloofsgehoorzaamheid, zoals Abraham, niet wetend welk land God geven zou, en gelijk Ruth zich onvoorwaardelijk

overgaf, niet wetend of zij bij Israël ingelijfd, en ooit gelost en getrouwd zou worden. O, dat onvoorwaardelijk de Heere volgen. Niet wetend of immer de scepter zal worden toegestoken: "Wanneer ik dan omkome, zo kom ik om." Liever sterven, dan de wereld en de zonde te kiezen. De smaadheid van Christus meerdere rijkdom achtend, dan langer een zoon van Farao's dochter genaamd te worden. Zich vastklemmend aan de beloften Gods; zich betrouwend en verlatend op God.

Abraham mocht zich in zijn hoge ouderdom aan het welbehagen des Heeren onderwerpen en toog heen. Gaat de bejaarde man alleen de grens over? Nee, hij nam Sara, zijn huisvrouw, en zijn neef Lot met zich. In die vijf jaren te Haran is Terah, Abrahams vader, gestorven en Nahor, zijn broeder, blijft daar achter en gaat niet mee de grens over, hierin Orpa en duizenden gelijk, zoals we vroeger reeds hebben opgemerkt. Wel tot aan de grens, maar niet over de grens. Het blijft zo eeuwig waar: "Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren."

Wat mogen ze welgelukzalig heten, die door de liefelijkheden van het Evangelie zo overreed worden van de goedheid Gods, grootheid Gods, barmhartigheid Gods, liefde Gods, genade Gods en waardigheid Gods, dat ze niet anders willen en niet anders kunnen dan de Heere hartelijk liefhebben en Hem volgen, al was er geen hemel tot beloning en geen hel tot straf.

Van nature bewandelen wij niet Gods weg maar onze eigen weg, en dienen, in plaats van de eeuwig levende God, de grote en verfoeilijke afgoden, tot we te midden van die godsverering sterven en ermee omkomen. Hoevelen zijn gelijk de dwaze maagden, bij wie alle olie van de Heilige Geest gemist wordt, en gelijk Nahor, slechts komende tot aan de grens; hetwelk maar nalopers en bijlopers zijn. Zij komen nooit tot innerlijke boetvaardigheid en ootmoedige schuldbelijdenis zoals de tollenaar, de verloren zoon en allen die om Gods wil Gods weg bewandelen.

Hun hart ligt niet in God, maar in de wereld en in hun goed, gelijk bij de rijke jongeling. De vuurproef van het Woord is hun te heet en zij keren aan de grens terug. Het zijn Lotsvrouwen: Sodom uit, maar 't Zoar der behoudenis bereiken zij niet, zodat ze sterven in het oordeel.

Maar Gode zij dank: Er is toch nog een enkeling. Eén uit een stad. Eén Lot die Abraham, die Gods Volk, die - wat alles zegt - de Heere aankleeft, en met Abraham en Sarai alles verlaat, de van God gestelde grens overgaat en volgt, tot het beloofde land bereikt is.

Want Abraham nam zijn vrouw Sarai en de zoon van zijn broeder mee. Nee, niet met geweld - God is geen geweldenaar en Zijn knechten zijn geen drijvers - maar door liefelijke overreding van de God van Abraham.

Verlaat Abraham nu alles om God te volgen, Sarai zal alles verlaten om Abraham te volgen, ofschoon geen van beiden wisten, waar ze komen zouden. O, welk een weldaad en groot voorrecht voor Abraham zulk een gezelschap op zijn weg te hebben: "een hulp als tegenover hem". Het is zeer vertroostend als man en vrouw eendrachtelijk de weg des hemels bewandelen. Samen wandelen, lijden, strijden, -bidden, schreien, maar ook tezamen in de Heere verblijd en vertroost zijn.

De vrouw leunende op de man; de Bruidskerk, de vrouw des Lams, leunende op haar Liefste. Samen in het leven, in lijden en sterven en in eeuwige heerlijkheid. 't Is om jaloers op te worden. Kom, doe dan als Lot en ga ook mee. U mag mee wanneer uw keus met Lot maar even waar mag zijn en u uw hart voor God bereid verklaart. 't Is waar dat weinigen naar Kanaän gaan, toch behoeft gelukkig niemand alleen te gaan. Bovendien nam Abraham al zijn have en goed, levensmiddelen, en de zielen, de dienaren en slaven mee, die zij in Haran door aankoop hadden verkregen.

Maar was het niet Abrahams roeping geweest alles achter te laten? Nee, hij handelt

goed en verstandig. Het tijdelijk goed is een talent dat de Heere ons toevertrouwt en dient tot ons onderhoud en tot onderhoud van de Kerk Gods. Maar 't is veel gemakkelijker ons van ons goud en zilver eenvoudig te ontdoen, dan daarmee eenvoudig goed te doen. Doch zie hier Gods zorg over Zijn kerk: God zorgde dat enkele vrouwen Jezus van haar goederen dienden en God zorgde voor de rijke begrafenis van Jezus door middel van Jozef van Arimathea en Nicodémus.

Zo zorgt de Heere nog voor rijk en arm. Ziet dan toe, u rijken, wat ge met uw geld doet. Geeft u uw tienden, met Abraham, aan Melchizedek - het lichaam van Christus - dan zult ge honderdvoudig door Christus gezegend worden.

Nu, daar gaan zij: Abraham, de gelovige, met Sarai zijn vrouw, de godvruchtige, aan zijn zijde en Lot, de oprechte, in zijn gevolg. Voorwaar een liefelijk gezelschap. De grens over en 't Kanaänietenland in. Want in 't vijfde vers lezen we: „en zij togen uit“, en in 't zesde vers: "En Abraham is doorgetogen in dat land".

Waar gaan ze nu heen? Dat weten zij nog niet. Ik denk, dat ze daar hun neus wel eens in hebben willen steken. Wij zijn immers van die wijsneusjes, die graag alles willen weten? Maar Nee, 't is des Konings eer een zaak te verbergen.

Ik meen, dat er velen onder het bekommerde volk zijn, die wel eens gaarne zouden willen weten op welke weg zij zijn en naar welk land zij reizen. Zeker weten zij, de afgodische wereld te hebben verlaten, een hartelijke keus te hebben gedaan, zich onvoorwaardelijk te hebben overgegeven aan de Heere en een andere levensweg te bewandelen. Maar is dit de grond voor de eeuwigheid?

De wereld verlaten hebben duizenden, zelfs de vrouw van Lot. En een keus heeft ook Orpa gedaan - Moab te verlaten - en zij reisde met Naomi en Ruth mee, maar ze is nooit over de grens gekomen. Ja, een overgave aan de Heere is er wel; maar heeft de Heere mij genomen? Ik durf het niet te zeggen.

De grens overgegaan? Waar ligt die grens? Die is ook altijd niet even gemakkelijk te vinden. O, zo strompelt dat volk menigmaal maar voort onder duizenden bestrijdingen, niet wetend wat nog het einde wezen zal. Mocht ik eens weten of ik in Christus ben en de beloften voor mij zijn.

Wilt u dat weten, o volk? Welnu, dan voorwaarts en met volharding op het doel af gelijk Abraham, en niet stilstaan en niet omzien op de weg. Velen gaan te veel om, langs het doel heen - slaan zijwegen in en moeten daarvan weer terugkeren en dan worden geen vorderingen gemaakt. Anderen zitten weer stil en neder en zoeken hun rust in hun keuze, bekering, bevindingen en werkzaamheden. Ja, dan komt men geen stap verder. Wil men naar 't hemels Kanaän, z'n ruste vinden in Christus, z'n grond en vastigheid in Hem verkrijgen, dan moet men optrekken en doortrekken gelijk Israël: "Zeg de kinderen Israëls dat ze voorttrekken," zee of geen zee, vuur of geen vuur. Kunt u dit niet, Volk? Zegt dat de Heere. Kermt dan met Israël tot God en ... Die baanteen pad door de zee; Die maakt een weg door de wildernis; Die doet ze wandelen in vurige ovens; Die doet ze met Mirjam het loflied aanheffen: "God baande door de woeste baren en brede stromen ons een pad."

Het is een lelijk gebrek bij Gods kinderen, dat zij zich te veel in 't gevoelige, gestaltelijke leven verliezen. Dat ze zich blijven vastklemmen aan de dadelijke tegenwoordigheid des Heeren, rusten in hun bevindingen en zich gronden in alles buiten Christus. Dus in hetgeen wat in henzelf is, waardoor zij de baren der zee gelijk blijven, dewijl zij de hechte grondslag in Christus missen.

De Heere verwaardige u, Volk, voort te trekken en met de Bruid uit te roepen: "Trek mij, wij zullen U nalopen!" Alles verliezen om Christus te gewinnen. Abraham reisde de gehele oostelijke helft van het land door tot aan de plaats waar later Sichem lag, midden in het land, tussen de bergen Ebal en Gerizim: het dal van de bronnen,

waarvan later zeker reiziger zegt: "Wij zagen in geheel Palestina niets hiermee te vergelijken."

Een beeld van de Kerk van God! O, wat verheffen zich niet een bergen voor hun aangezicht op hun doortocht naar 't hemels Kanaän. Bergen van donder en 'bliksem, waarbij men het niet houden kan. Bergen van zonde en schuld, waar men voor blijft staan; bergen van bezwaren en omstandigheden die men niet te boven kan komen; bergen van kaalheid en donkerheid, waarop men sterft.

Maar waar geen weg en geen mogelijkheid meer is van zalig worden, baant de Heere een weg en ontsluit het dal der vertroosting, waar ze mogen putten met de gouden emmer des geloofs uit die liefelijke bron van Gods Woord, van Goddelijke toezeggingen en beloften. Ja, putten en drinken mogen ze uit de Put des levenden waters, dat Christus is. Niets is hiermee te vergelijken en 't gaat als de discipelen op Thabor: Ze zouden in dat dal van ootmoed en vernedering, van boetvaardigheid, in de zalige tegenwoordigheid van Jezus wel willen blijven en daar tabernakelen.

Ten 2e: Abrahams afhankelijkheid van God.

Al mocht Abraham, in wie de ganse Kerk vertegenwoordigd wordt, met David hier wel zeggen: "Als zij het dal der moerbeziënbomen doorgaan, stellen zij Hem tot een fontein. Ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken. Zij gaan van kracht tot kracht; een iegelijk van hen zal verschijnen voor God in Sion", hij blijft toch maar zwerveling op aarde.

Ook daar mocht Abraham niet blijven. Gezegend ook hij, wie alle rustplaats ontnomen wordt. Die moet voortreizen om heerlijker openbaringen van God en Christus te ontvangen. De Kanaaniëten woonden toen ter tijd in dat land en beletten Abraham zich op één dier bewoonde plaatsen neder te zetten. Abraham trok weer op en kwam met zijn kudde aan een bos: Het eikenbos, dat aan More toebehoorde.

Hoewel die Kanaaniëten slechte naburen en kwade landheren waren, wist Abraham toch met grote moeite daar in die bossen een plekje grond vast te krijgen om een poosje zijn tent op te slaan. Wat ziet men nu hier? Dat de vervloekte Kanaaniëten in nog beter omstandigheden verkeerden dan de godzalige Abraham met de zijnen. Immers Abraham was - gelijk David later - een voortgedreven veldhoen gelijk.

Het is ook nu nog niet anders. De wereld is er menigmaal beter aan toe dan Gods kinderen. Asaf zegt, dat hij nijdig werd op de dwazen, ziende der goddelozen vrede. Hun rust is de wereld. Geen banden, geen moeite, geen plagen, vermenigvuldigende hun vermogen, de inbeeldingen des harten te boven gaand - terwijl zijn bestraffing alle morgen nieuw was.

Volk des Heeren, u hebt het gehoord, dat men van de wereld en op de wereld niet veel te verwachten heeft. 't Is waar, der goddelozen ogen puilen uit van vet en U kreunt misschien van armoede en ellende. Maar weet dat der goddelozen einde het verderf is, terwijl uw einde vrede zal zijn. En ik ben er van overtuigd, dat als daar de ogen voor opengaan, u met Asaf als 'n beest op de wereld zult staan vanwege uw rebellie en gramschap tegen God. Maar dit niet alleen. Die kruisweg van ons vlees hier op de aarde is ons nodig, nuttig en Godverheerlijkend, wat ons uit 't vervolg blijken zal.

Gods kinderen overkomt niets vreemds, wanneer zij in de smeltkroes geworpen worden en hun pad door diepe wateren gaat. De heiligen zijn erin voorgegaan. Denk maar aan Mozes. Wat een weg! De dood was hem al bezworen als zuigeling. Alles heeft hij moeten verlaten: geld, eer, aanzien en toekomst, om Israëls verlosser te worden. Vluchten om zijn doodslag. Veertig jaren met de kudde rondzwerfen achter de berg Midian op de droge stoppelen - eer hij als verlosser en middelaar kon optreden.

Jozef - 't kind van de deugd - werd geworpen in de kuil; verkocht als slaaf; beschuldigd van hoererij; in de gevangenis geworpen, en zo 't scheen van God en mensen vergeten, waar hem de huid van eigengerechtigheid werd afgestroopt - om door God verhoogd, in het witte kleed der gerechtigheid te rijden op de tweede wagen, om het ganse volk te regeren en in het leven te behouden. Hierdoor sprak Jozef later tot zijn broeders: "Gijlieden wel, u hebt het ten kwade gedacht. Maar God heeft het ten goede gedacht".

En riep Jacob niet uit: "Weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levens geweest," opdat de Jacobs natuur gedood en een Israëls gestalte verkregen zou worden.

Moet David niet sterven te Ziklag om tot koning te worden uitgeroepen. Moest Job niet alles ontnomen worden om zondaar voor God te worden. Naomi alles verliezen om een Mara voor God te zijn; Paulus een doorn in zijn vlees ontvangen om zich niet te verheffen op de openbaringen Gods.

En weet toch, Volk, dat het God behaagd heeft om door lijden Zijn Kerk te heiligen. Zullen wij Zijn heerlijkheid gelijkvormig worden, dan ook Zijn dood. En Petrus roept u toe: "Nu een weinig tijds (zo het nodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoeken; opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus".

Volk, wees getroost; hoe smartelijk, hoe donker, hoe onverklaarbaar Uw weg ook moge zijn: God zal het kwade ten beste keren en alle dingen doen medewerken ten goede. En God zal eenmaal Uw tranen van Uw ogen afwissen. Doch ik stem toe dat, zolang Gods Kerk op aarde is, zij menigmaal met Abraham behoefte zullen hebben aan bevestiging van hun roeping, omdat door de macht des ongeloofs en der vijanden soms alles wankelt en de ziel klaagt: "Mijn weg is voor de Heere verborgen". Nu, laat ons dan naar de bossen van More gaan om te zien wat God doet.

Ten 3e: Abrahams ontmoeting met God.

Toen Abraham in de schone bossen van More een weinig vertoefde, verscheen hem de Heere en verwelkomde hem in dat land en zeide: "Aan uw zaad zal Ik dit land geven" (Gen. 12: 7).

Volk des Heeren, is er groter weldaad dan de verschijning des Heeren aan ons? Als Hij op onze zwerftochten en in onze ellende en omstandigheden in Zijn gunst afdaalt tot onze ziele en tot ons spreekt woorden van troost, vrede en zaligheid, dan mogen we met Jacob wel uitroepen: "De Heere was aan deze plaats; 't was ons een huis Gods, een poort des hemels". 't Is om jaloers op te worden in onze donkere dagen en verre afwezigheid van de Heere. En hoor eens wat de Heere hier Abraham belooft: "Aan uw zaad zal Ik dit land geven".

Een dubbele belofte wordt hier Abraham gedaan: Hij zou Kanan als erve ontvangen en zou - nog kinderloos zijnde - zaad zien en dat zaad zou Kanaän erfelijk bezitten. En in die belofte van de toewijzing van het land Kanaän lag ook de goedkeuring Gods over Abrahams weg opgesloten. Dus ziet men hier dat geen plaats of levensstaat ons kan sluiten buiten de vertroosting van Gods genadige bezoeken. Abraham is een reiziger en had geen vaste woning onder de Kanaänieten, evenwel ontmoet hij hier de Heere en openbaart Deze Zich aan hem.

Waar wij ons ook bevinden, hier te land of op zee of in andere gewesten, is men kind der belofte - God gaat mee: Op alle plaatsen waar Mijns Naams gedachtenis gesticht wordt zal Ik tot hen inkomen en hen zegenen. Geen levensstaat, geen vijand - hoe machtig ook - en geen Kanaänieten - hoe vijandig ook - zullen Gods genadige be-

zoekingen beletten en ons kunnen scheiden van de liefde van Christus. Integendeel, men placht wel te zeggen: "Als men God wil ontmoeten moet men in kuilen, zeeën en vuren zijn".

Denk aan Jacob te Beth-el, die niet verder kon en in verterende wanhoop zijn hoofd op de peluw neerlegde: Vóór hem de woestijn, in hem een veroordelende consciëntie vanwege zijn wandaad, boven hem een vertoornd Rechter - zo meent hij - en overdekt met een dikke duisternis, wordt de hemel geopend en de ladder Christus gesteld van de aarde tot de hemel, waarlangs God in Zijn genade en onbegrensde liefde nederdaalde en Jacob vertroostte: "Jacob, waar ge u heen moogt spoeden, Ik zal eeuwig u behoeden". De ladder waarlangs Jacob door het geloof mocht opklimmen tot God in de hemel, Zijn zalig genot smaken en Zijn heerlijkheid aanschouwen.

En heeft hij God niet ontmoet in Pniël? Geen kuil zo diep voor Jozef, Daniël of Jeremia, of God kan hen benaderen; geen vuur dat Zijn komst bij de jongelingen kan verhinderen; geen zee zo onstuimig dat hij God kan verhinderen Jona te bezoeken; geen muur zo dik dat hij de Heere kan beletten Paulus en Silas te troosten. Zo mag de Kerk gerust zingen met de dichter van Psalm 66: 5:

*"Hier scheen ons 't water t' overstromen,
Daar werden wij bedreigd door 't vuur,
Maar God deed ons 't gevaar ontkomen,
Verkwikkend ons ter goeder uur".*

Wij zijn veilig in Zijn hand en mogen ons van Zijn vertroosting verzeerd houden. Niets maakt dan onze ziel vervaard. Laat men op aarde alles verliezen of af moeten staan, God zal het honderd - zo niet duizendmaal - vergoeden. Abraham had zijn geboorteland verlaten, maar de Heere zeide: "Ik zal u dat land geven".

Let nu wel - de Heere openbaart Zichzelf in Zijn gunst aan Zijn Volk trapsgewijze. Eerst had God beloofd hem dit land te wijzen. Abraham wist niet welk land en had maar in blinde geloofsgehoorzaamheid te volgen.

Maar nu belooft Hij dit land zijn zaad te geven. Gelijk de genade, zo groeit ook de vertroosting. O, wat een weldaad, wanneer Gods kinderen mogen opwassen in de genade, Hem aanvankelijk mogen volgen in blinde geloofsgehoorzaamheid door krachtadige roeping. Menigmaal zullen ze evenwel met grote vrees bezet zijn of de weg, die ze bewandelen, wel de ware weg, de weg der godzaligheid is. Want het is een weg van verliezen en sterven, waaruit ze concluderen dat ze het Kanaän des hemels nooit zullen bereiken. Maar wanneer de Heere dan verschijnt, hen vertroost en het licht over hun weg doet opgaan, zullen ze van hun roeping en Gods weg verzeerd zijn, gelovende de belofte van het hemelse Kanaän zeker te beërven.

Dit land werd beloofd aan Abrahams zaad. En zegeningen voor de kinderen zijn zegeningen voor de ouders. Nooit zijn ouders meer verblijd, dan wanneer ze hun kroost van God gezegend zien. Om die zegen te verkrijgen worden er door de ouders wat gebeden geslaakt en tranen geschreid en geworsteld aan de troon. Zouden ze dan niet verheugd zijn wanneer ze hun gebeden verhoord mogen zien, terwijl God vrij is te zegenen of de zegen te onthouden. Altijd blijft het een genade en gawe Gods gelijk bij Abraham, tegen wie de Heere zegt: "Ik zal het geven" - niet aan U, maar aan uw zaad -. Gods Kerk leeft van de giften, hoor. Niet van verdiensten, die hebben wij niet meer. Die hebben wij verspeeld in 't Paradijs.

Voor Christus was 't verdienste, maar voor ons is alles genade, alles gift, zowel de algemene als de bijzondere genade. "Uit genade Bent u zalig geworden, door het geloof, en dat is niet uit u, maar Gods gawe en niet uit de werken, opdat niemand roeme."

Maar Abraham bracht het offer des geloofs en der liefde. Men kan alleen Gode dankofferen en Hem aangenaam zijn door het geloof in de wierook van Christus' verdienste.

O, Volk des Heeren, wanneer wij verwaardigd worden met de weldaden Gods, door het geloof in Christus, in God te eindigen, zal op het altaar der ziel het offer gebracht moeten worden waarvan de Kerk zingt: "Door schuldbesef getroffen en verslagen, kan U alleen behagen". Dan zullen in de vlam van Gods liefde alle schulden, hoogten, krachten, eigen "ik" en eigen eer verteren. En in deze wierook van ootmoed en vernedering zal men door de wierook van Christus' verdienste Gode welgevallig zijn. Dit zal met des Heeren gunst, liefde en goedkeuring beantwoord worden, waardoor de ziel gesterkt en het hart getroost wordt. En waardoor bevestigd wordt dat Jehova onze God is, de Getrouwe in Zijn wezen en de Onveranderlijke in Zijn beloften. Waardoor nieuwe levenskracht ontvangen wordt om verder te gaan door het Mesech der ellende en de verheffingen Gods in onze kelen mogen zijn, zingende Psalm 138: 1.

Toepassing

O, gezegend zaad van Abraham - ik bedoel Abrahams geestelijk zaad, hoor; want die in Christus is, is Abrahams zaad en naar de belofte erfgenaam - dat het in Haran, de afgodendienst, niet meer houden kan en de wereld en de zonde voor eeuwig het afscheid toeroepen mag, door de onweerstandelijke kracht van Gods genade en de wederliefde tot God door God in het hart.

Welgelukzalig hij, wiens God de Heere is, Die Zijn gunstelingen over de grens doet heengaan dewijl hun papieren in orde zijn, dragende het stempel en zegel van het bloed des verbonds.

Wie nu mogen volgen in blinde gehoorzaamheid, en in weerwil van alle vijanden volharden, al moeten zij ook alles achterlaten - vader, moeder, zuster en broeder - al is voor hen geen plaats meer in de wereld, in maatschappij en staat, toch noemen wij hen gelukzalig. God zal hun honderdvoudig weergeven wat zij verloren hebben, en een naam en plaats geven onder de zonen en dochteren in Zijn huis. O volk, weet dat uw overgave aan God rijkelijk zal beloond worden. Want dan geeft God zich aan u - zoals bij Abraham - om in Zijn zalige gunst en dierbare tegenwoordigheid te delen, zodat uw ogen zalig mogen zijn van 't zien. Uw keuze zal u nooit berouwen, zomin als Ruth; wat smaadt, zegt de Apostel.

En zeker heeft ook Abraham begrepen, dat onder die belofte een uitnemender goed voor hemzelf opgesloten lag, nl. een land, van hetwelk dit een afschaduwing was, want hij was begerig naar een beter, dat is naar het hemels Vaderland. Abraham ziet door het geloof de belofte reeds vervuld. Het was voor hem alsof hij de weldaad reeds ontvangen had. 't Geloof was als een verrekijker en hij zag zijn zaad er al wonen. Zo was het ook met Jesaja, toen hij uitriep: "Een Kind is ons geboren!" en ook Maleachi, die de machtige toekomst ontsloten zag, zeggende: "*Ziet Hij komt ...*".

Maar het duurde bij Abraham nog 25 jaar eer hij zaad ontving en ruim 400 jaar eer zijn zaad dit land betreden mocht. Bij Maleáchi duurde het meer dan 300 jaar en bij Jesaja nog bijna 1000 jaar eer vervuld werd wat God beloofd had of wat zij door het geloof mochten aanschouwen.

Daarom, Volk, bedriegt uzelf niet in de tijd en weet dat Gods beloften zwaar kunnen worden beproefd, zodat het schijnt - zoals bij Abrahams zaad - of ze eeuwig haar vervulling zullen missen. O, dan ziet men zich soms met alles ten gronde gaan. Maar geen nood: Zouden Gods beloftenissen eeuwig haar vervulling missen? Nee volk, God is getrouw. Op Gods tijd en naar Gods wijze zal Hij de Onveranderlijke bevonden worden.

Wat zal nu de vrucht zijn van zulk een heerlijke openbaring en Goddelijke toezegging? Wat zal het anders zijn dan met David uit te roepen: "Wat zal ik met Gods gunsten overlaán, die trouwe God voor Zijn gená vergelden?"

Abraham bouwde dan ook de Heere een altaar en riep de Naam des Heeren aan. Hij erkende met dankbaarheid Gods bewezen vriendelijkheid, dat het Hem behaagd had naar hem, een onwaardige, om te zien en hem de genadige belofte te doen van een zaad; de belofte, die hem gebracht heeft in dit land, hetwelk zijn zaad erfelijk zou bezitten. Abraham gaf dus getuigenis van zijn vertrouwen in en zijn gerustheid op het woord, dat de Heere tot hem gesproken had. Daar moest nu het dankoffer geslacht worden, waar opnieuw bevestigd werd dat Jehova zijn God was en hij nieuwe kracht ontving om weer verder te kunnen gaan.

Dus Abraham kwam met een dankoffer in de Heere Jezus Christus voor Gods aangezicht en tevens was in Abrahams altaar een afschaduwing van de liefelijke reuk, die opgaat van Golgotha's kruis tot in de heilige neusgaten van de Heere Zebaoth.

Maar versta nu, o mens, dat een dankoffer van het natuurlijke hart God niet kan behagen - zomin als een offer van Kaïn - omdat Christus en alle geloof en Geesteswerk erin gemist worden.

O arme Nahors, die geen lust hebben met Gods feestvierende menigte op te gaan en aan de grens terugkeren, wat zal u te wachten staan? Niets anders dan met Terah te sterven tussen de afgoden en wie zal dan uw verlosser zijn? Wat verwacht u toch, o mens, van de wereld en de goden van de tijd? Zij beloven, maar geven niet. u zult er eeuwig in worden bedrogen.

En waarom zult u sterven? Lot ging toch ook mee. En wie sluit u uit? Niet het Goddelijk Evangelie, want dat roept u toe: "Een iegelijk die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen". Maar u sluit uzelf uit! God roept nog: Ga uit; uit uw land en uit uw maagschap. Verlaat de slechtigheden en geef de Heere de hand. Heden, zo u Zijn stemme hoort, verhardt uw harten niet, gelooft Zijn troostrijk woord en laat u leiden,

't Moge u, terwille van uw Koning, een eer zijn hoeveel verachting, schande en bespottung er aan verbonden is. Gelijk Mozes, die de smaadheid van Christus meerdere rijkdom achtte dan een zoon van Farao's dochter genaamd te worden.

Het moge, volk, menigmaal door veel bestrijdingen, teleurstellingen, omstandigheden, bitterheden, nood en dood heen gaan, zodat u met angst en vreze bezet zijt vanwege uw zonden en hemelhoge schuld en u smekende, schreiende en krijtende de hemel aanziet - er zijn toch ook dalen en bronnen der vertroosting: God is geen land van uiterste duisternis. O, dan die openhartige belijdenis, *niet waardig te zijn dat Hij onder uw dak inkome* vanwege uw zonden en ellenden. Dan mag dat volk zijn ellende en ongelijk voor de Heere uitschreien en bekennen dat zij niets zijn en in zichzelf niets bezitten: geen geloof, geen vreze, geen liefde en geen kracht.

Volk, wat is dat een heilzame les, opdat u alles bij Jezus zou halen, het alles bij Hem zou zoeken en vinden; bij die Bron, die zich uitstort op de velden. O, dan dat grazen in Zijn weiden van verdiensten; dat liggen aan Zijn borsten en drinken uit Zijn bronnen.

't Moge hier op aarde de Kanaanieten beter gaan dan u - want die weten van geen tranenbrood - maar het einde is het verderf. Maar u wacht de eeuwige zaligheid. Kunt u hier bij ogenblikken Gods liefde en Christus heerlijkheid niet dragen, wat zal het dan straks zijn. Want wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en in het hart des mensen niet is opgeklommen heeft God bereid voor degenen die de zaligheid beërven. AMEN.

3. De grote geloofsheld in menselijke zwakheid

Zingen: Psalm 1: 1 en 4

Lezen: Genesis 12

Zingen: Psalm 103: 1 en 5

Zingen: Psalm 89: 8

Zingen: Psalm 146: 3

De tekstwoorden voor dit uur vindt u opgetekend in het boek GENESIS, het twaalfde hoofdstuk, het dertiende vers, waar Gods woord luidt:

Zeg toch: gij zijt mijne zuster; opdat het mij wel ga om u, en mijn ziel om uwentwil leve.

Wij wensen U te bepalen bij: "De grote geloofsheld in menselijke zwakheid."

En bezien

Ten 1e: Abrahams wandel met God.

Ten 2e: Abrahams keuze zonder God.

Ten 3e: Abrahams onrust buiten God.

M.H.

Ten 1e: Abrahams wandel met God.

De Heere had in die eikenbossen van More lieflijk bevestigd aan Abraham, dat hij wandelde in Gods weg en dat Jehova zijn God was door Zich als de Verbonds-God aan hem te openbaren en hem te beloven: "aan uw zaad zal Ik dit land geven". Daar richtte hij uit dankbaarheid een dankaltaar op, Gode tot eer en heerlijkheid. Abraham heeft nu nieuwe moed en kracht ontvangen en weet in Gods weg te zijn. Nu gunt hij zichzelf geen onnodige rust en wil méér van dat beloofde land kennen. Wat hij ervan gezien en ervaren heeft is zó groot en alles-overtreffend, dat hij sterk verlangde er meer van te weten.

Zo gaat het toch met al Gods kinderen op de weg der zaligheid in het Mesech der ellende. Is de heerlijkheid en dierbaarheid van Christus hun ontsloten, heeft Hij Zich als die Verbondsmiddelaar geopenbaard, zodat zij weten in Gods weg te zijn, in Gods gunst te wandelen, omdat Hij voor hen is de Weg, de Waarheid en het Leven. Wordt nieuwe kracht ontvangen om de pelgrimsstaf weer op te nemen en voort te reizen, dan zal hun ziel brandende worden méér van Hem te kennen, méér van Hem te zien, en méér van dat zalig hemelleven te ervaren en te genieten. Hoe meer wij van Christus mogen kennen, van Zijn dierbaarheid, beminnelijkheid, heerlijkheid, gepastheid en algenoegzaamheid, hoe sterker wij ernaar zullen staan Hem toch nader te kennen in Zijn Borg- en bloedgerechtigheid en in Zijn onveranderlijke verbondsliefde en -trouw. Het gaat hun dan als de Emmaüsgangers, zeggende: "Was ons hart niet brandende, wanneer Hij met ons sprak"?

Het kost Abraham wel nieuwe inspanning het herhaaldelijk afbreken der tent, maar hij weet, - hoort het, gelovigen - dat het leven ons niet gegeven is alleen om te genieten. Comrie zegt in één van zijn werken: "Het gevoelige, aangename, gestaltelijke leven maakt grote christenen zonder kracht". Dit zalig hemelleven, waarop wij zo gesteld zijn, vervoert ons en brengt ons menigmaal tot de grootste dwaasheid.

Wij denken hier aan de discipelen op Thabor, die zó vervoerd werden door de liefde en het aanschouwen van Jezus' heerlijkheid (want ze zagen niemand meer dan Jezus

alleen) dat zij tot de Heere zeggen: "Laat ons hier drie tabernakelen bouwen, voor U één, voor Mozes één en voor Elia één en laat ons hier blijven." Ziet nu eens wat zij in hun dwaasheid begeren om daar te blijven en te tabernakelen. Moest Christus dan niet volbrengen de wil van Zijn Vader; moest Hij niet aan het Goddelijk recht voldoen; moest Hij als Borg het rantsoen der zonde niet betalen en Zijn Kerk verlossen van het grootste kwaad en brengen tot het hoogste goed?

Het kwam dus hierop neer: zij zalig, de Kerke Gods verloren gaan en God van Zijn eer beroven. Wij noemen dit: in liefde dwalen. Het gestaltelijke leven doet ons doervloeien, zichzelf overschatten en grote christenen worden. Hoor Petrus snoeven: "Dit zal U geenszins geschieden". Hij wil voor Jezus in de dood gaan, ja, wil dus voor Jezus borg zijn, in plaats van Jezus voor hem.

Zie toe volk, men ligt nooit meer bloot voor vervoering - dwaze dingen te zeggen en te doen - dan wanneer wij ons verliezen in de heerlijke, Goddelijke openbaringen en het genot van het zalig hemelleven. Voorwaar, het is hier het land der ruste niet. Voorttrekken door de vuren der beproeving, door dood, graf en hel naar Kanaän. Dat heeft Petrus gelouterd en de discipelen gezuiverd en zal ook Abraham leren, dat hij mens is en mens blijft van grote zwakheid en dat het noodzakelijk is om zich niet te verheffen op de openbaringen Gods.

Abraham moest weer opbreken en ging naar het gebergte van Bethel. Aan de voet des bergs lag een dal. Een uitnemende plaats om zijn kudde te weiden. Daar te Bethel, d.i. Huis Gods, tegen het oosten sloeg hij zijn tent op. Zo reisde Abraham door Goddelijke besturing en leiding van het ene dal tot het andere om van alle levensonderhoud te worden voorzien. God onderhield hem zowel in het tijdelijke als in het geestelijke leven. En zou de Heere het dan niet waardig zijn Hem een altaar te bouwen om Zijn grote naam te danken en de Naam des Heeren aan te roepen in de gebeden.

Ach, mochten ook wij de weldaden, zowel tijdelijke als geestelijke, die we van de Heere ontvangen, meer erkennen. Of is de Heere het niet waardig dat wij op het altaar van onze ziel Hem de lof, dank en aanbidding offeren. Wordt het niet alles uit Zijn hand verkregen? Is Zijn goedertierenheid niet elke morgen nieuw. Zijn niet al de zegeningen afdalende van de Vader der Lichten? Onderhoudt God niet mens en beest. Roept de Kerk er niet van uit in Psalm 65: "Gij bezoekt het land, en hebbende het begerig gemaakt, verrijkt u het grotelijks; de rivier Gods is vol waters; wanneer u het alzo bereid hebt, maakt u hunlieder koren gereed. Gij maakt zijn opgeploegde aarde dronken; Gij doet ze dalen in zijn voren; Gij maakt het week door de druppelen; Gij zegent zijn uitspruitsel. Gij kroont het jaar Uwer goedheid; en uw voetstappen druipen van vettigheid. Zij bedruipen de weiden der woestijn en de heuvelen zijn aangegord met verheuging. De velden zijn bekleed met kudde, en de dalen zijn bedekt met koren; zij juichen, ook zingen zij".

Zeker spreekt de waarheid van hongersnooden, maar dit is voor Israël een beproeving des geloofs, gelijk voor Abraham, wat we uit het vervolg zullen zien. Maar de Kerk van de oude dag zegt ervan: "Nooit heb ik de rechtvaardige verlaten gezien, noch zijn zaad zoekende brood." En op een andere plaats zong zij ervan:

*"Zijn rechterhand beschermt de vromen
En redt hun zielen van de dood.
Hij zal ze nimmer om doen komen
In dure tijd en hongersnood".*

Nee volk, hoe donker het moge zijn: God zorgt! Hoort wat de Heere zegt: "Daarom zeg Ik U: "Zijt niet bezorgd voor Uw leven, wat u eten, wat u drinken zult, noch voor

uw lichaam: waarmede ge u kleden zult. Is het leven niet meer dan het voedsel en het lichaam dan de kleding".

Maar niet minder onderhoudt de Heere Zijn Kerk in het geestelijke leven. Hij leidt Zijn geestelijke kudde van het ene dal des Woords in het andere en van de ene grazige weide in de andere. Bij ogenblikken mogen ze afdalen in de diepte van hun val, van hun ellende, van hun armoede en ledigheid; afdalen in de diepte van hun bestaan, verderfelijkheid, walgelijkheid en verdoemelijkheid. Afdalen in de diepe valleien van ootmoed, van schaamte en van waardeloosheid, als de verloren zoon, die zich niet waardig achtte een kind genaamd te worden; als een Johannes, die zich niet waardig achtte de schoenen te ontbinden en als een Petrus, die uitriep: "Heere, ga van mij uit. Ik ben een zondig mens".

Maar ook mogen ze dan weer eens grazen in die weiden van Gods eeuwig welbehagen, waarvan de engelen zongen: *"Ere zij God in de hoogste hemelen. Vrede op aarde. In de mensen een welbehagen"*.

En in die weiden van Gods eeuwige liefde: *Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.*

Dat grazen in de weiden van de eeuwige Godsgedachten; van de oneindige gaven van krib en kruis en voldoening; van Christus verdienste, borg- en bloedgerechtigheid, Zijn opstanding en zitten ter rechterhand Gods. Hier is geen einde! Dronken mogen zij dan zijn met de broeders van. Jozef in liefde, vrede, blijdschap en zaligheid. Met recht een Huis Gods.

Zullen zij dan geen altaar oprichten van dank; Gode tot heerlijkheid. Zullen zij dan de Naam des Heeren niet aanroepen in de gebeden, zich opnieuw aan Hem verbinden en in Zijn vreze wandelen Gode tot lof, eer en heerlijkheid.

Maar ook nu heet het weer: "Voorttrekken".

Daarna vertrok Abraham naar Bethel om andere weiden te zoeken, gaande en trekkende naar het zuiden, naar de zijde van de Arabische woestijn. Maar het verloopt nu niet zo vlot, want er was intussen honger in dat anders zo vruchtbare land. Wat nu?

Ten 2e: Abrahams keuze zonder God.

Gewoon, wat we allen zouden doen als God het niet verhoedt. Zonder enige Goddelijke aanwijzing dan de hem dringende nood, trok Abraham af naar de vruchtbare vlakte van Noord-Oost- Afrika, d.i. Egypte. Egypte was in die dagen de korenschuur voor Europa en de Aziatische landen. Dus u begrijpt: Dáárheen!

Weet ge aan wie ik hier denk? Aan het gezin van Naomi en Elimelech. God brak de staf des broods. Elimelech zag zich ook genoodzaakt het eenmaal overvloeiende Kanaän te verlaten en naar een vijandig land en volk te verhuizen. Let nu wel: God doet hier Elimelech en Naomi uit Bethlehem-Efratha, die vruchtbare landstreek, naar Moab vertrekken, om aan te wijzen hoe dit land Kanaän, het land van Emmanuel, eens het rechte Broodhuis niet meer zou zijn, maar hoe de geestelijke Moabieten, nl. de heidenen, tot Gods Volk aangenomen zouden worden en hoe God Japheth zou uitbreiden en doen wonen in Sems tenten.

Maar de diepe oorsprong in het vertrek van Naomi en ook van Abraham lag in de diepe val van Adam. Buiten God te leven, buiten God te zwerven is door de zonde de vrijwillige aandrift des harten. Op eigengekozen weg wil men gaan en in weelde baden. Maar de druk en tegenheden, de rechtvaardige oordelen om de zonde, daar wil men niet aan. Zo ligt de oorzaak van Elimelechs en Abrahams gaan, dieper dan in de omstandigheden van de tijd. Zij zetelt in het boze hart van de persoon. In het zich schuldig maken door niet de mond Gods te vragen en een eigen weg te gaan. En wie

zich boven Abraham, Elimelech en Naomi durft stellen, kent zichzelf niet.

Wie is niet zelf de oorzaak van alle ellende en tegenheden. Ja, mochten wij met onze dwaasheid inkeren tot onszelf en als Godverlaters, wetsovertreders, plichtverzakkers en verbondsverbrekers voor God in de schuld komen, belijdende: "Wij hebben God op het hoogst misdaan. Wij zijn van het heilspoor afgegaan. Wij, en onze vaderen tevens".

Maar nee; doorgaan met Abraham. Tot het tirannieke en vijandige volk nam Abraham de toevlucht met zijn lieve huisvrouw en zijn neef Lot. Zijn ogen zijn gesloten voor het gevaar. Het heilige land der beloften gaat hij verlaten. De dienst van de levende God zegt hij vaarwel, en voor de kostelijke belofte was het oog gesloten. Hij stelt zich in gevaar verleid te worden. Hij zag het gebod Gods met de vreemden en afgoden: "Ga uit" geheel voorbij. Daar moet God hem in tegenkomen. Allen, die de ware God en godsdienst verlaten, zich op het hellend vlak begeven, de wereld ingaan - hoe goed het ook bedoeld mag wezen - zullen met dezelve besmet worden of God zal in tegenheden met hen handelen zoals bij Abraham, hetwelk ons straks wel zal blijken.

Eerst nog dit: Die honger in Kanaän was voor Abraham een grote beproeving, gelijk ieder die God vreest, ieder gelovige ondervinden zal. Ieder die Hem vreest zal ondervinden dat zijn geloof op velerlei wijze en in alle omstandigheden zal beproefd worden, en wel inzonderheid na de heerlijkste openbaringen Gods en zaligste geloofsoefeningen. Daarom mogen wij altijd wel bidden: "Leid mij niet in verzoeking maar verlos mij van de boze". Ja, bidden om staande te blijven, wanneer de Jordaan zich gaat verheffen, bidden om staande te blijven, wanneer wij als 't goud in 't vuur zullen gelouterd worden en God ons werpt in de stroom van machtige verleiding. Hoevelen zijn daarin ondergegaan! Ook Abraham; ook gij, Volk; geen sterveling houdt het uit in het vuur der verzoeking als God hem niet bewaart - geen heilige op aarde.

De discipelen - een weinig kennis dragende van hun zwakheid, en de macht van het ongelooft in hen - riepen uit: "Heere, vermeerder ons 't geloof!" En de vader van de maanzieke knaap riep met tranen: "Ik geloof, Heere! Kom mijn ongelovigheid te hulp".

Toch menen sommigen van onze Vaderen dat het gaan van Abraham naar Egypte geoorloofd was en redeneren alzo: Er was honger in Kanaän maar God zorgde voor overvloed in Egypte. Abraham maakte gebruik van de gelegenheid, want - zegt men - het is geen betrouwen op God, maar een verzoeken van God, wanneer men in tijden van benauwdheid zich niet bedient van de middelen die Hij genadiglijk voor onze behoudenis aan de hand geeft. Men moet zonder noodzakelijkheid geen wonderwerken verwachten.

Abraham murmureerde ook niet in zijn beproeving zoals later Israëel, wat zelfs de Heere verweet ze te hebben uitgeleid om de hongerdood te sterven. Abraham ging daarheen om er tijdelijk te verblijven en als vreemdeling te verkeren. Dus niet om daar te blijven wonen, maar om straks weer te keren. En zo zien wij in Abraham een in gehoorzaamheid volgen en een volharden in het geloof.

Maar wij - met anderen van onze Vaderen - delen deze gevoelens niet, hoewel dit betoog wel waarheid is in vele opzichten, maar toch niet van toepassing op deze zaak. Het geredeneer van Abraham daarheen te gaan om er als vreemdeling te verkeren en tijdelijk te verblijven, bezien wij slechts als een verontschuldiging om zijn doen te vergoelijken.

Dit staat vast, dat het geloof niet redeneert, maar vasthoudt aan de belofte of de zaak, die men door het geloof omhelsd heeft.

Geloven is ook volgen, maar alleen God op Zijn woord.

Ten derde is geloven ook wachten op de Heere tot Hij ontsluit of verlossing biedt. In de vierde plaats is geloven achter de Heere aangaan en op Hem betrouwen dat Hij het doen zal.

God had hem gebracht in het Kanaän der belofte en dit mag hij niet verlaten, dan op Gods bevel. Mozes weigerde op te trekken zonder het aangezicht des Heeren. Abraham ging zonder God inplaats van met Habakuk uit te roepen: *Alhoewel de velden geen spijs voortbrengen, dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal en dat er geen rund in de stallen wezen zal, zo zal ik nochtans van vreugde in de Heere opspringen en ik zal mij verheugen in de God mijn heils.*

Die redeneert niet, maar gelooft in God en vertrouwt op God. Maar Abraham dekte zichzelf, redeneerde zijn weg goed, dewijl de honger zwaar was. Doch Abrahams weg was te veroordelen gelijk die van Naomi en zoveel van Gods kinderen. Er wordt wat recht geredeneerd hetgeen krom is. Er worden wat wegen bewandeld - zonder God en buiten God - die te veroordelen zijn, en toch goed geredeneerd moeten worden. De christelijke vlag moet wat keren de lading dekken!

Laat de emigranten eens eerlijk zijn, de dominees eens eerlijk zijn, de kerkenraadsleden eens eerlijk zijn, de zaken- en handelsman eens eerlijk zijn. Zullen zij het niet moeten bekennen dat hun weg was zonder God en buiten God en toch goed geredeneerd; het zegel der waarheid erop, anderen en zichzelf bedriegende. Wat is het einde? U zult het straks in Abraham zien.

Maar - zult ge misschien zeggen - waarom geloofde Abraham nu niet? Een man, die op zulk een heerlijke wijze God ontmoet had en de belofte uit Gods eigen mond ontvangen had: "Dit land zal ik Uw zaad geven". Hoe krijgt hij het in zijn hoofd. Hoe heeft hij de moed het land te verlaten?

Hierop antwoorden wij u: Geloof maar eens, indien ge geen geloof hebt, d.i. geloof oefent. Men kan wel eens een gelovige zijn - zelfs wel de wetenschap omdragen in Christus geborgen te zijn - en toch geen geloof kunnen oefenen omtrent de belofte en de beloofde zaken. Had David kunnen geloven, hij zou de vlucht niet genomen hebben tot koning Achis, daar hij toch wist ten dode te zijn opgeschreven door het verslaan van Goliath.

Het geloof is een gave Gods, niet alleen als wezen en vermogen, maar ook als oefening. 't Geloof oefent zich alleen door de -bediening van Christus; dus zijn wij in 't geloven diep afhankelijk van Christus: Christus is de kracht van mijn geloof.

Hoe ouder men wordt, hoe langer op de weg, hoe meer oefeningen in het geloof, hoe armer en leger men wordt in het geloven en in 't betrouwen op God - in de praktijk van het leven. Gebonden zijn en blijven wij in de stand van het leven door de macht van het ongeloof, hetwelk ons met Zacharias als stommen over de wereld doet gaan - waaruit alle dwaasheid vloeit, zoals bij Abraham, waarin hij God tegen krijgt.

De eerste schrede van Abraham was op het hellend vlak en de tweede volgt. Onrust is zijn consciëntie. Dit is nog nooit anders geweest. Denk maar aan Eva in het Paradijs.

Haar eerste zonde was haar hoogmoed: *Gode gelijk te zijn.*

De tweede: *Zij zag naar die spijs, die een lust was in haar oog en haar begerig maakte.*

De derde: *Zij nam van zijn vrucht en at.*

De vierde stap op de weg der zonde was: *Zij gaf ook haar man met haar en hij at.* En de duivel had zijn doel: de arme mens, de beeldrager Gods te verwoesten en te brengen tot eeuwige verdoemenis, om God in het hart te treffen, bereikt. Weg was de mens. En het gaat velen nog niet anders in hun leven.

De eerste stap is de kerk verlaten. Dat leven is te bekrompen. Men wil, door hoogmoed gedreven, de wereld in. Die zondespijs is hun een lust. Iets groots, iets

heerlijks wil men worden. Dan naar bioscoop, schouwburg en theater. Daarin vindt het vlees grote vermaking.

Daarna naar dans, sport en spel waarin alle eer en schaamte wordt afgelegd om ten einde in zedeloosheid en goddeloosheid zich uit te leven als de beesten, en als die verloren te gaan, zegt Psalm 49.

O jeugd, o jeugd, wees gewaarschuwd! De zonde, de zonde en Godverlating heeft wat mensen in ellende gestort, in rouw gedompeld en ter hel gevoerd. Klemt u toch aan de waarheid vast en roept tot God, dat Hij u beware en in Zijn wegen doe wandelen. Hoort wat de Heere zegt: "Die zijn weg wel aanstelt zal Ik Mijn heil doen zien, maar die zijn God verlaat heeft smart op smart te vrezen".

Dit heeft ook Abraham ondervonden - wat nader zal blijken - en zal ook Gods volk ondervinden: Hoe bang het is wanneer zij God verlaten en eigen gekozen wegen gaan. Onrust is in de consciëntie, ook bij Abraham. Want eer hij in Egypte was zei Abraham tot zijn vrouw: "Ik weet dat ge schoon zijt. Als de Egyptenaars u zullen zien zullen ze zeggen: "Dit is zijn vrouw", en zij zullen als slaven van de hartstocht niet in staat zijn de ongerechte, teugelloze begeerte weerstand te bieden, en zullen dan mij doden en u in het leven behouden."

Ten 3e: Abrahams onrust buiten God.

Twee dingen zijn er die onze aandacht moeten trekken.

Ten eerste: Abraham, de geloofsheld, met onrust in zijn consciëntie en in vreze des doods. Waarvoor heeft Abraham nu te vrezen? Een man door God geliefd en met zoveel genade bedeed. En toch weet hij niet waar hij het moet zoeken. Waarom? Hij is God kwijt, voelt zich van God verlaten, kan zich in zijn noden aan God niet kwijt, heeft geen beschermer. Of zouden wij de dood in kunnen zonder God, d.i. buiten God? Nooit! Het geloof in Christus en de dadelijke gemeenschap met Christus nemen de vreze des doods weg. Ook Paulus vreesde de dood toen het schip verging, totdat God troostte en sprak, dat ze allen behouden aan wal zouden komen. Zeker kunnen ze dood en graf uittarten, maar dan alleen in de kracht van Christus, gelijk David zegt: "In God zal ik kloeke daden doen en met mijn God spring ik over een muur en dring ik door een grote bende heen - ja, door de dood. In God is al mijn heil, mijn eer. Hij is mijn sterke Rots, mijn Tegenweer". Christus alleen breekt alle banden des doods en brengt ons in veilige haven.

Een tweede zaak om op te merken is, dat Abraham bijna 80 en Saraï 70 jaar oud was; en toch vindt die oude man zijn grijze gade nog schoon. Zo gaat het met waardige oudjes, die uit liefde samengebracht en in liefde oud geworden zijn. Zij vergeten menigmaal dat ze al oud zijn. Elkaar aanziende gevoelen zij nog iets van de bewonderende liefde der jeugd. Inderdaad, gelukkig het grijze echtpaar bij wie dit mag gevonden worden. Wat heeft een oud mens ook anders meer. Velen zijn er, die elkaar al missen voor zij oud zijn; wier leven gebroken is en zij treuren alsof een deel van hun eigen wezen weggenomen is. Die het voorwerp der liefde kwijt zijn. Mogen zij elkaar nog bezitten, ach wat biedt hun, oud geworden zijnde, het leven meer. De wereld verlaat hen. Daarmee hebben ze geen gemeenschap meer. Wie ziet naar hen om? Ach, ook daarin worden ze menigmaal teleurgesteld. De een kan niet weg vanwege zijn gezin - de ander woont zo ver weg - een derde mist de liefde en houdt zich terug.

Gelukkig zijn er enkele uitzonderingen. En verder? Vrienden hebben zij weinig meer. Die zijn hun door de dood ontvallen. De dominee zien zij sporadisch. De ouderlingen zo nu en dan. Verlaten ... Alleen. Om niet meer te noemen. Gelukkig zij, die in hun ouderdom elkaar dan nog mogen beminnen en liefhebben. Die elkaars leed mogen

verzachten. O, oudjes, richt een dankaltaar op en dankt uw God.

Abraham, door onrust en vreze des doods gedreven, waagt er nu, om zichzelf te sparen, door het bitter ongelooft, zijn eigen vrouw aan. Hier ziet men weer de bittere vrucht van onze val. Toen de Heere Adam vroeg: "Wie heeft U te kennen gegeven dat gij naakt zijt? Hebt u van dien boom gegeten van welke Ik u gebood, dat u daarvan niet eten zoudt?", toen zei Adam: "De vrouw, die u mij gegeven hebt, die heeft mij van die boom gegeven en ik heb gegeten".

Nu moet ge eens zien hoe Adam zijn vrouw, het liefste en heerlijkste wat God hem gegeven had tot een hulp en vermaak, als een (mag ik het zeggen) dweil, een voetveeg aan de voeten des Heeren neerwerpt: "Die vrouw, die Gij mij gegeven hebt."

Dat is een mens: vuil, laag, liederlijk. Dit ziet men hier weer in Abraham, in de wereld en helaas ook nog onder de kinderen Gods. O, als wij maar gered zijn, al moet dan onze liefste eraan. Gruwel!

Wat is Gods Volk, wat blijft Gods Volk als ze Gods weg verlaten, Gods wet verzaken, Gods wil versmaden. Maar u zult misschien zeggen: "Abraham, man, waarom keert ge toch niet terug. Ge beseft en gevoelt toch wel dat ge de plank helemaal mis zijt."

Zeker was Abraham zich dit bewust, maar daar hebt ge het nu: Hij kón niet terug. Hij werd voortgedreven door geesten, niet uit God. Hij was God kwijt, zijn kracht kwijt. Hij was als een afgeschoren Simson en moest nu z'n eigen weg gaan ... tot God het uit eeuwige liefde en zondaarsmin voor Zijn kind weer opneemt.

Van God afdwalen, God verlaten, is ons werk. Maar tot God wederkeren, van onze dwaalweg terugkeren, is Gods werk, Zijn werk alleen. Anders zondigen wij ons liever dood.

Denk maar aan die lieflijke en schone Naomi in Moab. Haar man weg; haar kinderen dood; in de grootste armoede en ellende. Maar terugkeren? Ze denkt er niet aan. Tot zij hoorde - let wel: hoorde; want anders horen wij niets - dat God Zijn Volk had bezocht. Dat maakte haar gaande. Die Geest des Heeren, die wind waaide in hare raderen en deed ze draaien en wederkeren als een "Mara". Maar anders, zomin als Abraham.

Hij gaat voort en zegt tegen Saraï, alsof hij alle waardigheid voor zijn vrouw verloren is: "Zeg, dat u mijn zuster zijt, opdat het mij welga om U en mijne ziel om U wentwil leve." Abraham krimpt al meer in elkaar. Het schijnt hier dat hij meer respect heeft voor zijn vrouw dan voor zichzelf. Ach ja, het komt wel. De groten worden kruipers als God maar doorgaat.

Zie nu de eer van die vrouw: Ze rebelleert en redeneert niet. 't Is of ze er doorheen ziet, de hemel open ziet en in geloofsvertrouwen zich in gehoorzaamheid aan de dwaasheid van haar man onderwerpen mag.

Zij kwam in Egypte. De vorsten en de hofbeambten zagen dat deze vrouw zeer schoon was en prezen haar bij de koning Farao. Zij werd weggenomen eer Abraham gelegenheid had met haar te ontvluchten en zij werd gebracht naar het huis, de harem van Farao, om pas na de gewone voorbereidingen onder de overige bijwijven van de koning opgenomen te worden.

Die koning deed Abraham goed terwille van haar, om hem voor de wegneming van Saraï tevreden te stellen, zodat hij had schapen en runderen, ezels en knechten en maagden, ezellinnen en kamelen; alle goederen die voor een herder de liefste zijn.

Maar u moet toch geloven dat het voor het gelovige hart beter is honger te lijden in Gods weg in Kanaän, dan buiten de weg des Heeren in Egypte overvloed te hebben. Zou u uw vrouw willen missen voor de prijs van goud, zilver, runderen enz.? *O, houd uw goud en ik mijn vrouw!*, hoor ik u zeggen.

Abraham moet nu de bitterheid van zijn zonde smaken. Hoe bang zal het hem geweest

zijn. Afwijkingen der Kerk zijn nooit zonder gevolgen. Met welk een vrees zal Abraham bezet zijn geweest. Vrees voor het schenden van zijn vrouw. De verkregen geschenken werden hem tot bitterheid, daar hij ze ontvangen had tot zulk een prijs. En 't zal bewaarheid worden wat de Kerk zingt in Psalm 89: 13:

*Maar zo zijn kinders ooit Mijn zuiv're wet verlaten,
Zo 't richtsnoer van Mijn recht ter reeg'ling niet kan baten,
Zo zij ontheiligen, wat Ik heb voorgeschreven,
Dan mogen zij gewis voor Mijne straffen beven.*

God, die niet toelaten kon dat de stammoeder van het uitverkoren geslacht werd vernederd tot een werktuig van vleselijke lust, gedacht aan Zijn verbond en plaagde Farao, nog voordat de voorbereidingstijd voor Saraï voorbij was, met een grote plaag; Farao en ook zijn huis werden geplaagd met lichamelijke krankheden, die verhinderden dat Saraï geschonden werd. Hij, die ons bemint, maakt goed wat wij bederven. Hij verheugt ons waar wij onszelf bedroeven. Hij leidt ons waar wij dwalen. Daartoe beweegt Hem Zijn reine Vaderlijke goedheid en troost Hij ons, arme zondaren, als Zijn kind. De genade Gods is de verborgen oorzaak van de terugbrenging van Zijn afgedwaalde kinderen. Onze ontrouw zal de trouwe Gods nooit teniet doen. Integendeel: Hij weet uit het kwade het goede voort te brengen en alle dingen te doen medewerken ten goede; ook de zonden. De dichter, en met hem de gehele Kerk, zingt ervan: in Psalm 89: 7:

*"Uw onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen,
Maar Uw gerechtigheid hen naar Uw woord verhogen".*

Al vergeten wij de Heere, de Heere vergeet ons nooit. Al keren wij ons van de Heere af, de Heere keert tot ons weer. Al draaien wij Hem de nek toe, Hij draait Zijn aangezicht ons toe. Ja, Hij waakt terwijl wij sluimeren.

Zeker zal Hij die dwaas en wreev'lig overtreên,

Bezoeken met de roê en bitt're tegenheên.

Doch over hen Zijn gunst en goedheid nooit doen enden;

Niet feilen in Zijn trouw, noch Zijn verbond ooit schenden.

Hij zal nooit herroepen hetgeen Hij eenmaal heeft gesproken;

't Geen uit Zijn lippen ging, blijft vast en onverbroken.

Op grond van Gods verbond en onveranderlijke trouw zal Saraï wederkeren, hoe 't ook door Abraham mag verzondigd zijn, waarvan de Kerk zingt in Psalm 103: 5:

*Hij zal Zijn volk niet eindeloos kastijden,
Noch eeuwiglijk Zijn gramschap ons doen lijden.
Het is het, die ons Zijne vriendschap biedt.
Hij handelt nooit met ons naar onze zonden,
Hoe zwaar, hoe lang wij ook Zijn wetten schonden.
Hij straft ons, maar naar onze zonden niet.*

Toen riep Farao Abraham en zeide: "Wat is dit, dat u mij gedaan hebt? Dat u mij bedrogen hebt en gezegd hebt van uw vrouw: "Zij is mijn zuster?" Neem haar. Ga heen".

Lezer, wat ziet u hier? Dat de bestraffingen van een afgodische vorst Abraham op zijn plaats moeten brengen. Dat Abraham midden in zijn schande gezet en teruggejaagd wordt. Het is droevig dat een werelddienaar Gods kind beschaamd moet zetten en op zijn plaats brengen, wat niet zelden gebeurt. En wat nog gelukkig is: Abraham bekende zijn schuld door stilzwijgen. Hij staat beschaamd voor de koning. En waar wij van schaamte zwijgen, zal God het opnemen. "Wanneer men een welgevallen

neemt in de straffen zijner ongerechtigheid, zal Ik aan Mijn verbond gedenken", spreekt de Heere. Farao gebod zijn mannen Abraham uit te leiden en te beschermen tegen alle geweld. Zo stelt God de wereld dienstbaar aan het Koninkrijk Gods.

Wat ziet men hier? Dat men zich nooit uit het verbond kan zondigen; dat God zich tot ons keert al hebben wij Hem de rug toegekeerd; dat God beschermt in het grootst gevaar; dat God ons oproept waar wij in de modder der zonde weggezonden zijn; dat God komt, niet waar wij het er zo best hebben afgebracht, maar daar, waar wij het 't meest verzondigd hebben.

Wat zien we hier nog meer? Dat God verheerlijkt wordt door onze schande heen; dat Gods kracht alleen in zwakheid volbracht wordt; dat God ons geloof leert oefenen door de vuile modderpoelen der zonde heen en leert zingen Psalm 89: 8:

*Gij toch, u zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;
Uw vrije gunst alleen wordt d' ere toegebracht;
Wij steken 't hoofd omhoog, en zullen d' eerkroon dragen,
Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen;
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven,
En onze Koning is van Israels God gegeven.*

Toepassing

Abraham wordt teruggebracht van zijn dwaalweg, wat Gode verheerlijkend, zielsprofijtelijk en zielzaligend was. Zullen wij niet verloren gaan en behouden worden, dan moeten wij tot God wederkeren - tot God terugkeren.

Van nature bewandelt elk mens een weg die naar het verderf leidt. In 't Paradijs hebben we gewandeld op de weg des vredes en des verstands. Een weg die leidde tot het eeuwig onverliesbaar leven Gods. Het was de weg van het Verbond, de weg der gehoorzaamheid, waardoor de eeuwige zaligheid verdiend werd.

Maar die weg van godzaligheid hebben we verlaten. Eigen gekozen wegen zijn we gaan bewandelen. De weg van brute ongehoorzaamheid hebben we betreden. Wij zijn het verboden terrein opgegaan; de weg die naar 't verderf leidt. Daar hebben wij ons doodgegeten en zijn wij weggejaagd: nooit meer zalig worden en nooit meer wederkeren! De engel met uitgetrokken zwaard belet ons ooit de Boom des Levens meer te benaderen. Er is aan onze zijde geen weg meer ten leven. 't Is kwijt. Voor eeuwig afgedaan.

Maar - eeuwig wonder van Gods gena en wijsheid - waar geen weg meer was onder de hemel om zalig te worden, heeft God er een uitgedacht en gebaad om, met opluistering van Gods gekrenkte deugden, wederom te kunnen zalig worden. Het is door de weg des Verbonds, welke God in Christus met Zijn uitverkoornen van eeuwigheid is gegaan. Het is de weg des kruises, de weg des bloeds. Kortom, Christus Zelf is de Weg en geen andere weg wordt ooit gevonden tot zaligheid. Hij is de ladder Jacobs waarlangs God nederdaalt en de zondaar opklimt.

Wat is het Verbond der Genade? "Het is die weg, langs welke God door Christus het eigendom wordt van de zondaar en hij een eigendom Gods."

Hoe komt men op die weg? Met Abraham, door de inwendige roeping Gods. Roept God nog zondaren?

Gelukkig wel! "Verlaat de slechtigheden en wordt een betreder van de weg des verstands". Niemand is te oud, te slecht, of te diep gezonden. "Wie is slecht, hij kere zich herwaarts; tot de verstandeloze zegt zij: Kom, eet van mijn brood, en drink van de wijn, die ik gemengd heb."

"Ja, maar Abraham kon van zijn dwaalweg nog niet wederkeren. Hoe zal ik dat dan kunnen?", zegt de mens.

Dat is waar. Gelukkig dat u weet, dat u zonder meer die weg maar niet betreden kunt. Duizenden bedriegen zich daarin. Zij menen de weg des geloofs te bewandelen, maar die weg loopt naar de hel. Het is maar hersenfabrikaat - historisch geloof - wat zij aanmerken voor het zaligmakend geloof. Zulk een geloof kunt u zo groot maken als u wilt, maar het eindigt in de dood. Het geloof van Abraham, 't zaligmakend geloof, die gawe Gods in de wedergeboorte is ons nodig.

Daarom: Ga tot God en roep tot God, dat Hij u bekere en door het geloof met Christus verenige, om te betreden de weg des verstands.

U zegt misschien: "Als Hij mij maar bekeren wil".

Is er ooit een zondaar, die tot Hem kwam, weggezonden? Geen hoer, geen moordenaar of tollenaar. "Die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen". Och, dat u nog bekende in deze uw dag wat tot uw vrede is dienende; om dan met vaste schreden de weg ter zaligheid te betreden.

Wie zal zijn weg rein bewaren en het pad der deugd betreden? Niet één. Ook geen kind Gods. Jong en oud zal moeten belijden, dat wij dwalende zijn als een schaap, dat onbedacht zijn herder heeft verloren. Dolende op wegen der duisternis; op paden des doods. Immers, wij zijn en blijven dwaalzieke zwervers, Godverlaters, wetvertreders. Tot hinken en zinken gereed. En - ware het mogelijk - we zouden ons uit het Verbond zondigen.

Maar geen nood, want dat Verbond is een eeuwig, onverbrekelijk, onveranderlijk zoen- en zoutverbond. Waarom de Heere u toeroept, Volk des Heeren: "Al hadt gij met vele boeleerders geboeleerd, keer nochtans weder; keer weder, o Sulamith, en Ik zal uw afkerigheid genezen." God zal Zijn Volk en erfdeel nooit verlaten, nooit begeven. Al Zijn lust is tot haar; Zijn vermaking in haar. "Is Efraïm Mij niet een dierbare zoon en troetelkind; sinds Ik tot hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem."

Nu volk, houd dan moed. Verlaat u de Heere duizendmaal, duizend en éénmaal zal God u doen wederkeren met heilige schaamte - en terecht - ja, terugbrengen om de verbroken gemeenschap hersteld te zien in de verzoenende kracht des bloeds, zodat u met Abraham uw weg weer moogt voortgaan tot het Kanaän, waar men nooit meer dwalen kan en waarheen Christus uw Leidsman is. AMEN.

4. De scheiding der broeders

Zingen: Psalm 27: 6 en 7

Lezen: Genesis 13

Zingen: Psalm 56: 4 en 5

Zingen: Psalm 141: 2

Zingen: Psalm 119: 3

De tekstwoorden voor dit uur vindt U opgetekend in het boek GENESIS, het dertiende hoofdstuk, het negende vers, het tweede deel, waar Gods woord luidt:

"Scheid u toch van mij"

En wensen u te bepalen bij: "De scheiding der broeders."

En staan achtereenvolgens stil:

Ten 1e: bij de twist der herders,

Ten 2e: bij de keus van Lot,

Ten 3e: bij de belofte van Abraham.

1. Ten eerste spreken wij over de twist der herders.

Wij hebben uit Genesis 12 vernomen, hoe Abraham door God uit het Ur der Chaldeën was geroepen, maar ook, hoe hij wel ras van de weg zijner roeping was afgeweken en naar Egypte was getrokken om vanwege de hongersnood in Kanaän als vreemdeling daar te verkeren. Daar heeft hij zijn vrouw trouweloos geworpen in de handen van Farao, uit vrees voor de dood van zichzelf. Ook mochten we vernemen hoe Abraham door zijn getrouwe Leidsman werd verlost en gedwongen met zijn vrouw dezelfde weg terug te gaan tot Bethel, vanwaar hij gekomen was.

Nogmaals willen we u wijzen, o mens, op de grote weldaad door God geroepen te worden om alles te verlaten en zichzelf af te scheiden van de gehele wereld, en aan de hand Gods te mogen optrekken naar het land Kanaän, het hemels Jeruzalem, 't welk boven is, om dan driewerf gelukzalig te zijn en eeuwig bij de Heere te zijn. In onderscheiding met diegenen, die eeuwig, eeuwig zullen verloren zijn, staan zij gereed om eeuwig zich te verlustigen en te verblijden in God-Drieënig, terwijl zovelen de tong zullen kauwen, de tanden knersen, de handen wringen in weedom des harten in het eeuwige vuur, waar de rook der pijniging opgaat tot in alle eeuwigheid.

O volk, laten we dan hier op aarde door diepe zeeën, door hete vuren, door modderige kuilen en zware beproevingen geleid worden, en laat veel leed, veel kruis, veel rampen, veel omstandigheden ons deel zijn en het de ziele soms bange zijn, maar we leven toch voor Jezus' rekening en nooit zullen Zijn heiligen de verderving zien en zullen we straks in de eeuwige rust ingaan, waar de tranen zullen gedroogd worden en eeuwige blijdschap op de hoofden wezen zal, waarvan David zong in Psalm 17: 8:

"Maar (blij vooruitzicht, dat mij streelt)

Ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen,

U in gerechtigheid aanschouwen,

Verzadigd met Uw Godd'lijk beeld".

In het terugkeren van Abraham van zijn weg ligt ook een juist beeld van de waarachtige bekering. Terug, terug, o mens, naar de plaats waar wij God verlaten hebben, d.i. het Paradijs. In Edens hof hebben wij alles verloren, daar moet het verlorene teruggevonden; daarom, terug, terug, o mens, met de verloren zoon tot God,

de Vader, Die het recht vertegenwoordigt om te belijden: "Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor U, en ik ben niet meer waardig Uw zoon genaamd te worden". De vader zag zijn zoon nauwelijks van verre, of hij werd met innerlijke ontferming bewogen, en hem tegemoet lopende, viel hij hem om de hals en kustte hem. O, wat een heerlijke spiegel van Gods genade en barmhartigheid, die Hij te allen tijde aan boetvaardigen, waardeloze en smekende zondaren wil bewijzen. God zal in Christus zulk een zondaar omhelzen, kussen en vergeven alles wat door hem bedreven is.

Terug, altijd weer terug van onze dwaalwegen, met een beschaamde Abraham tot Bethel, waar hij God verlaten had, met Naomi als een Mara tot Bethlehem, met David als een dwaas uit 't land der Filistijnen naar de landpaal van Israël. Nog eens: terug naar God en de plaats, waar wij God verlaten hebben, om aldaar aan 's Heeren voeten onze dwaasheid te bewenen, onze zwakheid te bekennen en onze zonden te belijden, opdat we in Zijn kruisarmen gedrukt, liefelijk afgekust van al de hoerenkussen, die we ons laten aanleunen door de wereld, de zonde en allerlei ongerechtigheid, om in Zijn gemeenschap teruggebracht en in het Verbond opnieuw opgenomen te worden.

Toen Abraham wederkeerde van Bethel had hij zijn huisvrouw en al zijn bezittingen bij zich. O zie, in weerwil van Abrahams ontrouw, de trouwe Gods en Zijn liefdezorg over hem, God had alles ongeschonden voor Zijn kind bewaard. O volk, terwijl wij er alles aan wagen, weet God alles te bewaren; terwijl wij trouweloos handelen wil God Zijn trouw bewijzen en terwijl wij zorgeloos daarhenen dwalen zal de Heere nog voor ons en ons goed zorgen.

Ook Lot was met Abraham. Let nu wel, dat Lot niet geroepen was om met Abraham de drager des heils te zijn op de aarde. Integendeel, ook hij was uitgesloten toen de eis en roeping tot Abraham alleen kwamen: "Ga u uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis".

Tot deze maagschap behoorde ook Lot. Nu verliet Abraham op Gods bevel wel alles, maar Lot verliet Abraham niet maar kleefde hem aan, klemde zich aan hem vast en bleef bij hem tot God scheiding maakte.

Het zal Gods Kind in de praktijk der godzaligheid niet anders gaan. Het zal alles moeten verlaten om God alleen over te houden en te ondervinden dat, al worden wij van alle mensen verlaten, God ons nooit begeeft of verlaat.

David roept ervan uit in Psalm 27: 6:

*Want schoon ik zelfs van vader en van moeder
Verlaten ben, de Heere is goed en groot;
Hij is en blijft mijn Vader en Behoeder.*

Volk des Heeren, wees er toch op berekend dat er stonden in het leven aanbreken dat in de zwaarste beproevingen U alles ontvalt en u alleen met God komt te staan, om te leren wie God is en wat Hij is en blijft voor een uitgeworpen en uitgespuwde Jona. Opdat u door het geloof zoudt leren roemen in God alleen, gelijk David in Psalm 56:

*Dit weet ik vast: God zal mij nooit begeeven;
Niets maakt mijn ziel vervaard.*

Dan is de mens eruit en God alleen krijgt de eer.

Nu terug naar Lot. Wat dreef die man ertoe om zonder dadelijke, krachtdadige roeping met Abraham mee te gaan en 't Ur te verlaten? Dit zegt ons Petrus: "Lot was rechtvaardig". Uitwendig was Lot overreed door Abraham, maar inwendig door de Heilige Geest, hetwelk openbaar werd uit de vrucht. Die Lot, die lieve en gezegende man, door God geliefd en bemind, was gelijk Ruth: Onvoorwaardelijk gaf hij zich over aan de Heere en verliet de gehele wereld. Onconditioneel was zijn keus om met Abraham mee te gaan. Hij wierp zich in de schoot des Heeren.

Lezer, zo zijn er velen, die niet rechtstreeks kunnen zeggen op een bijzondere of buitengewone wijze geroepen te zijn, maar die met Lot uitwendig door het Woord en inwendig door Zijn Geest geroepen zijn, hetwelk - zoals bij Lot en Ruth - in de vrucht openbaar wordt. Immers, die keus, o Volk, is u toch niet vreemd; die overgave u niet onbekend. Vrijwillig mocht ge de Heere liefhebben; vrijwillig U de Heere overgeven; onvoorwaardelijk Hem hart en hand geven en Hem volgen. Al was er geen hemel tot beloning en geen hel tot straf; de wereld, Moab, het afgodische Ur begeerde u nooit meer. Liever met het volk van God kwalijk behandeld dan de schatten van Egypte te genieten. Ja, waar dat Volk zal heengaan; waar dat Volk zal vernachten, zal ik vernachten; waar zij zullen sterven, zal ik sterven.

Abraham was intussen zeer rijk geworden in vee, goud en zilver. Maar ook Lot, die met Abraham toog, had schapen, runderen en tenten.

Ach ja, de kruimkens der genade, die vallen van de tafel des Heeren, zijn groot genoeg om er meer dan één rijk te maken in natuur en in genade. Zie 't maar in Lot. De godzaligheid heeft ook de belofte des tegenwoordigen levens: Zoekt eerst het Koninkrijk des Hemels en Zijne gerechtigheid en al het andere zal U toegeworpen worden. God heeft dikwijls rijke gelovigen, opdat vele arme gelovigen mede gespijzigd worden van de tafels en uit de buidels der rijken. Ook Nicodémus en Jozef van Arimathea waren rijk. Zowel hun geloof als hun rijkdom kwamen gelijk openbaar aan het graf van Jezus.

Rijkdom kan menigmaal een bron van rijk genot worden. En hoewel het bezit van aardse goederen - gelijk men wel eens zegt - wanneer men de gave, van God verkregen, wèl weet te besteden, een groot gemak is, toch is in de regel de grote toeneming van ons tijdelijk goed meer een bron van ongemak dan van gemak. Goud en goed geven zorg en verdriet en baren meestal onrust in het hart.

"Veel vee, veel wee; veel koeien, veel bemoeien; veel land, veel last; veel huizen, veel kruizen", mag met recht een spreekwoord zijn. "Eén gulden verdienen is zoeter dan duizend gulden in bezit te hebben", leerde mij een veehandelaar, "want elke duizend gulden brengt zijn zorg en smart mee", zo sprak hij.

O mens, vergaap u niet aan de dingen der wereld, want al gewon u de gehele wereld en al bezat u al het goud van Ofir, dan is er nog geen stuiver bij die kan dienen tot een rantsoen der zonde. In een doodshemd zijn geen zakken. Niets kunt u meenemen als dood en graf u benaderen. Maar de gerechtigheid redt van de dood. En weet wat Salomo zegt: "Een droge bete en rust daarbij, is beter dan een huis vol geslachte beesten met twist"; en David zegt in Psalm 37: 6: "Het weinige dat een rechtvaardige heeft is beter dan de overvloed der goddelozen".

Waar toe, Volk des Heeren, is ons de rijkdom der wereld van node? Is de Heere ons niet genoeg, Die Borg geworden is voor tijd en eeuwigheid en Die zegt: "Zij zullen niet beschaamd worden in de kwade tijden en in de dagen des hongers zullen zij verzadigd worden". En in 't 25e vers zegt David: "Ik ben jong geweest, ook ben ik oud geworden, maar heb niet gezien de rechtvaardige verlaten, noch zijn zaad zoekende brood. Hij geeft het Zijn beminden als in de slaap".

Maar waarom moeten dan zoveel van Gods Kinderen zo arm, zo schamel door het leven?

Ten eerste omdat hun niet meer is toebetrouwd, want sterke benen zijn het die de weelde kunnen dragen: Als Jeschurun vet werd sloeg hij achteruit. Het deel van Abraham, die Lot liet kiezen, werd de droge heide. Hij stelde zich met het minste tevreden en God maakte hem rijk. Maar Lot, die de schone vlakte der Jordaan zich toe-eigende, ontnam God alles.

Ten tweede: om onze afhankelijkheid te bewaren en Gods trouw en zorg te kennen.

Ten derde mag het ons ten nutte zijn hetwelk blijkt uit de bede van Agur: Voed mij met het brood mijns bescheiden deels, opdat ik zat zijnde U niet verlooche en zegge: Wie is de Heere?

Ten vierde om door de lichamelijke behoeften gedurig tot God te gaan zoals Jacob tot Jozef in het land Gosen, in wiens tegenwoordigheid Jozef zich verlustigde.

Dat goud en goed meestal veel zorgen en moeite baren, zien we in de historie van Abraham, want het land droeg hen niet om samen te wonen, want hun have was veel. En er was twist tussen de herders van Abrahams vee en tussen de herders van Lots vee. Ziedaar de gevolgen van toenemende rijkdom en aanwassende invloed, wat oorzaak van scheiding werd.

Is natuurlijke rijkdom een gevaar voor vredebreuk, hoeveel te meer de geestelijke rijkdom. Niet zoals zij in Christus is en de Kerk haar ledige schatkamers vervuld mag zien met gerechtigheid, duurzaam goed en blijdschap door de Heilige Geest. Maar als wij met de rijkdom uit Christus vervoerd worden, de man worden, hoogmoedig worden, eindigt dat schier altijd in twisting, scheuring en tweedracht, zelfs onder de Herders en Knechten des Heeren.

U wilt toch de scheuringen en twistingen der Kerk niet zien als een werk Gods? Het is niet anders dan het eigen werk des duivels.¹

Als God werkt, vernedert en vertedert Hij: *dan kunnen de discipelen elkanders voeten wassen.*

Maar door het werk des duivels wordt de mens in de hoogte gevoerd, waaruit alle twisting, tweedracht en scheuring voortvloeit.

Ach, dat ons hoofd water ware en ons oog een springader van tranen om te bewenen de breuke van de dochter Sions, dan zou er nog verwachting zijn.

Zo ook in het persoonlijk leven: Wanneer wij niets zijn, dan is God alles, en zal alles door de vrede bloeien; maar wanneer wijzelf heer, meester en God zijn, zal er twist en tweedracht zijn.

Ten 2e: bij de keus van Lot

Het is altijd beter in vrede te scheiden dan steeds in twist bijeen te zijn. Dit wist ook Abraham en daarom stelde hij aan Lot een vredelievend en vredebedoelend uiteengaan voor, zeggende: "Laat toch geen twisting zijn tussen mij en tussen u, en tussen mijne herders en tussen uw herders, want wij zijn mannen broeders".

't Is Abraham in waarheid om vrede te doen - de vrede des huizes en de vrede des harten. Immers, de vrede is een vreugde des gemoeds, een rust der ziel, een eenvoudigheid van het hart en een hand der liefde.

Hij verwijderd geheime wrok en verborgen vijandschap, staakt de strijd, stilt de toorn, beschaamt de hoogmoedigen, bemint de ootmoedigen, verenigt de verdeelden en verzoent de vijanden. Bij iedereen is hij bemind. Hij verheft zich niet en is niet opgeblazen. "Wie hem heeft houde hem; waar hij gemist wordt beijvere men zich om hem te verkrijgen", zegt Augustinus.

Laten dan ook wij naar de vrede staan: *Vrede in Gods Huis*, waarvan de Dichter zong in Psalm 22: 3:

Dat vreed', en aangename rust,

En milde zegen u verblij ;

Dat welvaart in uw vesting zij,

¹ De dominee spreekt over de kerkscheuring in 1953

*In uw paleizen vreugd en lust,
Om vriend en broed'ren spreek ik nu:
De vrede zij en blijv' in u;
Nooit moet haar nijd of twist verkloeken.
Om 's HEEREN huis, in u gebouwd,
Waar onze God Zijn woning houdt,
Zal ik het goede voor u zoeken.*

Laat geen twisting onder ons zijn, wij zijn mannen broeders. Want het rechtvaardig volk zal welig groeien; daar twist en wrok verdwijnt zal alles door de vrede bloeien, totdat geen maan meer schijnt. O, vrede in uw huis, in uw hart en onder elkander, opdat de wereld moge zeggen: "Ziet hoe lief zij elkander hebben", en de Kerk ervan moge zingen in Psalm 133:

*Ai zie, hoe goed, hoe lief'lijk is 't dat zonen
Van 't zelfde huis, als broeders samenwonen,
Daar 't liefdevuur niet wordt gedoofd.*

*Waar liefde woont, gebiedt de Heer den zegen;
Daar woont Hij zelf, daar wordt Zijn heil verkregen,
En 't leven tot in eeuwigheid.*

Abraham zei verder: "Is niet het ganse land voor uw aangezicht?" Scheid u toch van mij; zo u de linkerhand kiest, zal ik ter rechterhand gaan en zo u de rechterhand kiest, zal ik ter linkerhand gaan. Abraham zelf stelt dit voor en laat Lot kiezen, terwijl toch Abraham 't recht had - zo niet alles - toch het beste deel te kiezen, want niet Lot maar Abraham was het ganse land toegezegd.

Maar Abraham, wat mankeert u om zo te doen? Niets hoor! Hij is er weer goed bij: verre is de grote en edele ziel van Abraham van al hetgeen naar baatzucht en laag gewin zweemt. Abraham grijpt niet, gelijk velen onzer, iedere geschikte gelegenheid aan om - recht of krom - de goederen te vermeerderen. Nog eens: 't is Abraham waarlijk om de vrede te doen. 't Is een grote verloochening voor Abraham: de voornaamste mag het minste worden.

Verloochening - waar vindt men ze nog? Ja, in de mond, maar in de praktijk der godzaligheid niets. 't Is vechten om en jagen naar eigen eer en goed.

Dat Abraham Lot laat kiezen is een geloofsdaad, waaruit die verloochening vloeit, zodat de voornaamste de minste, de meerdere de mindere kan zijn.

En zelfverloochening is de koninklijke weg des vredes, een kenmerk van vernedering, een bewijs van onbaatzuchtigheid en een teken van liefde en geloof.

Hoe smartelijk het scheiden voor Abraham ook mocht zijn - gelijk voor Naomi van Orpa en voor Eliza van Elia - hij betracht hierin de wille Gods, Die had gezegd: "Ga uit - uit uw maagschap".

En hoe gaat het Lot? Droevig. Nauwelijks hoort hij Abrahams edelmoedig voorstel of het gierig en gewinziek hart grijpt gretig de aangeboden gelegenheid ter verrijking van zichzelf aan. Met snelle en zekere blik meet hij de kansen van de voordeligste keuze. Hij heft zijn ogen op en laat die weiden over de heerlijke vlakte der Jordaan. Het scheen wel een hof! Heerlijke weiden, weelderige landschappen, grasrijke beemden, frisse stromen, koele bronnen en wat al meer aanschouwde hij daar. Het was een landstreek bijna zo schoon als het Paradijs. Al die rijkdommen in het verschiep bewogen Lots gierig gemoed dat land voor zich te kiezen.

Lot bedenkt niet hoe daar de ware godsdienst beoefend moet worden en hij daar de

Heere zijn offers moet brengen. Daarvoor is hij nu blind. Hij vergaapt zich aan het zichtbare en tastbare. En Lot woonde in de steden der vlakke, d.w.z. in het gebied van de vijf steden: Sodom, Gomorra, Adama, Zeboïm en Bela. En het eentonige herdersleven moede, sloeg hij tenten tot aan Sodom toe, om het aangename stadsleven in zijn onmiddellijke nabijheid te hebben en te genieten. Men moet hier wel uitroepen: O Lot, o Lot, wat zal uw einde zijn!

En toch, o mens, wie zal zich verheffen en stellen boven Lot. Lot maakte gebruik van het aanbod door Abraham gedaan en zou U dit niet doen, o mens? Als toch iets welgemeend aangeboden wordt, mag men het toch vrij aannemen. Men ziet er nog wel iets groots, iets Goddelijks in: *Alzo heeft toch de Goddelijke Voorzienigheid beschikt!* Het laatste is waar, maar zie toe dat ge er geen verkeerd gebruik van maakt, gelijk Lot hier. Lot hield er geen rekening mee dat Abraham de meeste was en hij de minste; en dat hij aan de hand van Abraham geleid en groot geworden was; en dat Abraham in ouderdom hem verre overtrof en hij slechts oom-zegger en neef van Abraham was.

Het had Lot betaamd Abraham te doen kiezen. Men kan met het kleed van godsdienst zich wel dekken, en de Goddelijke Voorzienigheid er in uw hoogmoedige en waanzieke handelingen wel bij slepen, maar het komt verkeerd uit, hoor. Dan had David Saul 't hoofd ook wel kunnen afhouden in de spelonk, in plaats van een slip van zijn mantel mee te nemen. Wat Lot deed druiste tegen de rede der natuur. 't Was de geest en macht der misleiding waardoor hij werd gedreven.

Het ging Lot als Eva: toen zij de vrucht zag en begeerde tot spijs was zij weg - want het was haar tot een val. En toen Lot die vlakke zag was hij ook weg en kwam ten laatste in de spelonk terecht.

Zo is het nog. O, wat is er een vergrijpen aan de wereld, aan het zien- en zinnelijke, dat als groene beemden begeerd wordt. Voor een handvol genot, voor één vrucht, voor een schotel linzenmoes wordt de ziel verkocht en aan enkele kolokwinten eet men zich dood. O, wat een dwaze keuze wordt er door velen gedaan: de wereld boven de rijkdommen des hemels, de dood boven het leven, de duivel boven God, ja, de hel boven het leven. Maar weet dat de Heere zegt: "Die Mij eren zal Ik eren en die Mij versmaden zullen licht geacht worden".

Gewis komt men in de spelonk - wat zeg ik - in de eeuwige dood terecht.

Nog eens: Wat is er een jagen en grijpen naar hetgeen ons toelicht en niets is, en ons niet redden en helpen kan uit de moeilijkheden van het leven en de bange wereldweën; en een verachten van hetgeen alles is en God is. Met Hem alleen kan men toch door het leven, ja zelfs door de dood heen, zoals Abraham.

Geen vuur, geen zee, geen moeras kunnen ons beletten ons aan Zijn Woord en beloften vast te klemmen, en zij zullen ervaren dat degenen die vóór ons zijn, meer zijn dan degenen die tegen ons zijn.

En onthoudt nu eens, dat men met de strelingen van het vlees later geslagen wordt. Volk des Heeren, wat een beschamende les is die van Abraham voor u. Waar is uw geloof en het te allen tijde op God te wagen, zodat de Heere u genoegzaam is al werd u alles ontnomen. Zo was het toch bij die Patriarch! Waar is uw betrouwen om te leven uit de hand Gods? Waar is uw liefde tot Uw naaste, om te laten kiezen. U de minste, de geringste.

Waar is uw zelfverloochening: vrede te zoeken met degenen, die u benadelen, die zich verheffen boven u, om u lachen en u eigenlijk beroven van de goederen, die God u gegeven heeft, gelijk bij Abraham?

Laat ons maar niet verder gaan, maar schaamt u, vernedert u: *Zoekt eerst het*

Koninkrijk Gods en het andere zal U toegeworpen worden.

Ten 3e: bij de belofte van Abraham.

Hoe liep nu deze zaak af?

Slecht voor Lot - best voor Abraham. Slecht voor Lot: De scheiding werd Lot de bron van de grootste ellende. Al spoedig kwelde Lot zijn ziel in Sodom. En geen wonder, want de mannen van Sodom waren boos en grote zondaars tegen de Heere. O, wat een bazen, heren en meesters! O, wat een goddeloosheid en zedeloosheid! Dit had Lot zich niet voorgesteld.

Als ge u in de wereld begeeft, zult ge met de wereld geslagen worden, dat ge niet meer zien kunt en er onder kreunt. Ja meer dan dit. God ontnam Lot alles en gaf Lot z'n weg op zijn hoofd terug. God spaart geen vlees en bloed. Zo nodig gaat er alles aan. Hoe meer men jaagt naar de dingen en 't goed van de wereld, hoe minder men ontvangt. Hoe meer men streeft naar rijkdom, hoe armer men in de regel wordt. Abraham was tevreden - om zo te spreken - met de droge stoppelen, en God maakte hem rijk. Maar Lot greep naar de rijkdommen en heerlijkheden der wereld en werd straatarm, want al zijn goed, have en rijkdom werden weggevoerd in de strijd tussen een viertal koningen - onder Kedor Laomer, de koning van Elam - en de koningen van Sodom, Gomorra, Adama, Zeboïm en Zoar, steden die in de vlakte der Jordaan lagen. Lot, die hier ook woonde, kwam hierdoor in krijgsgevangenschap en de grootste ellende terecht en werd ten laatste als door een vuur behouden.

Hoort u het, o mens: *Die zijn God verlaat heeft smart op smart te vrezzen.* Wie grote en hoge dingen zoekt zal alles ontnomen worden. Alle bomen des velds zullen het weten, dat Ik de hoge boom vernederd heb en de nederige boom verhoogd. Wilt ge hoge dingen zoeken? Zoek ze niet.

Hoe liep deze zaak voor Abraham af? Best! De scheiding werd hem een bron van zegen. God Zelf had de scheiding gewild. Het was Zijn welbehagen. Even als Terah, Nahor en Haran in Mesopotamië moesten achterblijven, moest ook de laatste uit de maagschap van Abraham, nl. Lot, zich van hem afscheiden. God wilde Abraham alleen doen wandelen, om alleen in God te leren geloven; op God te leren vertrouwen en zich geheel in alle omstandigheden aan Hem te leren overgeven. Zo moet ook Gods Kerk van alles afgebracht worden en alleen met God leren wandelen, in God leren geloven, op God leren vertrouwen en zich op God leren verlaten in alle vuren, zeeën en moerassen, gelijk David uitriep in Psalm 56: 2:

*Maar word ik ooit met bange vrees belaan,
Dan zal op U mijn vast betrouwen staan.*

Aan Abraham werd vervuld: "Die zijn weg wel aanstelt zal Ik Mijn heil doen zien". Terwijl Lot zijn ogen naar de vlakte heensloeg, mocht Abraham ze opheffen naar de hemel en daarna rondom hem: noordwaarts, zuidwaarts, oostwaarts en westwaarts, terwijl God tot hem sprak uit de hemel: "Al dit land dat u ziet, zal Ik u geven en aan uw zaad tot in eeuwigheid. En Ik zal uw zaad stellen als het stof der aarde, zodat, indien iemand het stof der aarde zal kunnen tellen ook uw zaad geteld zal kunnen worden".

Dit was reeds vroeger, in Genesis 12: 7. aan Abraham beloofd. Eerst had de Heere gezegd het land aan te zullen wijzen. Nu zegt Hij: "Dit land zal Ik u geven en aan uw zaad zal Ik dit geven", waarin de Messiaanse belofte al duidelijker uitkomt.

Op de nieuwe belofte volgt een vernieuwde eis: "Maak u op, wandel door dit land in zijn lengte en in zijn breedte - want Ik zal het u geven".

Bij de aanvang der roeping ging de eis aan de belofte vooraf, maar nu Abraham reeds

in de weg der roeping wandelt, gaat - omgekeerd - de belofte aan de eis vooraf. Hier is een groot verschil dat het meergevorderde geloofsleven onderscheidt van het pasbeginnende, als het kind Gods nog niet geleerd heeft geheel uit en in 't geloof te leven.

Zo lang wij door de wet aan de wet nog niet gestorven zijn, gaat altijd de eis der wet voorop en zoeken we door de betrachtting van de wet de vervulling der belofte. Zijn wij door de wet aan de wet gestorven en in Christus overgegaan, Die de eis der wet volkomen volbracht heeft, dan wandelen wij door en in 't geloof op de belofte en volgt de liefde-eis op de belofte en dan is ons die verhoogde en verheerlijkte wet een wet der liefde, der betrachtting en der dankbaarheid.

Dan mogen ze hun rust vinden met Abraham aan de eikenbossen van Mamre, nl. in Christus.

Wij lezen van Abraham dat hij tenten opsloeg en kwam en woonde aan de eikenbossen van Mamre, die bij Hebron zijn, *en dat hij aldaar de Heere een altaar bouwde*. Hierin zien we de voortzetting van het godsdienstig leven en zijn geloofswandel met God. Het opslaan der tenten, het wonen bij Hebron en het bouwen van een altaar de Heere, bewijzen dit alles zeer duidelijk.

Bij Hebron heeft de aartsvaderlijke familie het langst gewoond; hier heeft zij haar doden begraven in het eerst verworven grondbezit: een graf. Want de grot Machpéla, waarvan later gewag wordt gemaakt, lag bij Mamre en behoorde bij Hebron.

Aan Abrahams zijde is de nabijheid Gods; in zijn tent woont de Heere; hem zijn de beloften des Verbonds vernieuwd, gelijk Hebron (Verbond) betekent, en de zegeningen Gods volgden hem. O, welk een kostelijke vrucht heeft Abrahams vernedering en verloochening teweeggebracht: God aan zijn zijde, God in zijn tent en de vernieuwing des Verbonds, gevolgd door de zegeningen Gods. Het is om jaloers op te worden, want wat is er meer dan de Heere en Zijn zalige tegenwoordigheid in onze tent, d.i. in ons Bethel, ons bedehuis, ja, in onze harten.

O, daar worden de heerlijkheden Gods aanschouwd in Jezus Christus; daar de zalige gemeenschap in Christus ervaren en de Verbondsweldaden door het geloof omhelsd; daar de zalige rust en vrede in Christus gesmaakt en de offerande der dankzegging gelegd op het altaar Christus, waarvan David zong in Psalm 141 vers 2:

*Mijn beê, met opgeheven handen,
Klimm' voor Uw heilig aangezicht.
Als reukwerk voor U toegericht,
Als offers, die des avonds branden.*

Toepassing

Steeds gevolgd door de zegeningen Gods en de zegeningen des hemels; de zegen in Uw weg; de zegen in Uw wandel; de zegen in Uw huis; de zegen in Uw hart. O, welgelukzalig is een iegelijk, die de Heere vreest, die in Zijn wegen wandelt: *u zult het goede van Jeruzalem aanschouwen al de dagen uws levens*.

O, welk een onderscheid met hem, die in eigen wegen wandelt en krachtens onze val nog in oorlog met God staat en krijg voert tegen Hem. Hoe lang, o mens, zult u nog twisten met de Heere en jagen naar rijkdom en eer? Wat nuttigheid zijn al uw dingen? Weet toch dat rijkdom een van die dwaze en schadelijke begeerlijkheden is waarin de mens vallen kan. Het zet de mens aan tot hoogmoed en heerszucht en baart menigmaal twist. *Meum en tuum* 't mijne en 't jouwe, zijn de grootste oproermakers van de wereld. Armoede en arbeid, gebrek en omzwerven konden geen scheiding maken tussen Abraham en Lot, maar de rijkdom deed zulks.

Abraham was zelfs bereid zijn mindere om vrede te smeken en het eerste voorstel tot

verzoening te doen. Zo is het God - de Meerdere - Die de eerste voorslag der verzoening doet om vrede te maken met God. Ja Hij bidt u om u met God te verzoenen, opdat Hij wone in uw tent en de zegeningen Gods u volgen. Och dat u nog bekende in deze uw dag wat tot uw vrede is dienende.

Volk des Heeren, het wordt ons in de regel niet lang vergund te verkeren met degenen, die ons lief en dierbaar zijn. Scheiden, altijd weer scheiden. Waarom? Omdat Hij, die een ijverig God is, u alleen wil hebben, opdat Hij u vervulle met Zijn verbonds genade. Leert uit onze broeder Lot dat hij kind Gods was en kind Gods bleef, maar zijn handelingen - nl. de vlakte der Jordaan te kiezen boven God - waren te laken. Dit heeft hij duur moeten betalen en veel moeten bewenen. Dag en nacht kwelde hij zijn ziel in het goddeloze en zedeloze Sodom. Daarna werd hij weggedreven en kwam in gevangenschap terecht. Eindelijk werd hij door vuur behouden en eindigde zijn leven in een spelonk. Die zijn God verlaat, heeft smart op smart te vrezten.

Leert uit Abraham: *Die zijn weg wel aanstelt en in Zijn wegen wandelt zal God Zijn heil doen zien*. David zong ervan: "Die zijn wetten onderhoudt vindt daarin groten loon. God wone in uw tenten".

O, volk, ziet niet laag op Lot, want hij vertegenwoordigt het beeld van velen, maar bidt God - met vrijlating van Hem - u te doen wandelen met God als Abraham, Gode tot eer en uw ziel tot profijt en eeuwige zaligheid. AMEN.

5. Abraham op het slagveld

Zingen: Psalm 62: 5 en 7

Lezen: Genesis 14

Zingen: Psalm 73: 13 en 14

Zingen: Psalm 98: 4

Zingen: Psalm 141: 2

De tekstwoorden voor dit uur vindt u opgetekend in het boek GENESIS, het veertiende hoofdstuk, het twintigste vers, waar Gods woord luidt:

"En gezegend zij de allerhoogste God, Die uw vijanden in uw hand geleverd heeft."

Wij willen u bepalen bij "Abraham op het slagveld" en bezien:

Ten 1e: Abrahams houding tegenover zijn bloedverwant Lot.

Ten 2e: Abrahams houding tegenover de koning van Sodom.

Ten 3e: Abrahams houding tegenover de Priester des Heeren.

Ten 1e: Abrahams houding tegenover zijn bloedverwant Lot.

M.H.

Wij weten hoe Lot misleid werd door de schone vlakte der Jordaan en hij zijn tenten opsloeg in die lusthof met haar heerlijke weiden, welig bouwland, grasrijke beemden, frisse stromen en koele bronnen, waarmede hij Abrahams tent verliet, waar de ware godsdienst beoefend en de Heere geofferd werd tot verzoening van hun zonden, en waarmede hij zich het oordeel Gods op de hals haalde. U weet volk wat ons Psalm 89 leert:

*"Zo zijn kinders ooit Mijn zuiv're wet verlaten
Zo 't richtsnoer van Mijn recht ter reeg'ling niet kan baten,
Zo zij ontheiligen, wat Ik heb voorgeschreven,
Dan mogen zij gewis voor Mijne straffen beven".*

Nee, nee geliefden, het is maar niet gelijk, hoe Gods kind leeft. God heeft een heilig volk, een Koninklijk Priesterschap, bekleed met alle heerlijkheid en schoonheid. Christus wil, dat zij Zijn Naam verhogen en verheerlijken, ja Hij wil dat ze voor Hem leven, op Hem vertrouwen, zich op Hem verlaten in alle wegen en omstandigheden. Hoe ver was Lot daar vandaan, en daarom handelde God met hem in tegenheden. Maar wat gebeurde er?

Een viertal koningen onder Kedor-Laomer, de koning van Elam, voerde krijg tegen een vijftal koningen, nl. die van Sodom, Gomorra, Adama, Zeboïm en Zoar. Deze koningen regeerden in de vlakte der Jordaan. Deze streek was het die Lots begeerte had opgewekt. Maar de vlakte der Jordaan was schatplichtig aan koning Kedor-Laomer. Twaalf jaar achtereen had men de cijns trouw opgebracht, maar in het dertiende jaar waande men zich samen sterk genoeg om de machtige koning weerstand te bieden en eenparig weigerde men hem de schatting te betalen. Een verschrikkelijke oorlog was hiervan het gevolg. Wee! wanneer de mensen een verbond sluiten om elkaars verderf te zoeken. Samen zullen zij omkomen.

In het Siddimdal, dat veel leemputten en bronnen bevatte, werd de beslissende slag geleverd. De koningen van Sodom en Gomorra sloegen op de vlucht en hun legers werden uiteengedreven. Nu lag de gehele Jordaanvlakte open voor de overwinnaar. Alle goederen en ook het voedsel werden door de overwinnaars weggevoerd.

Wat dit zeggen wil weten wij uit de Tweede Wereldoorlog, toen ons land is

leeggeroofd door de Duitsers en er op het laatst geen voedsel meer was, dan koppen van suikerbieten en wat tulpen, waar het hart werd uitgesneden. Men moest hiervoor zelfs nog uren in de rij staan, en zelfs velen in de grote steden Den Haag, Rotterdam en Amsterdam stierven aan hongeroedeem.

Maar hoe was het daar met onze Broeder Lot? Ook hij moest ondervinden, hoe onveilig het is, te verkeren in de tenten der goddelozen. Ook hij werd met al wat hij bezat gevankelijk weggevoerd "want hij woonde in Sodom" zegt de Schrift.

O, arme, arme Lot ... !

Wat zien wij nu uit deze historie en de handelingen Gods met Zijn kind Lot? Enerlei wedervaart de rechtvaardigen en de goddelozen, de reinen als de onreinen. De godvruchtigen zijn niet bevrijd van de grootste onheilen in dit leven. Noch onze eigen zaligheid, noch onze bloedverwantschap met 's hemels gunstelingen, zullen ons beveiligen tegen de plagen des Heeren. Hoe duidelijk werd dit gezien in de jongstleden oorlog. Geen kind van God was kogelvrij en geen knecht des Heeren bomvrij, ja zij stierven in het algemeen oordeel.

Wilt u nog een voorbeeld? Ook de watersnood van 1953 heeft velen van Gods lieve volk verzwolgen. Toch leeft bij velen van Gods kinderen de gedachte, dat wij wel een streepje voor hebben bij de Heere, alsof God Zich verplicht had Zijn Kerk voor nood en dood te bewaren. Zelfs worden oorzaken gezocht, wanneer een kind Gods als een lijder door vuur of zwaard sterft.

Denk maar aan de vrienden van Job, die die arme, hulpeloze, naamloze lijder eerst verdenken, dan veroordelen en ten laatste verdoemen.

M.H. Waar komt toch zulks vandaan? Vloeit dit voort uit een verkeerde toepassing van Gods belofte, of een gebrek aan geestelijke kennis? Zeker zal dit enige invloed hebben en soms zal het een grote rol spelen, maar dit is naar mijn bescheiden mening niet de hoofdzaak. Het vloeit hoofdzakelijk uit onze eigen waardigheid, eigen godzaligheid, eigen gerechtigheid, ja eigen Farizeeïsme. "Heere ik dank U, dat ik niet ben gelijk deze". Dus in één woord gezegd, het vloeit uit onze hoogte.

Ach ja, Gods kinderen redeneren wel veel over het arme zondaarsleven, maar velen weten er nog zo weinig van en het wordt in de praktijk weinig beoefend.

Waren wij met Paulus de grootste der zondaren, met de verloren Zoon de onwaardigste der zondaren, met de moordenaar de gruwelijkste der zondaren en met Job de verfoeilijkste der zondaren, wij zouden zo hoog niet staan en zulke hoge gedachten niet hebben van onszelf, maar alle waarden en rechten afleggen en uitroepen met Jeremia op de puinhopen van onze harten: "Het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn, dat Zijne barmhartigheden geen einde hebben." Zij zijn alle morgen nieuw: Uw trouw is groot.

Zijn wij zondaar, wij zijn des doods waardig, en zijn wij van het oordeel der verdoemenis bevrijd, wij blijven vanwege de verrotting in onze beenderen verdoemeniswaardig. Dan zal het ons een wonder zijn als de Engel des verderfs, niet om onze waardigheid, maar om 't bloed des Lams, 't bloed des eeuwigen verbonds, onze huizen voorbij gaat! Daarvan zij God alleen de eer.

Lot woonde in Sodom, de plaats door hem zelf verkoren. Niemand anders kan hij dan ook beschuldigen dan zichzelf. Zichzelf kan hij alleen beschuldigen, dat deze ramp hem trof, nl. de wegvoering van hem en zijn gezin, het nemen van zijn have, die have die de twisting met Abraham en de scheiding van Abraham veroorzaakt had.

Hieruit is dus te leren:

1. Dat het billijk is bij God, ons te beroven van die goederen die wij God ontroofd hebben;
2. Dat wanneer men zich werpt in de schoot der wereld, men met de wereld zal

geslagen worden;

3. Dat wanneer wij slapen in de schoot van Delila, ons de haren zullen worden afgeknipt en wij onze kracht zien vergaan;

4. Dat God alles schoon maakt op Zijn tijd. Gods molens malen langzaam, maar zeker...!

De inval van de benden van Kedor-Laomer was eigenlijk een breuk op Abrahams recht en een zich vergrijpen aan zijn bezit. Daarom is het zijn taak het land te beschermen tegen de benden. Het is ook Gods zaak, want Hij heeft Abraham tot heer van dit land bestemd. Maar dit was het niet, wat hem verontwaardigd opspringen en naar de wapenen grijpen deed. Hij gevoelt, dat Lot, het kind van zijn broeder, zijn broeder is. Vergeten zijn reeds de smart en het verdriet, hem door Lots overijlde keus berokkend. Lot is zijn broeder en hij verkeert in gevaar. Hij moet hem redden, ten koste van alles.

Zijn bondgenoten Aner, Eskol en Mamre worden opgeroepen. IJlings grijpt de man des geloofs en des vredes naar de wapenen. Met driehonderd en achttien man snelde hij de vijanden na tot Dan in Gilead, versloeg zijn tegenstanders en joeg de vluchtende vijand na tot Hoba ter linkerzijde van Damaskus. Hij bracht de have weder, benevens de vrouwen en het gevangen genomen volk, waaronder ook Lot met al de zijnen en het zijne.

Deze overwinning maakte Abraham tot heer en meester van het ganse omliggende land, ook van de landstreek die Lot gekozen had. Geheel de Jordaanvlakte was, naar recht van overwinning, thans het eigendom van Abraham. Zo werd aan hem aanvankelijk reeds de belofte Gods vervuld. Dit recht werd zelfs door de vluchtende koning van Sodom erkend.

M.H. Onthoudt het toch, die zijn eigen weg gaat met Lot, zal met zijn eigen stok geslagen worden. Die God verlaat, heeft smart op smart te vrezen, en die zijn weg wel aanstelt, zal God Zijn heil doen zien, ja dan is het kruimpje geloof, zoals bij Abraham, meer dan een miljoenenleger. Dan is de rechtvaardige moedig als een leeuw. Een waar christen is in Christus' kracht een ontzaglijke held. Zij die in oprechtheid een goede zaak voorstaan, zijn onder de bescherming van een goede God en kunnen met reden een goede uitslag verwachten. Bij de Heere is geen verhinderend om te verlossen door velen of door weinigen. Als men strijdt om Gods eer en het heil van Sion zullen wij veilig zijn in Zijn hand en zullen wij in God triomferen. *Met God spring ik over een muur en dring ik door een grote bende, in God zal men kloeke daden doen*, zegt David en de ganse Kerk zingt ervan in Psalm 65 vers 5:

*In God is al mijn heil, mijn eer,
Mijn sterke rots, mijn tegenweer,
God is mijn toevlucht in het lijden.
Vertrouw op Hem, o volk in smart,
Stort voor Hem uit uw ganse hart.
God is een toevlucht t' allen tijden.*

Met recht had Abraham Lot zijn dwaasheid, twist en scheiding kunnen verwijten, maar .. de liefde deed hem zwijgen, 't geloof voor hem strijden, de verloochening hem helpen, de vergiffenis overwinnen.

DIT IS CHRISTEN ZIJN!

2. Laat ons nu in de tweede plaats bezien: "Abrahams houding tegenover de koning van Sodom".

De gevluchte koning van Sodom, die in het Siddimdal vluchtende, aan de slachting was ontkomen, bleek het recht van Abraham te erkennen. Hij toog uit, Abraham

tegemoet, om hulde te brengen aan de overwinnaar.

De koning van Sodom biedt Abraham, de overwinnaar, de have aan zeggende: "Geef mij de zielen (de vrouwen en het volk), maar neem de have voor u".

Sodoms koning had, wat wij reeds vermeld hebben, een oorspronkelijk recht, en Abraham een verkregen recht op de have en de goederen door zijn overwinning. Natuurlijk gaf dit aanleiding tot twist. Maar de koning van Sodom, hoewel vreemdeling van de Verbonden der beloften en het burgerschap van Israël, nam een reëel standpunt in, ter beschaming van vele christenen, wanneer het gaat over geld, goed en have. Maar Abraham, die niets anders beoogt dan de ere van Gods Naam, zonder nevenbedoelingen, waar de mens in de regel vol van zit, weigerde de koning deze aanbieding. Noch de zielen, noch de have begeerde hij. Abraham wilde niets nemen van de overwonnene, zelfs geen draad, geen schoenriem wilde hij om zijn sandalen vast te binden.

Nee, niet om de buit is Abraham uitgetrokken, maar om de broeder, Gods kind te redden.

M.H. Ziet hier de kracht van het zaligmakend geloof. Het stelt de mens in staat om de schatten van de wereld met een heilige verachting aan te zien, want al dat uit God geboren is, overwint de wereld. Wat zijn al die sieraden en verlustigingen der zinnen voor iemand, die God in de hemel steeds in zijn ogen heeft. Hoor wat Asaf zong in Psalm 73 vers 13:

*Wien heb ik nevens U omhoog?
Wat zou mijn hart, wat zou mijn oog,
Op aarde nevens U toch lusten?
Niets is er, waar ik 'in kan rusten.
Bezwijkt dan ooit, in bitt're smart
Of bange nood, mijn vlees en hart.
Zo zult u zijn voor mijn gemoed
Mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed.*

O, volk zegt het mij. Wat heeft de wereld, geld, goed, have, eer en aanzien aangebracht. Niets anders dan zorg, moeite, slapeloze nachten en verdriet. Waar vergaapt de mens zich toch aan, het is alles in betrekking tot de eeuwigheid waardeloos. De oudjes plachten te zeggen: "de wereld, de wereld, geen pruim tabak is ze mij waard". De wereld, met al haar aangeboden koninkrijken, is zo hol, zo leeg, zo arm, niets is er in, dat onze arme ziel verzadigen kan en geen dubbeltje is er bij, dat tot rantsoen der zonden dienen kan.

Dat deed Mozes uitroepen: de smaadheid van Christus is mij meerder rijkdom dan een zoon van Farao's dochter genaamd te worden. Dat deed Petrus de Heere volgen met achterlating van alles, Ruth de dood kiezen aan de voeten van Naomi, boven het leven in Moab. En mogen Gods kinderen eens in een verrukking van zinnen zijn, dan roepen zij uit:

*"Weg wereld, weg schatten,
Gij kunt niet bevatten,
Hoe rijk of ik ben.
'k Heb alles verloren,
Maar Jezus verkoren.
Wiens eigen ik ben."*

Wat zijn al de aardse schatten bij de hemelse schatten, rijkdommen en heerlijkheden, die de ogen zalig doen zijn van het zien. Alles zinkt in het niet als men Jezus maar ziet

en het ons gaat als de discipelen op Thabor, toen zij niemand zagen dan Jezus alleen. Sodoms goederen zijn geen zegen. Abraham verwerpt ze om Gods wil. Abraham wenst geen loon, alleen de bevrijding van Lot. Niets wil Abraham van de mens, maar alles van God, Die hem zulke rijke beloften geschonken en buiten enige menselijke hulp om, ook reeds vervuld had. Abraham wenste, waar het rijkdom en overvloed betrof, liever uit de hand Gods, dan uit de handen van mensen te leven.

O gezegende Abraham, o voortreffelijk voorbeeld van navolging. Wat is het tegendeel toch menigmaal de ervaring bij Gods kinderen. Wordt niet menigmaal het aardse goed de grootste zegen geacht en de goederen van Gods koninkrijk op de achtergrond gesteld? Wat jagen naar geld en eer, wat zweten en zwoegen om goed en rijkdom, o, wat bidden, wat schreien, wat zuchten om welvaart, voorspoed en zegen. Wat zegt de Heere: "Zoekt eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid en al deze dingen zullen u toegeworpen worden" en in Psalm 127 roept de dichter uit: "Zo de Heere het huis niet bewaart, tevergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan, zo de Heere de stad niet bewaart, tevergeefs waakt de wachter. Het is tevergeefs dat gijlieden vroeg opstaat, laat opblijft, eet brood der smarten: het is alzo, dat Hij het Zijne beminden als in de slaap geeft."

Wat doet de mens zich al een moeite aan, die nooit door God zal worden beloond. En gelooft nu vrij, wanneer God een dubbeltje voor u heeft weggelegd, dat u nooit een kwartje zult ontvangen. Hij spaart geen vlees en bloed hoor. Al balt u met Asaf uw vuisten, al murmureert u met Israël, God gaat door en brengt u, waar Hij u hebben wil, nl. aan de grond, aan Zijn voeten, om op Gods bevel het net te leren werpen aan de andere zijde. Dan krijgt God de eer. De Heere wil dat wij leren van alle mensen, van alle rijkdom, van alle eer, van de gehele wereld af te zien met Abraham, en alles van Hem te verwachten. Hij zal Zijn volk en erfdeel nooit verlaten, dewijl Hij ze voor tijd en eeuwigheid voor Zijn rekening nam.

Is er rijker leven, dan uit de hand Gods te leven, zowel in het natuurlijke als in het geestelijke. Mochten wij daar maar op gezet zijn, meer naar jagen, meer om bidden, meer om schreien en worstelen, nl. om de goederen van Zijn koninkrijk en Zijn gerechtigheid, dan zou onze ziel welvaren. Al het andere zou ons toegeworpen worden met Abraham.

Abraham snijdt het woord en de eed, de herhaalde aanbieding van de koning af, opdat hij niet zou zeggen: *Ik heb Abraham rijk gemaakt* en de Naam Gods om mij zou gelasterd en onteerd worden. Abraham draagt zorg voor de ere Gods, die is hem meer waard dan alle eer, goud en goed van Sodoms koning, ja dan de gehele wereld. Abraham heeft aan zijn God genoeg. Die God, Die hem in Kanaän gebracht heeft en de beloften bij de aanvang vervuld heeft, is ook machtig hem rijk te maken zonder de gave van de koning.

Strijdt ook gij, volk, de goede strijd des geloofs, waarin 't moge gaan, niet om het tijdelijke goed, maar om het geestelijke goed, om de zegen, de bijstand des Heeren. Laat toch de ere Gods u meerder zijn dan de gehele wereld. Laat nooit de Naam des Heeren om u gelasterd worden. U behoeft geen draad of riem van de wereld, omdat uw God alles heeft en u erfgenaam van God en mede-erfgenaam van Christus zijt. Hij, Die u uit Ur heeft gehaald, Zijn beloften bij aanvang aan u heeft vervuld, zal ook zorg voor u dragen en is machtig u alles te geven wat u van node is. Wat ge voor uzelf weigert, is daarmee nog niet geoorloofd op een ander toe te passen. Abrahams bondgenoten hadden recht om te delen in de buit. Want zij kenden God niet, daarom zegt Abraham: "Laat die hun deel nemen". Nimmer is het geoorloofd persoonlijke geloofsoefeningen en daden anderen tot een regel te stellen.

3. Laat ons nu in de derde plaats bezien: "Abrahams houding tegenover de Priester des Heeren."

Hield Abraham zich groot tegenover de koning van Sodom, tegenover de koning van Salem, Melchizédek, de Priester des Allerhoogsten Gods, hield hij zich nederig klein. Melchizédeks persoon was van grote betekenis door het typische verband waarin hij stond tot Christus. Melchizédek was een koning van Salem, het latere Jeruzalem, een koning der gerechtigheid en een Priesterkoning des vredes, d.w.z. Priester des Allerhoogsten Gods.

Van Melchizédeks afstamming en voorgeslacht vernemen wij niets, zelfs zijn vader en moeder worden niet genoemd. Plotseling treedt hij op in de geschiedenis, om ook even spoedig weer te verdwijnen. Daarom juist zag de Apostel een klare beeltenis van Christus in hem. Melchizédek was "alleen" Priester, zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsrekening, maar de Zoon van God gelijk geworden zijnde, blijft hij een Priester in eeuwigheid.

Had Melchizédek dan werkelijk geen vader en moeder hoor ik vragen? Ach ja, hij is evenmin uit de lucht komen vallen als u en ik hoor. Het wil zeggen, dat het geslacht van zijn Priesterschap in de Schrift niet voorkomt, dat zijn Priesterschap niet was uit de stam van Levi en het geslacht van Aaron, dat niemand vóór Melchizédek Priester was van zijn geslacht, terwijl hij ook door niemand is opgevolgd. Hij was dus 'alleen' Priester, waarin hij het type was van Christus, Die alleen-Priester is, zonder Vader naar Zijn menselijke natuur en zonder moeder naar Zijn Goddelijke natuur, zonder geslachtsrekening, daar Zijn Priesterschap evenmin uit de stam van Levi en het geslacht Aäron is, maar uit God, naar de ordening van Melchizédek, omdat ook niemand vóór Hem Priester was en Hij door niemand werd opgevolgd.

Melchizédek was ook "eeuwig" Priester, Priester bij de soevereiniteit Gods, door een buitengewone, onmiddellijke roeping Gods. Het einde van zijn leven, noch het begin van zijn leven wordt vermeld en uit kracht hiervan is hij het beeld van Christus' eeuwig Priesterschap Immers, Christus is Priester bij de Soevereiniteit Gods, want Hij is door de Vader aangesteld. "Gij zijt Priester in eeuwigheid", en Hij blijft Priester tot in eeuwigheid zoals de Schrift zegt: "maar Deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk Priesterschap".

De naam "Melchizédek" vertaald door de Apostel is, "Koning der gerechtigheid". Het is een afschaduwing van Christus, de Heere onze gerechtigheid. Deze Naam verkondigt ons die gerechtigheid, die Hij ons zou aanbrengen en heeft aangebracht. Immers, Hij heeft aan al de eisen der gerechtigheid voldaan en een eeuwige gerechtigheid als een eeuwige grondslag der zaligheid teweeggebracht. Het is die gerechtigheid, die Hij door Zijn dood verworven heeft en Zijn uitverkorenen in het uur der minne deelachtig maakt, naar luidt van Ezechiël 16: "Door die toegerekende en geschonken gerechtigheid komt de verdoemelijke zondaar in Adam, in een verzoende betrekking met God te staan en kan de Heilige Geest, Die uitgaat van de Vader en de Zoon, de zondaar benaderen, bearbeiten, belichten en ontdekken aan zijn dadelijke zonde en bedrijven, aan zijn dood- en doemstaat in Adam, opdat hij tot Christus wordt gedreven met de Tollenaar en een recht gebruik van die gerechtigheid lere maken, tot zaligheid van de ziel en innerlijke blijdschap des harten".

Melchizédek, Koning van Salem, dat is: Koning des Vredes.

M.H. Voert dit ons niet op tot Christus? Is Hij niet onze Vrede? Nam Hij niet weg de vijandschap tussen ons en tussen God in de raad des Vredes. Bracht Hij niet een eeuwige vrede tot stand voor Zijn Kerk door Zijn intreden met Zijn bloed. Nam Hij niet weg de disharmonie des hemels door de geschonden deugden op te luisteren,

waardoor de goedertierenheid en waarheid elkander konden ontmoeten en de gerechtigheid en vrede elkander konden kussen. Was Hij het niet die als die Vrede-Engel nederdaalde in Bethlehems kribbe, om de vrede aan te brengen op de aarde, waarvan de Engelen zongen boven de velden van Efratha: "Ere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in de mensen een welbehagen."

En zong de oude Simeon er niet van, wanneer hij het Kindeke drukte aan zijn hart, en wij zingen het met hem mee met het Kindeke in onze armen: "Nu laat Gij uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord, want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien".

Ja, drukken wij dat Vredekind aan onze harten, dan is er vrede met de Vader, vrede met de Zoon, vrede met de Heilige Geest, vrede in de consciëntie, vrede met al Gods deugden en handelingen, ja zelfs met de dieren des velds, een vrede die alle verstand te boven gaat.

Melchizedek was priester des Allerhoogsten Gods, bekleed met een onvergankelijk Priesterdom, ziende op Christus, Die grote Hogepriester, Die Zichzelf Gode onstraffelijk opgeofferd heeft en met Zijn bloed is ingegaan, opdat Hij tot in eeuwigheid bevonden worde een waarachtig en getrouw Hogepriester. Eén Die altijd voor Zijn volk bidt en de belangen der Kerk indraagt en behartigt bij de Vader.

Ja volk, Hij bidt voor u, ook dan, als u niet weet te bidden gelijk het betaamt, gelijk de Discipelen. Als u niet kunt bidden en door ongeloof zijt stomgeslagen als Zacharias ... als u niet meer wilt bidden gelijk Rebekka ..., ja, dan nog bidt Hij, als u Jezus verloochent, vloekt en afzweert als Petrus. "Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude".

Daarom volk zult u niet verloren gaan, u mag zalig worden, u kunt zalig worden en ... u moet zalig worden. Altijd maakt Hij de verzoening weer bij de Vader, Die eeuwigdurend Zijn kind aanschouwt in de eeuwige bloedwaardij van Zijn heilig kind Jezus. Hij blijft het eeuwige zondoffer, zoenoffer, schuldoffer, bidoffer, dankoffer bij de Vader.

Melchizedek bracht brood en wijn aan Abraham, hoeveel temeer Christus Zijn Kerk. De gehele Kerk leeft uit Hem. Hij is het ware levensbrood, de ziele spijs, die alleen verzadigen kan. In Psalm 65 roept de dichter ervan uit: "Welgelukzalig is hij die u verkiest en doet naderen, dat hij wone in uw voorhoven; wij zullen verzadigd worden met het goed van uw huis, met het heilige van uw paleis".

Hij is de cyprustros, die druiventros, rood van het druivenbloed. Zijn verdiensten zijn vol van levenssappen, waardoor het gehele wijnhuis, de gehele Kerk Gods en alle wijnkelders, de harten van de gelovigen, gevuld worden. Maar dan moeten de wijnkelders der harten leeg zijn. *Nieten en nullen wil God vervullen.* Zijn wij niets, zijn wij ellendig, zijn wij enkel zonde en verdoemelijkheid, dan zullen wij uit Zijn volheid ontvangen genade voor genade, ja dan worden de ledige schatkamers vervuld met duurzaam goed, gerechtigheid en blijdschap door de Heilige Geest. Ja dan heet het:

*"Laat al de stromen vrolijk zingen,
De handen klappen naar omhoog;
't Gebergte, vol van vreugde springen
En hupp'len voor des Heeren oog."*

Toepassing

Melchizedek zegende Abraham, waardoor wij wederom tot Christus worden opgevoerd, Die, wanneer Hij aan Zijn zegekar geklonken, opvoer tot het centrum van Zijn rijksgebied, Zijn armen uitstreckte over Zijn jongeren, die de ganse Kerk vertegen-

woordigden. Wiens vingers nog druipende zijn van aloë en mirre. O volk, eeuwig onder de zegenende en bloeddruipende handen van Jezus te zijn. Al is het, dat de consciëntie u veroordeelt, de zonde u verteert, de dood u achtervolgt, de schuld u vergruist, de Wet u vloekt, de Satan u bespot, het oordeel u verplettert, de toorn u verbrijzelt. Maar geen nood volk, laat vloeken wat vloeken wil. Hij zegent. Laat verdoemen wat verdoemen wil. Hij spreekt vrij en maakt de verzoening voor u. Zijn zegenende bloedhanden zijn voor het aangezicht des Vaders en nu moogt u zingen:

*"De schuld uws Volks hebt G'uit uw boek gedaan,
Ook ziet u geen van hunne zonden aan;
Gij vindt in gunst, en niet in wraak, uw lust;
De hitte van Uw gramschap is geblust.
O heilrijk God, weer verder ons verdriet.
Keer af uw wraak en doe uw toom te niet".*

God is het, Die rechtvaardig maakt; wie is het die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is, waar door alle vijanden in de verdoemenis zijn geworpen. Wat meer is, Die opgewekt is tot onze rechtvaardigmaking, Die ook ter rechterhand Gods is, Zijn zegenende Handen over u uitbreidt, tot bewaring, bescherming en beschutting. U bent veilig in Zijn hand.

Volk, u bent "de gezegende des Heeren," laat dan de hel vrij woeden. De Heere zegene u met al de heilsweldaden van het eeuwig Zoen- en Zoutverbond.

Wat deed Abraham? Uit spontane dankbaarheid gaf hij tienden van de buit aan Melchizédek, zijn meerdere. Deze gift was een heiliging van de krijg en de overwinning. Abraham getuigde daarmee, dat de buit eigenlijk de Overwinnaar, dat is God, toekwam. Breng dan ook u uw offerande van dank de Heere voor de veelvuldige verlossingen Zijns Aangezichts. Maar om de Heere offers te brengen met een volkomen hart, hetwelk de Heere alleen welgevallig is, is ons nodig een geheiligd hart.

Het is waar dat men ook tot uiterlijke erkenning geroepen wordt, waarop men de Goddelijke goedkeuring zal wegdragen, gelijk Ninevé gespaard bleef om de uitwendige bekering, en het huis van Obed EDOM gezegend werd om het weldoen aan de Ark. En geheel Israël ging door de zee, dronk uit de rots en at van het Manna en toch is het merendeel van hen verloren gegaan. Daarom is ons nodig een geheiligd hart.

Onbekeerd kunnen wij God wel offeren en aanbidden, maar er is geen Offer, geen Christus in. O mens, bedenk toch dat men buiten Christus verloren gaat. Bid God, dat Hij een offer in u ontsteke, door Zijn Geest: brandende van liefde en geloof, Gode aangenaam.

Volk des Heeren "brengt offer". Christus stelt tot een voorbeeld 2 Corinthe 8: "Want gij weet de genade van Jezus Christus, dat Hij die rijk was is arm geworden, opdat u door Zijn armoede rijk worden zou." Met andere woorden: Jezus heeft u alles gegeven, zult u Jezus dan niets teruggeven? Geeft u het tijdelijke, Hij geeft het eeuwige.

Brengt dan offers en roept uit met de Dichter in Psalm 141: 2:

*Mijn bee, met opgeheven handen,
Klimm' voor Uw heilig aangezicht,
Als reukwerk, voor U toegericht,
Als offers, die des avonds branden.*

AMEN

6. Abrahams onderricht aangaande de ware erfgenaam

Zingen: Psalm 84: 1 en 2

Lezen: Genesis 15

Zingen: Psalm 68: 1 en 2

Zingen: Psalm 25: 2

Zingen: Psalm 105: 4

De tekstwoorden voor dit uur vindt U opgetekend in het boek GENESIS, het vijftiende hoofdstuk, de verzen vijf en zes, waar Gods woord luidt:

Toen leidde Hij hem uit naar buiten, en zeide: Zie nu op naar de hemel, en tel de sterren, indien u ze tellen kunt; en Hij zeide tot hem: Zo zat uw zaad zijn. En hij geloofde in den Heere; en Hij rekende het hem tot gerechtigheid.

Wij wensen u te bepalen bij "Abrahams onderricht aangaande de ware erfgenaam" en bezien:

Ten 1e: Abraham die in een gezicht getroost werd.

Ten 2e: Abraham die van de belofte verzekerd werd.

Ten 3e: Abraham die uit het geloof gerechtvaardigd werd.

Ten 1e: Abraham die in een gezicht getroost werd

M.H.

In de mogendheden des Heeren had Abraham de overwinning behaald op Kedor-Laomer en de verbonden vorsten. Koningen waren gekomen om hem te begroeten, de Priester des Allerhoogsten Gods had openlijk en plechtig hem gehuldigd. Aan mannen hem gelijk in aanzien en macht had hij de rijke buit uitgereikt; zijn bloedverwant had hij uit de handen van machtige vorsten gerukt en hem bevrijd. Grote dingen had Abraham gedaan en onder dit alles een nog groter karakter en ziele-adel geopenbaard, daar hij kloekmoedig en fier, belangeloos en onbaatzuchtig, groot tegenover mensen, toch klein was gebleven tegenover God en voor de Priesterlijke dienstknecht. Dit is geen kleine genade met zoveel weldaden aan de grond te blijven. Het tegendeel wordt zoveel gezien, vooral in onze dagen van veelvuldige verlatenheid en donkerheid, in plaats van vernederd zijn voor God, een verheffing van zichzelf, en in plaats niets te zijn voor God, het alles te zijn in zichzelf. O, wat is er een snoeven op eigen kracht, een roemen in eigen wijsheid. Ja, in plaats van God de eer, de mens op de troon, dat eindigt in de dood.

Al wat hoog is moet vallen; waar komt Job terecht met zich meer te rechtvaardigen dan God ...? Op de ashoop .... Jona met Gods bevel te weerstaan ...? In de zee .... Asaf met God te dagvaarden? Daar ligt hij als een beest. Simson met zijn snoeven: IK heb met een kinnebak? In het stof, want hij werd amechtig.

M.H. Wilt ge de hoogte in. God zal u vernederen en al uw luchtkastelen vergruizen. Nee, God spaart geen vlees en bloed. Waagt u Gods eer er aan; God waagt u er aan. Zondaar zult u worden en voor God kruipen. u zult worden een smekeling aan Zijn troon, en bedelaar aan de kruispaal.

Volk des Heeren ziet toe, hoort David in Psalm 89: 13:

*Maar zo zijn kind'ren ooit Mijn zuiv're wet verlaten,
Zo 't richtsnoer van Mijn recht ter reeg'ling niet kan baten,
Zo zij ontheiligen, wat Ik heb voorgeschreven:*

Dan mogen zij gewis voor Mijne straffen beven.

Maar daar tegenover staat wat de Heere zegt: "Die zijn weg wel aanstelt zal Ik Mijn heil doen zien, Die Mij eren, zal Ik eren, zoals Abraham."

De Priester was hem tegemoet gegaan en heeft Abraham en de zijnen met kostelijke spijs onthaald en in ootmoedigheid des harten heeft de aartsvader de Priester zegenend ontvangen. Abraham had zich edelmoedig betoond tegen de vorsten, die aan hem de redding dankten, maar wat meer, ja alles zegt: Abraham had ook zijn God verheerlijkt door de aangeboden gave te weigeren, opdat geen mens zou zeggen: *Ik heb Abraham rijk gemaakt*. Deze lofwaardige verloochening zal door de Heere worden beloond, hoewel het weer door de vuurproef heengaat.

Want na deze dingen waarbij Abraham zoveel heldenmoed en onbaatzuchtigheid aan de dag had gelegd, kwam een tijd van inwendige aanvechting. Het bekommerde hem, dat, daar Gods genade zich aan de ene zijde zo zeer in hem verheerlijkt en Gods zegen zo kennelijk op hem was, aan de andere zijde, een zoon en erfgenaam zijner goederen hem onthouden werd; terwijl zijn vrouw ouder werd en de vervulling van zijn wens daardoor onwaarschijnlijk, ja onmogelijk werd. Mistroostig zat Abraham temeer. Wat ziet men hier?

Op de verheffing volgt, ook in het geestelijke, meestal de inzinking. Op de spanning de afmatting. Door dalen worden bergen afgewisseld en de nacht vervangt de dag. Het gaat voorwaarts met vallen en opstaan, opdat u, o volk weten mag dat de sterkte des Heeren is. Wie zal in de verheffing van de Jordaan blijven staan? Geen Elia, die onder de vijgenboom zijn dood begeerde, na de Baäls te Karmel in de mogendheden des Heeren te hebben afgeslacht. Diep, diep afhankelijk zijn wij en blijven wij tot onze dood, van de bediening van de Heilige Geest, de kracht van het geloof. "Zonder Mij kunt u niets doen", spreekt de Heere Zelf.

Er zijn grootse afwisselingen in het rijk der natuur, zo ook in het geestelijke, hetgeen is te zien in Abraham. Soms zijn de ogen, verlicht, dan mogen ze klimmen op de toppen van het bergland des geestes om te genieten van de heerlijkheid des Heeren, als de discipelen op Thabor, wanneer hun ogen mochten zalig zijn in zien. En dan weer zijn er dagen dat de ziel wegdruipt in treurigheid en klagen. Daar zijn uren, waarin de bron van genade haar volle stromen giet over de dorstige akker. Maar ook tijden dat alles van droogte brandt, gelijk David klaagt: een uitgedroogde lederen zak te zijn, wiens vocht in de rook verdwenen is en wiens tong aan zijn gehemelte kleefde van dorheid en droogheid. O, die tijden dat er geen zucht is om te zuchten, geen klacht is om te klagen en zij hun nood niet aan Jezus weten op te dragen, terwijl de tranenbuizen zijn uitgedroogd

Ja, dan mogen ze weer eens vrolijk zijn, alsof zij midden onder de heilige Engelen zaten; dán weer worden zij treurig alsof hun weg, duizend mijlen diep onder de aarde ging. Nu zien zij in helder licht hun troost, dán weer hebben zij alles vergeten en het gemoed wordt met duistere zwarte wolken overtrokken. De lafhartige vreest vóór, de held na het gevaar. Laat dit uw troost zijn volk. Hij hoort de zuchtingen van uw ziel en de stille klacht van het hart. Wat u niemand durft te vertellen mag u vrijmoedig aan God zeggen. Hij is niet verre van u, o volk, al neemt het soms de schijn aan van de Heere te zijn vergeten. Hoe zal Hij u vergeten? *Is Efraïm Mij niet een dierbare zoon, is Hij Mij niet een troetelkind? Sinds Ik tot hem gesproken heb denk ik nog ernstig aan hem*. Al Mijn lust is tot haar. Ofschoon een vrouw haar zuigeling mocht vergeten; Ik zal niet begeven, niet verlaten. Want hoe donker, hoe duister, hoe dor, dood en koud, hoe liefdeloos, harteloos en lusteloos ook. Hij is in het midden van u. Hij hoort zo graag de smekingen van de armen. Hun bloed, hun tranen en hun lijden zijn dierbaar

in Zijn oog.

Volk bedenk toch, dat de sterkte Godes is; dat Zijn kracht in zwakheid volbracht wordt.

Ziet het maar in Abraham. Na deze dingen geschiedde het woord des Heeren tot Abraham in een gezicht: zijn inwendige zintuigen werden ontsloten en verhelderd, zodat hij niet meer zag of hoorde wat om en bij Heere was. Want zijn geest was in de toestand der verrukking geplaatst; hij zag de Heere, ja de Heere, Die hem vroeger verschenen was, met een geestelijk oog en vernam Zijn woorden met een geestelijk oor: De Heere antwoordde hem op de stille klachten en de vragen van zijn ziel, zeggende. "Vrees niet Abraham! 'Ik ben uw schild; uw loon zeer groot. Maak u geen treurige gedachten, plaag uzelf niet met twijfelen. U hebt in de strijd met Kedor-Laomer ondervonden welk een bescherming Ik tegen die uitwendige vijanden ben. U hebt tegenover de aanbiedingen van Sodoms koning zelf te kennen gegeven, dat u in Mijn vriendschap en gemeenschap reeds het loon bezit, waarbij alle andere beloning gering en niets is. Abraham, neem dan Mij en Mijn belofte ook als een schild tegen die inwendige vijanden, tegen de klagende en plagende gedachten. Mij te bezitten zij u genoeg; laat Mij u meer waard zijn; dan alle kinderen en kleinkinderen, waarnaar u zo verlangend uitziet!"

M.H. Men moet hier wel uitroepen: O Abraham, o Abraham, bent u niet die geloofsheld, die man in kracht, die in blinde gehoorzaamheid het afgodisch land mocht verlaten en die in verloochening de vette weiden van Sodom aan Lot prijs gaf; en die in des Heeren mogendheid de strijd aanbond tegen de vijanden? Abraham, wat redeneert u toch. Waar is nu uw hoop, uw geloof en vertrouwen?

Als Abraham deze vraag beantwoorden kon, hij zou u zeggen ... 'Ach in mij is geen kracht, geen geloof en geen vertrouwen. Ik moet met schaamte bekennen, ik beken en peins mij schier dood, ik sterf nog in mijn ongelooft.' O, wat een tegenstelling met velen in onze dagen die zo gemakkelijk kunnen geloven.

M. H. Als de Heere het nodig keurt Abraham om hem tot aflegging van vreze aan te manen in Zijn: *vrees niet*; dan moet er nogal wat vrees in Abrahams hart geweest zijn. Dit is niet te ontkennen, want deze woorden geven te kennen, dat de ziel van Abraham vol beroering ontzetting en vreze was, wegens dit zo onverwacht, luisterrijk en hemels gezicht van Hem, Die de Heere der heerlijkheid is. Nee, geen slaafse vreze wegens Gods heiligheid en straf oefenende gerechtigheid, die altoos in beroerde, en ontwaakte consciënties van onheilige verworpelingen:gevonden wordt.

Deze is ontbloot van een verborgen en stille hoop op Gods genade. Zij werkt altijd wanhoop, God alleen aanmerkende als een onverbiddelijke God en een verterend vuur. De zulken doen al de plichten alleen slaafs en gedwongen, maar niet door de verborgen neiging des harten, omdat God het waardig is. Ze kunnen niet komen tot een schuldbelijdenis voor God en een billijken van de straf, als de verloren Zoon, de moordenaar en al Gods kinderen bij ogenblikken. Maar integendeel: ze vlieden van God af en twisten tegen Gods rechtvaardigheid en heiligheid. Zulken zijn in hun hart afkerig van God en Jezus, van de ware godzaligen en van het Evangelie der soevereine genade. Er is geen liefde in tot God, geen buigen voor God en geen droefheid tot God: integendeel, men gaat zich met een Kaïn verzetten, die met zijn beroerd gemoed zich een stad ging bouwen om zijn consciëntie te stillen. Bij Gods kinderen, hoewel van slaafse vreze niet verschoond, wordt ook een kinderlijke vreze gevonden. Gods kinderen ontstellen zich wel over de Goddelijke verschijningen, maar niet met een slaafse vreze voor de straf, maar met een kinderlijke, eerbiedige vreze die met liefde gemengd is. Bij zulken is ook een verlegen zijn over alle lankmoedigheid en oneindige verdraagzaamheid Gods. Ook is bij zulken een innig gevoel van zonde-

berouw. Dit is een vreze, een beklemde, gejaagde, overtuigende beroering en strafwaardigheid, die de Heilige Geest in de zielen der uitverkorenen werkt en eindelijk hen langs deze weg in Christus als de ware Ark der behoudenis doet eindigen. Zo eindigt de rechte vreze in een onberouwelijke bekering tot zaligheid.

Het is die ware kinderlijke en Evangelische vreze, vloeiende uit de liefde tot God. O, dient dan de Heere met vreze en verheugt u met beving (Psalm 2: 21).

Niettemin is er bij Gods kinderen soms ook een vreze van ontsteltenis en beroering en zeer grote verslagenheid, gelijk bij de Godvruchtige vrouwen in en bij de Opstanding des Heeren aan het graf. En op deze laatste vreze ziet hier de Zoon van God, als Zijn geliefde Apostelen en Zijn vriend Johannes, die door innerlijke beroering als dood aan Zijn voeten ligt . . . en Zijn zo teer beminde Abraham grote ontsteltenis toont vanwege het gezicht. Deze vreze is een hartstocht, die bij ongewone gevallen in de mens ligt, en die zelfs bij Gods kinderen naar voren komt, wanneer in hun zielen meer dan gewone ontdekkingen van God en Christus plaats hebben. Het is dan een woord van afmaning uit de gezegende lippen van Christus: niet te vrezen, en met recht, want er was voor de Apostelen, noch voor Abraham, noch voor Gods kinderen reden om te vrezen.

O, Abraham, o volk, vreest niet, want Jezus' verschijning aan Zijn Kerk is een verschijning van liefde. Het is een verschijning in gunst en genade. "Ik draag uw namen op Mijn hart, Mijn schouders en armen". Niet eentje van Gods kinderen zal verloren gaan noch uit Zijn gedachten zijn. Ik zal Mij altijd laten vinden in de moeilijkheden en verdrietigheden van het leven en de ontsteltenissen en bekommernissen van de ziel.

O Abraham, o volk, Ik leef in de beoefening van Mijn onvergankelijk Priesterschap en wel om voor u te bidden en uw Voorspraak te zijn. Om al Mijn volk, het ware zaad van Abraham te zegenen als de ware tegenbeeldige Melchizédek. Om als Koning en Priester op Mijn troon, Mijn tempel en gemeente te bouwen en hun sieraad te zijn.

2. In de tweede plaats willen wij overdenken, "Abraham, die van de belofte verzekerd werd".

Toen zei Abraham, zijn droefheid nu met vele woorden uitstortende: "Heere, Heere! wat zult u mij geven, daar ik zonder kinderen heenga? Wat kan mij die rijkdom baten, daar geen eigen zoon mijn erfgenaam zal wezen; en de bezorger van mijn huis is deze Damascener Eliëzer, d.i. *hulpe Gods*. Laat mij de voornaamste en getrouwste van mijn knechten, die ik over alles gesteld heb, als zoon aannemen; want hij zal toch na mijn dood de bezitter van al mijn goed worden".

Abraham wil zeggen: "Heere, ik heb reeds een hoge leeftijd en spoedig zal ik ten grave dalen en kinderloos sterven. Er blijft dan geen andere erfgenaam over dan Eliëzer, mijn huisbezorger".

Voorts zei Abraham na een tijd van stilzwijgen: "Zie, mij hebt Gij geen zaad gegeven en u zult het wel niet meer geven, zie, ik ben bereid om mij in mijn kinderloosheid te schikken en de zoon van mijn huis, Eliëzer, die in mijn huis geboren is, zo het Uw wil is, mijn erfgenaam te doen zijn".

Abraham stort hier zijn door zorg en vrees gekwelde hart geheel voor de Heere uit. Het is ook veel beter zijn nood de Heere Zelf voor het aangezicht te klagen en daarover met Hem te handelen, dan achter God om te murmureren en in de bekommering zichzelf te verbijten.

Er zijn er zovelen, die kinderloos zijnde, verbitterd worden en waarin God aangevochten wordt in Zijn soeverein welbehagen. Het is beter te buigen voor God dan te twisten met God. Het is ook goed met God raad te houden en onze toekomst met Hem te bespreken, gelijk Abraham. Als wij echter de Heere iets voorstellen, dan

komt het zelden goed uit. Matth. 17: 4 en 5: "En Petrus antwoordende, zeide tot Jezus: „Heere! het is goed dat wij hier zijn; zo U wilt, laat ons hier drie tabernakelen maken; voor U één, en voor Mozes één en één voor Elias." Terwijl hij nog sprak, zie een luchtige wolk heeft hen overschaduwd; en zie, een stem uit de wolk zeggende: "Deze is Mijn geliefde Zoon, in welke Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem!"

M.H. Wij hebben God niets voor te schrijven, maar Hem te volgen en Zijn wil te eerbiedigen. Ziet ook uit Abrahams geredeneer hoe gereed het ongeloof is om Gods kinderen te bestrijden, wanneer de Heere langzaam schijnt in het vervullen van Zijn beloften en een weinig uitblijft, en hoe wij gereed zijn in onze dwaasheid Gode te verdenken, terwijl onze droefheid zo groot kan zijn dat wij weigeren ons te laten vertroosten.

Is dit in Abraham en in Gods volk te laken? Er is evenwel ook iets in Abraham te prijzen, namelijk dat hij, wat wij op goede gronden mogen veronderstellen, in zijn klacht het oog op Christus had, het beloofde en zegenende Zaad. Alles was niets voor hem, zo hem de hoop werd afgesneden. Die hoop, die hij gevestigd had op die grote zegening van het beloofde en zegenende Zaad. Abraham was gekroond met rijkdom, overwinning en eer, maar doordat hij in het onzekere gehouden werd omtrent de voornaamste zaak, zo was dit alles niets voor hem. Zo behoren ook wij insgelijks met niets vergenoegd te zijn, zolang wij niet enig vertroostelijk bewijs verkregen van ons aandeel aan Christus en Zijn Verbondsgoederen. Abraham ontkent niet de weldadigheden tot hiertoe van de Heere ontvangen en veracht Gods milddadigheid niet, maar hij wil zeggen: 'Wat kan mij dit alles helpen, mij alles baten, als ik zonder zaad sterven zal en ik de beloften, dat in mijn zaad alle geslachten der aarde zullen gezegend worden, onvervuld zie, waaruit Christus moest geboren worden.

Zo mogen Gods kinderen, Gods bekommerd volk niet rusten, noch zich in de Messiaanse belofte blijven verblijden en vergenoegen, terwijl zij toch de hechte grondslag in Christus gerechtigheid, dus de vervulling der belofte missen. Nee, niet te ontkennen Gods weldadigheden en genade verheerlijkt vaan de ziel en toch niet te rusten op de belofte, maar gelovig werkzaam te zijn met de belofte, opdat de beloften haar vervulling krijgen in de openbaring van de Persoon, die dierbare Borg des Verbonds, Die alleen is de grond en het Fundament van zaligheid.

Ook hier is te leren: hoe zwaar het is en een gebrek bij al Gods kinderen om Gods belofte, wanneer ze in strijd bevonden worden met de Goddelijke Voorzienigheid, vast te houden. Abraham worstelt er mee en wie onzer zal staande blijven in de verheffingen der Jordaan.

Op Abrahams klacht (vers 2) zwijgt de Heere; maar toen hij smet zijn verzoek aan de voeten des Heeren bleef liggen, antwoordt de Heere genadig.

Ziet volk, als wij in het bidden volharden, bidden met een ootmoedige onderwerping aan de Goddelijke wil, dan zullen onze smekingen niet tevergeefs zijn. Laat niet af, volk, de Troon des Heeren te bestormen. Blijf liggen met uw omstandigheden en noden aan de voeten des Heeren. Hij zal u niet versmaden. Zal Hij niet horen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen. Nee, God is geen boeman en geen tiran (wat er zo menigmaal van gemaakt wordt), maar een liefderijk Vader; denk maar aan die Kanaänese vrouw, aan de broeders van Jozef, aan David, ja aan al die heiligen. Zij wonnen het proces, hoor en u ook volk, maar u moet in waarheid Zijn smekeling zijn, een zondaar en waardeloos in uzelf. En is hetgeen u bidt niet overeenkomstig Gods raad, en wil Hij u de zaak, waarom u bidt, onthouden of uitstellen, dan beantwoordt Hij toch uw tranen en gebeden. Ook Abraham. De Heere gaf hem een uitdrukkelijke belofte van een zoon (vers 4). "Deze uw huisverzorger Eliëzer, die in uw huis geboren is, zal uw erenaam niet zijn, zoals u vreest, maar die uit uw lijf

voortkomen zal, die zal uw erfgenaam zijn".

Om hem met deze belofte meer te versterken in het aanbreken van de dag, leidde hem de Heere naar buiten en zeide: "Zie nu op naar de hemel en tel de sterren, indien u ze tellen kunt, zo zal uw zaad zijn". En in dit zaad was Christus verborgen; *en Deze was het Hoofddoel der belofte*, zegt Da Costa.

God legt aan het verstand ongelooflijke en onbegrijpelijke dingen voor; want wanneer men begrijpen kon, dan behoefde men niet te geloven. Versta me wel, Abrahams zaad zou naar het vlees zijn als het stof der aarde, maar deszelfs geestelijk zaad zou zijn als de sterren des hemels; niet alleen ten aanzien van de veelheid, maar inzonderheid ten aanzien van hun luister en heerlijkheid, waarvan Johannes op Padmos de vervulling aanschouwde in de hemel, der heerlijkheid, zeggende (Openb. 7: 4): "En ik hoorde het getal dergenen, die verzegeld waren: honderd vier en veertig duizend waren verzegeld, uit alle geslachten der kinderen Israëls". En in vers 9 roept hij uit: "Na deze zag ik en zie, een grote schare, die niemand tellen kon uit alle natie en geslachten en volken en talen, staande voor de troon en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte klederen, en palmtakken waren in hunne handen. En zij riepen met grote stem, zeggende: de zaligheid zij onze God, Die op de troon zit en het Lam! En al de Engelen stonden rondom de troon en rondom de ouderlingen en de vier dieren en vielen voor de troon neder op hun aangezicht en aanbaden God, zeggende: Amen! de lof en de heerlijkheid en de wijsheid en de dankzegging en de eer en de kracht en de sterkte zij onze God in alle eeuwigheid! Amen."

En Abraham geloofde in de Heere, dat is, hij geloofde de waarheid van die belofte, die de Heere nu aan hem deed ...

3. Onze derde hoofdgedachte is: " ... en werd uit het geloof gerechtvaardigd."

Wij zullen hierin kort zijn. Mijn Hoorders, Abraham zag niet meer op het lichaam, dat verzwakt was, ook niet op de ouderdom van Saraï, maar gaf God de eer en wist met zekerheid, dat God kan geven wat Hij belooft en vertrouwdde op de onwederstandelijke macht en onschendbare trouwheid van Hem, Die de belofte deed. En de Heere rekende het hem tot gerechtigheid, zag door dit geloof hem aan alsof er geen zonde, geen vlek of rimpel in hem was en schonk hem zijn Goddelijke gunst. Zal nu de belofte tot troost zijn van een bekommerde ziel, zo moet het geloof omtrent de belofte werkzaam zijn en dus verzegelen dat God, Die belooft, waarachtig is.

Maar de voorgestelde zegeningen kunnen soms zo groot zijn, de aanbidding zo onverwacht en het inzicht van eigen onwaardigheid zo overstelpend, dat Gods lievelingen het schier niet geloven kunnen, dat zij voor hen zijn.

Maar het moge u, o volk, gaan als Abraham, die in de belofte het Kind Jezus aanschouwen mocht. In Abraham vertoont zich dit geloof in zijn gehele volheid als een strijdend en verwachtend en overwinnend geloof. Abraham is een voorbeeld van geloofsstrijd, geloofsoverwinning en geloofsgehoorzaamheid. Ziet hoe de Apostel dit geloof van Abraham voorstelt en tot een bestendig voorbeeld ter navolging aanprijst (Rom. 4 vers 19-21). *Niet verzwakt zijnde in het geloof heeft hij aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongeloof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer.*

Abrahams geloof strekte zich niet alleen uit tot de belofte, die hem hier een zaad belooft, maar het gaat in het bijzonder tot Christus, Abrahams zegenend zaad, die de voornaamste inhoud dezer belofte is. En gelijk de zon haar licht aan alle sterren geeft, zo is ook Christus, de grote Zon der gerechtigheid, de enige oorzaak van alle licht, leven en zaligheid voor het gelovig zaad van Abraham, waarmee Hij geestelijk verenigd is. Daarenboven geloofde Abraham in God, Die de goddeloze rechtvaardigt,

hetwelk niet anders geschiedt dan in Christus en om het schenken Zijner rechtvaardigheid. Dus hier is Abrahams geloof als een voorbeeld van het geloof, waardoor al de gelovigen gezegend en gerechtvaardigd worden. De Heere rekende het hem tot gerechtigheid, dat is te zeggen, dat hij, die in zichzelf een verdoemeling was, om de vervulling van het recht der Wet door Abrahams Zoon, nl. Christus, vrijgesproken werd in de Goddelijke vierschaar, waaruit het recht geboren werd om Gods bescherming, de gerechtigheid en het leven van Christus te eisen als het loon van de volmaakte gehoorzaamheid en gerechtigheid van Christus.

O, welgelukzalig hij, die met al zijn werken in de dood mag gaan, *de wet der wet mag sterven*, dat is door de wet aan de wet mag sterven, om als een verdoemelijke zondaar in Adam voor de Goddelijke vierschaar de schuld op zichzelf over te dragen en de rampzaligheid te accepteren in de omhelzing der Goddelijke volmaaktheden. Dan zal de zondaar niet alleen door de hemelse Rechter worden vrijgesproken van alle schuld en straf, op grond van Jezus' Borg en bloedgerechtigheid, maar ook een recht ontvangen ten eeuwigen leven en zaligheid, ja, een recht op al de weldaden des Verbonds. Dan verklaart het ontroerde lieve Vaderhart: *"Een enige is Mijn duive Mijn volmaakte, daar is geen gebrek aan U"*.

De Kerk mag dan uitroepen met Jesaja: "Ziet ik ben zeer vrolijk in de Heere en mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils en de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan"

Toepassing

Abraham vreesde. Vrezen is de mens eigen. Dit heeft hij meegebracht uit het Paradijs. In de staat der rechtheid vreesde Eva nog niet, wanneer dat misleidende beest, die slang tot haar naderde en begon te spreken, waarvoor wij over de daken zouden wegvluchten. Het is zo waar wat Hellenbroek leert: dat de gevolgen der zonde zijn:

- 1e het verliezen van Gods beeld,
- 2e het gevoel dat zij naakt waren,
- 3e schrik in het geweten,
- 4e uitwerping uit het Paradijs en
- 5e de dood.

Hoort u het: "Schrik in het geweten". De val bracht ons al die vreze aan. Nu zal ik niet spreken van al die slaafse vreze, waarmee de mens bezet is, als Kaïn, die een stad ging bouwen tot zijn bescherming; als Farao, die Israël trekken liet; als Judas, die zich verhing; kortom waar de wereld vol van is. En geen wonder, want men kan wel een grote mond hebben en alles willen loochenen, de moed hebben de consciëntie te smoren; de Christus te kruisigen; Gods Kerk te vervolgen en te benauwen en ware het mogelijk uit nationale trots de gehele wereld aan u te onder werpen. Ja, laat ge een welgevallen hebben in het bloedvergieten van uw medemens, als eenmaal Saulus van Tarsen, Rome en niet te vergeten Hitler, die op zijn bevel alle Joden liet ombrengen .... maar wanneer die helse beulen zelf voor de dood komen te staan, dan zijn er geen bunkers dik genoeg, geen pantserwagens sterk genoeg, geen vliegtuigen snel genoeg en is dat alles vruchteloos voor hen, dan nemen zij "uit vrees", door wanhoop gedreven, de toevlucht tot de DOOD, in de hoop dat er geen God is".

Dit zal voor de gehele wereld een ontnuchtering zijn in de dood, gewenst te hebben dat er geen God is en dan voor een heilig en rechtvaardig God gedagvaard te worden, want wie zal God zien en leven. Sterven is God ontmoeten. En waar en wanneer kan men God ontmoeten, vroom en goddeloos? Alleen daar waar Jezus is en wanneer men in Jezus is. Missen wij Jezus, wie u ook bent, dan missen wij alles en is het kwijt. Bezitten wij Jezus, dan bezitten wij alles, hoe goddeloos of zedeloos ook geleefd, er is

genade, hoor. Er is een Jezus Die heeft voldaan, betaald, het recht der Wet vervuld heeft, maar ook in Hem alleen.

Dan naar Jezus heen, Die heeft niet gevreesd en neemt alle vreze weg. Hoor Paulus maar: "Mijn leven is Christus en mijn sterven is gewin." O kust de Zoon, opdat Hij niet toorne en u op uw weg verga.

En u bekommerd volk, wat vreest u? Laat de wereld vrezen, u hoeft niet te vrezen. Vreest u omdat u nog zo weinig geloof, licht, geestelijke kennis en vertrouwen bezit? Hoor dan eens: *Johannes zag een schare die hij niet tellen kon*, reeds aan Abraham beloofd, te midden van de eeuwige stad, uit alle talen, volkeren en natiën. Weg dan met al die maatstaven en maatstokjes of er niemand zalig wordt dan die beantwoordt aan onze methode, onze stellingen en onze berekeningen. Geloof het, in de doornen en distelstreken van de wereld groeien oneindig veel meer bloemen Gods dan onze ogen zien.

Ook de grootste geloofshelden zijn dikwijls vrezende wanneer de Heere Zijn aangezicht verbergt. Immers, het behoort tot onze gevallen natuurstaat. O, missen wij de dadelijke tegenwoordigheid Gods en de gemeenschap in Christus, dan vrezen wij voor alles, zelfs voor het geritsel van een blad en het gekabbel van het water. De discipelen zagen Jezus voor een spook aan. Johannes de Evangelist viel als dood aan Zijn voeten. Jesaja riep: *ik verga, ik ben een man van onreine lippen*. Ook vreesde Paulus nog in zijn schipbreuk. Ga zo maar voort. Wie zal ons van die vreze verlossen in omstandigheden, nood en dood?

De HEERE alleen, gelijk bij Abraham, tot wie Hij sprak: "Ik ben uw schild en loon zeer groot" en Die hem opvoerende tot het sterrenrijk en beloofde: tel ze, indien u kunt, also zal uw zaad zijn; waarin het ware Zaad, namelijk Christus wordt aanschouwd en door het geloof omhelsd. En hij geloofde in de Heere. AMEN.

7. Het teken van het verbond met Abraham

Zingen: Psalm 32: 1 en 3

Lezen: Genesis 15

Zingen: Psalm 122: 1 en 2

Zingen: Psalm 89: 8

Zingen: Psalm 116: 10

De tekstwoorden voor dit uur vindt u opgetekend in het boek GENESIS, het vijftiende hoofdstuk het achtste vers, waar Gods woord luidt:

En hij zeide: Heere, Heere, waarbij zal ik weten, dat ik het erfelijk bezitten zal?

Wij wensen u te bepalen bij "Het teken des verbonds aan Abraham", en letten:

Ten 1e: op het teken, begeerd door Abraham.

Ten 2e: op het bevel, gegeven aan Abraham.

Ten 3e: op de schrik, gevallen op Abraham.

Ten 4e: op het verbond, gesloten met Abraham.

M.H.

1. In de eerste plaats letten wij dus op het teken, begeerd door Abraham.

Abrahams klacht, geuit in de voorgaande verzen, sproot niet zozeer uit ongerustheid over een aardse erfenis, maar het missen van het beloofde zaad was de grootste oorzaak van zijn droefheid. Zo zullen allen, die het om Christus, het beloofde Zaad, te doen is, meer werkzaam en biddende zijn om Hem deelachtig te worden, dan tot het verkrijgen van enig recht op aardse goederen. Wanneer Christus de onze is, zo is hemel en aarde, ja alles het onze. Is Christus de onze, wat vermogen dan dood, graf en hel op ons. Hij is hun Schild en loon zeer groot. O, welgelukzalig, wiens God de Heere is en wiens geloof gerekend wordt tot rechtvaardigheid als bij Abraham. En het is ook niet zeldzaam, dat, wanneer de Heere Zich eenmaal aan de ziel heeft verklaard, Hij de ene zaak na de andere openbaart gelijk bij Abraham, wiens geloof de Heere nu weer versterken wil door tot zijn ziel te spreken: "Ik ben de Heere, Die u uitgeleid heb uit Ur der Chaldeeën, om u dit land te geven, om dat erfelijk te bezitten."

Drie zaken schenkt God hem in deze belofte.

De eerste zaak is: "*Wat God is in Zichzelf*": Ik ben de Heere en Jehovah en daarom mag Ik het u geven, want Ik ben Opperheer van alles en heb recht om over de ganse aarde te beschikken naar Mijn welbehagen. Ook kán Ik het u geven, welke tegenstand ook wordt geboden, al was het door Enakzonen. En Mijn beloftenissen omtrent u zal Ik zeker nakomen Abraham! Jehovah is geen Man dat Hij liegen zou, noch een mensenkind, dat Hem iets berouwen zou.

De tweede zaak, die God Abraham laat zien is, wat God gedaan heeft: En Hij leidde Abraham terug. Hij had hem uitgeleid, uitgerukt uit Ur der Chaldeeën of uit het vuur der Chaldeeën; dit is uit de afgodendienst en vervolgingen. Hij heeft hem uitgeleid door een krachtige roeping, door een vriendelijke trekking. Gelijk elk kind Gods door de krachtige hand Gods wordt uitgerukt in het uur der minne, uit de afgodendienst, uit de wereld en uit het vuur der zonde, zedeloosheid en goddeloosheid. Geen zondaar zo wreed als Manasse, geen Farizeeër zo vuil en bitter als Saulus van Tarsen, geen Schriftgeleerde zo waanwijs bij zichzelf als een Nicodémus, houdt het uit tegen Gods

Almachtige roeping en trekkingen der liefde, en valt voor God in, stekende de neus in het stof, bekkende: "Gij hebt mij overmocht".

Op een Goddelijke roeping, om te bekkende, dat God, God is en wij der verdoemenis waardig, Gode te zwijgen, wat Hij over ons brengen ga. Vanwege onze onwaardigheid: "Och werden wij derwaarts weer geleid met Abraham, om God de eer te geven en met Mefiboseth uit te roepen: "O, God, dat u naar zulk een dode hond hebt omgezien."

Hoor wat de Heere tot Abraham zegt: 'Ik leidde u uit, die niet beter waart dan duizenden anderen, die aan zichzelf zijn overgelaten en wien 't eeuwige verderf wacht. Ik leidde u uit, niet alleen om u van het verderf te bevrijden, maar om u een voorbeeld te maken van Mijn genade, u bekerende van de duisternis tot het Licht en van de macht des Satans tot God.'

Ik leidde u uit. 'Het is nog zo kort geleden, het ligt nog vers in uw geheugen, Abraham, en daarom moet des te krachtiger zijn het begeren u voor tijd en eeuwigheid aan Mij met ziel en lichaam te verbinden.

Ik leidde u uit en heb u daarmee een onderpand gegeven van mijn verdere genade, want Ik laat mijn werk niet varen. Het goede werk door Mij begonnen, zal ook voleindigd worden, en al mijn beloften jegens u zullen ja en amen zijn.'

O, volk des Heeren, welk een troost, wanneer de Heere u eens terugleidt tot de plaats en tijd waar God u vond en Hij u . . . u heeft uitgeleid, u, de minste uit uws vaders huis of de slechtste uit de stad, uw vader een Amoriet, uw moeder een Hethietische. Moet u niet uitroepen: waarom! waarom! was het op mij gemunt, daar u anderen geen genade gunt?

Volk, zie eens terug wat God heeft gedaan. Met welk een liefde Hij u geleid heeft en met welk een ontferming Hij op u neergezien heeft. Zal Hij u dan nu verlaten? Zijn eigen werk teniet doen? Dan zou Hij geen God meer zijn. Is God met u begonnen, of u met God?

Ik hoor u zeggen: *ik had mij dood gezondigd, maar Hij is mij te sterk geworden en heeft mij overmocht.*

Welnu, leg dan alle twijfel, miskenning en verdenking van de Heere af en leg uw hoofd vertrouwend op Zijn woorden, Zijn beloften neer. Hij zegt: Ik ben de Heere, de Jehovah, de getrouwe en de onveranderlijke. Ik zal nooit herroepen wat Ik eenmaal heb gesproken, wat uit Mijn lippen ging, blijft vast en onverbroken!

De derde zaak, die God aan Abraham te kennen geeft, is, dat God er Zich op beroemt, dat Hij zulk een weldaad aan hem verheerlijkt heeft. Daarom zeide de Heere, Die Abraham verlost, vrijgemaakt en vrijgekocht heeft, hem overnemende in Zijn verbond, hem deelgevende aan de verlossing in de Messias, de verlossing namelijk van de schuld en straf der zonde, dat Hij het voornemen had aan Abraham nog meer genade te verlenen, dan hem te hebben uitgeleid, nl. hem dit land te geven om dit erfelijk te bezitten. Let wel, erfelijk te bezitten, hetwelk het veiligste recht is, tot een onderpand van het hemelse Kanaän, de hemelse erfenis, die onbevlekt, onverwelkelijk en onverderfelijk is.

De grote zaak, die de Heere in al Zijn bedelingen met Zijn kinderen beoogt, is, om hen behouden in de hemel te brengen. Zij zijn van den beginne verkoren tot zaligheid, geroepen tot het Koninkrijk en de eeuwige heerlijkheid, en bekwaam gemaakt om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht.

Daartoe zijn ze verlost, vrijgemaakt en vrijgekocht van schuld en straf in de Middelaar Jezus Christus en mogen ze hier reeds zingen (Psalm 32: 1):

*Welzalig hij, wiens zonden zijn vergeven,
Die van de straf voor eeuwig is ontheven;
Wiens wanbedrijf, waardoor hij was bevlekt,
Voor 't heilig oog des Heeren is bedekt.*

Abraham begeerde een teken: "waarbij zal ik het weten, dat ik het erfelijk bezitten zal?"

Dit sproot niet uit een wantrouwen aan Gods macht of belofte, zoals bij Zacharias, maar hij wenste dit ter versterking en bekrachtiging van zijn eigen geloof. Abraham kende zijn eigen zwakheid en diepe afhankelijkheid in het geloven. Hij geloofde nu wel, maar verzocht een teken van God, opdat hij in verzoeking tot ongeloof vervallende, daarvan tot versterking van zijn geloof gebruik mocht maken. Abraham was bang geworden van zichzelf en wist zeer wel, dat hij in de verheffingen van de Jordaan zich niet staande kon houden met wat hij in het verleden beoefenen mocht en in het geloof presteren kon. Onthoudt het toch, volk des Heeren, dat het allersterkste geloof nog bidt om steunsel. Zie het maar in de voornaamste godvruchtigen en gelovigen als Gideon, Hiskia, Maria, de moeder des Heeren. Hoeveel tmeer hebben wij in dezen de hulp van de Heere nodig, in welk gebrek de Heere genadiglijk heeft willen voorzien, door de instelling van de tekenen en zegelen van Doop en Avondmaal.

De sterkst gelovige kan door de verbergingen van Gods Aangezicht en in het overgeven aan zichzelf, in de vuren en zeeën van beproeving, niet alleen zwak en gebrekkig zijn in het geloof, maar het schijnt soms of er geen mosterdzaad des geloofs is overgebleven, en zij aan het goddeloze ongeloof zijn overgegeven en gelijk zijn aan de duivelen. Deze geloven ook, maar sidderen! Zouden we dan in tijden van nood en dood niet met Abraham begeren een teken, om er zich aan vast te klemmen. Niet dat de tekenen en zegelen op zichzelf ons iets kunnen aanbrengen. Dan blijft brood, brood en wijn, wijn, maar wanneer de tekenen ons mogen opvoeren door het geloof tot de betekende zaak, dan mogen zij tot versterking zijn.

O, wanneer men Die Christus omhelzen en Zijn Borg- en bloedgerechtigheid zich eigen en toepassen kan, of met andere woorden, wanneer men een gelovig gebruik mag maken van: Zijn kruis, Zijn bloed, Zijn gerechtigheid, Zijn offerande en Zijn voldoening, dan wordt men er door gesterkt en verzekerd, dat we gewis behoren tot het Genadeverbond dat nooit wankelen noch bezwijken zal. "De bergen mogen wijken en de heuvelen wankelen, maar Mijn verbond zal niet wijken noch wankelen in eeuwigheid", spreekt de Heere. Dan mogen zij met opgerichte hoofden de toekomst tegemoet treden, hoe bang en donker die ook wezen mag.

2. In de tweede plaats willen wij letten op het bevel, gegeven aan Abraham.

De eeuwige Jehovah voldeed in Zijn neerbuigende goedheid genadiglijk aan Abrahams verzoek en gaf hem het begeerde teken. Welk teken zal het zijn?

Dat zal de Heere Abraham Zelf wel voorschrijven. De Heere beval Abraham vijf soorten beesten te nemen en die te offeren. Dus het was geen buitengewoon teken uit de hemel. Nee, maar Abrahams beloften zouden versterkt worden, door een gewoon teken in de weg van Gods inzettingen. Zo moeten ook zij, die de verzekering van Gods gunst willen ontvangen en hun geloof bekrachtigd willen zien, Gods ingestelde ordinantiën waarnemen en in acht nemen en langs die weg verwachten, dat de Heere Zijn zegeningen aan hun ziel bekrachtigen zal. Zulke tekenen te begeren is u geoorloofd, volk, en zijn God aangenaam, Die zich altijd laat vinden in de weg van Zijn inzettingen, wanneer wij er in waarheid om bidden. Zo laag daalt de Heere af, dat Hij Zijn Kerk toeroept: *wanneer twee of drie in Mijn Naam vergaderd zijn, dan zal Ik*

in het midden van hen zijn. Ja, op onze klacht zal de hemel scheuren en Hijzelf nederdalen, de hemelen doen druipen, de zegeningen des Verbonds ons vermaken en de ziel vervullen met Zijn vreugd. Hingen wij maar aan Zijn lippen, wij zouden meer door Zijn tegenwoordigheid worden verrast, *en de ziel, vervuld met heilbespiegelingen, het schoonste lied van de Koning zingen.* Ja, wij zouden de belofte des Verbonds door de tekenen en zegelen des Verbonds bekrachtigd zien.

Volk des Heeren, was er geen Kerk, geen Goddelijke inzetting, waarin de Heere Zich laat vinden, wat zou ons geestelijk leven zijn? Wat roept David uit in Psalm 84: *Hoe liefelijk zijn uw woningen, o Heere der Heirscharen. Mijn ziel is begerig en bezwijkt ook van verlangen naar de voorhoven des Heeren, mijn hart en mijn vlees roepen uit tot de levende God.* En in het elfde vers: *Want één dag in uw voorhoven is beter dan duizend elders, ik koos liever aan de dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid.* En in het vijfde vers: *Welzalig zijn zij, die in uw huis wonen, zij prijzen U gestadiglijk. Sela.*

En in Psalm 65: *Welgelukzalig is hij, dien Gij verkiest en doet naderen, dat hij wone in uw voorhoven, wij zullen verzadigd worden met het goede van Uw huis, met het heilige van Uw paleis.*

En in Psalm 122 heet het:

*Kom, ga met ons en doe als wij.
Jeruzalem, dat ik bemin,
Wij treden uw poorten in.
Daar staan, o Godsstad, onze voeten.
Jeruzalem is wel gebouwd.
Wel saámgevoegd; wie haar beschouwt,
Zal haar voor 's Bouwheers kunstwerk groeten.*

De beesten, die tot die offerande gebruikt moesten worden, moesten drie jaar oud zijn, omdat zij dan hun volle wasdom en sterkte hebben. De Heere moet worden gediend in het beste wat wij hebben, want behalve dat Hem alles wat wij zijn en in eigendom hebben, toekomt, zo is Hij ook oneindig meer waardig, dan wij Hem geven kunnen. Met andere woorden, de vele offers of gaven, die wij de Heere brengen in de Tempel, tot instandhouding van de Kerk, is maar een zeer klein percentage van het vele dat wij van God hebben ontvangen. En wat zullen wij Hem voor geestelijke gaven brengen? Niet anders dan geestelijke zondoffers, schuldoffers, bidoffers en dankoffers uit een oprecht en volkomen hart, gelijk ons de dichter weer leert:

*Gods offers zijn een gans verbroken geest,
Door schuldbesef getroffen en verslagen;
Dit offer kan Uw heilig oog behagen.*

En in Psalm 116 vers 10 roept hij uit:

*Ik zal Uw Naam met dankerkentenis
Verheffen, U al mijn geloften brengen;
'k Zal liefd' en lof voor U ten offer mengen,
In 't heiligdom, waar 't volk vergaderd is.*

Abraham deelde de beesten midden door en legde de stukken tegenover elkaar, naar de wijze die gebruikelijk was bij het sluiten van een verbond. Die het verbond sloten, gingen dan tussen de stukken door, om zinnebeeldig aan te tonen, dat zij door dit verbond tot een ondeelbare eenheid verbonden waren. Daar lagen dan de offerdieren voor het Aangezicht des Heeren uitgespreid.

In angstige spanning wacht Abraham de dingen af, die komen zullen en wat toch het

teken mocht zijn, hetwelk de Heere mocht geven. Maar de Heere bleef uit - en het wild gevogelte, dit zijn de roofvogels, kwam neer op het aas om dit als buit weg te voeren of te verontreinigen. Abraham joeg deze onreine en gulzige roofvogels weg, door telkens op te staan en met allerlei geluiden hen te verschrikken.

Indien het vragen van een teken, wat veel geschiedt, uit 'ongeduldig haasten van geloof' ontstaat, is bezigheid in de dienst des Heeren daartegen het beste geneesmiddel. De geloofswerkzaamheid doet het geloofsongeduld vergeten.

Rizpa, die de lijken van haar kinderen bewaakte en verdedigde tegen de roofdieren, is een aandoenlijk beeld der moedertrouw (2 Sam. 21: 10). Maar ook Abraham, die neerzat om zijn offerdieren te beschermen tegen de aanvallen der roofvogels, is een even aangrijpend beeld van geloofstrouw.

Is het in het geestelijk leven anders? De roofzuchtige vogels zijn eigenlijk het beeld van alle geestelijke vijanden en onreine begeerten in ons eigen hart. Blijft de Heere een weinig uit en zijn wij een ogenblik aan onszelf overgegeven, dan vallen grote aantallen roofvogels op het aas des geloofs aan en zoeken ons te beroven van al het geestelijk heil en leven, van alle heerlijkheid in Christus aan ons verheerlijkt, van alle geestelijke offers, die wij ontvangen uit Christus. Doch mogen wij heilig werkzaam zijn door liefde en geloof, met biddingen, smekingen en dankzeggingen, dan zal het roofzuchtig gedierte wegvluchten en zich verbergen in hun holen.

Daarom volk, met Abraham opstaan, altijd weer opstaan van het bed van dode lijdelijkheid, vadsigheid, liefdeloosheid; en in Christus' kracht jagen achter die gulzige vogels met allerlei geluiden, met bidden, met geweën, met geschrei, ook met gejuich en lofverheffingen, met andere woorden: gelovig werkzaam zijn, dat het geloofsongeduld doet vergeten en Gode welgevallig is en met genadeloon wordt beloond. Want hij, die Uw wetten (geloofswetten, liefdewetten) onderhoudt, vindt daarin grote loon.

Trouw hield Abraham de wacht, de gehele dag tot in de avond; maar toen de zon aan het ondergaan was, kon hij niet meer en viel er een diepe slaap op hem.

Ook dit is nu niet vreemd, volk, wanneer die Grote Zon der gerechtigheid bij ons is ondergegaan, alle kracht en geloofswerkzaamheid ons verlaat, dan blijft er niets over dan slapen, slapen en slapen. Wij zijn niet in staat zelf ons hart en leven te bewaren. De discipelen, door de Heere zelfs daarom gebeden, konden niet één uur met Hem waken, en wat zullen wij dan?

Maar Gode zij dank, de Hoeder Jacobs slaapt of sluimert niet en zal eeuwig Zijn Kerk bewaren. O ziet toch dit eenzijdige werk Gods in alle Verbondssluiting en verbondsvernieuwing. Abraham er tussenuit, de ganse Kerk er tussenuit, maar Gods werk en Jezus' offerande alleen doet ons zalig worden. Wij slapen en God werken. Slapers al slapende zullen zalig worden, op grond van Christus' gebed voor het aangezicht van Zijn Vader!

3. In de derde plaats gaan wij letten op "De schrik, op Abraham gevallen".

Toch valt in deze plaats nog iets anders op te merken. Het was geen natuurlijke slaap uit vermoeidheid des lichaams of achteloosheid, maar het was een bovennatuurlijke slaap, een Goddelijke verrukking. De vensters van het lichaam werden gesloten, opdat de ziel van de aardse dingen zou zijn afgetrokken en bezig zou zijn met die dingen, die de Heere hem toonde.

In zijn slaap viel een grote duisternis op hem, door Gods Geest gewerkt. Abraham, de stamvader, mocht profetisch ondervinden, wat daarna werkelijk met Israël zou geschieden in Egypte. Het was dus een beeld van hetgeen Abrahams nakroost in latere tijden wachtte, eer de ure der verlossing zou slaan. Dat werd Abraham nu door de

Almachtige verklaard.

M. H., wat een plotselinge verandering! Een dag tevoren zagen wij hem welgemoed, door de vertroosting van het verbond, in zalige gemeenschap met de God des verbonds, en nu schrik en duisternis.

Dit is de gewone ervaring van Gods kinderen, hetwelk ook het deel was van de discipelen. Eerst met Jezus de lofzang zingen en zich in de aller-dierbaarste verrukkingen des Heeren verliezen en ... dan naar het ontzettende Gethsémané, waar het lijden schier niet te dragen is.

Niet anders was het Elia, de ene dag slachtte hij door het geloof, in de kracht Gods 400 priesters af, de andere dag lag hij in moedeloosheid onder de jeneverboom en begeerde van schrik voor Izebel te sterven.

Zo ook met Israël. Eerst met gejuich en de grootste wonderen uit Egypte, door de zee op Kanaän aan, maar toen volgde een veertigjarige reis door de woestijn heen, die van hitte brandde.

Dit is Gods wijze van handelen. Eerst in het geloof gesterkt, zodat men de bergen van bezwaren en omstandigheden zet in het hart van de zee, en dan duisternis, schrik en vreze, waarin het geloof zeer beproefd wordt. Die de Heere vrezen wandelen niet altijd in het licht; het is niet altijd feest.

Als het dag is, behoeft men niet te geloven, want dan kan men zien, maar als het nacht is, en de voeten zich stoten aan de schemerende bergen, dan te geloven en op de naam des Heeren te betrouwen, gelijk de Heere zegt tot Israël: "Als hij in de duisternis wandelt en geen licht heeft, dat hij betrouwe op de Naam des Heeren en steunt op Zijnen God." *Zo is geloofsverzekering meer dan gevoelsverzekering.*

Geloven in de nacht, als Jona in de vis, Noach in de Ark, Abraham op de Moria, hetwelk alleen verkregen wordt door oefening. Opdat Gods kinderen in de uren der beproeving niet al teveel geschokt en met schrik vervuld worden, laat de Heere in Zijn goedertierenheid het kwaad wel eens weten voor het komt, opdat wanneer het komt, het ons niet vreemd zou zijn en overvallen, Joh. 16: 4.

Abraham moest geen voorspoed verwachten. Zijn nazaten zouden lange tijd buiten het beloofde land als vreemdelingen verkeren. Vier eeuwen lang zouden zij in dienstbaarheid en verdrukking in het vreemde land leven; daar zou een oordeel des gericht's uitgaan over het verdrukte volk; ten laatste zouden de verdrukten van weleer uit het land der dienstbaarheid uittrekken.

Alles wijst heen op een toekomstige verlossing uit het land der slavernij en des doods, maar een verlossing langs de weg van diepe vernedering. Zo zou Israël, het nakroost Abrahams, Gods wijsheid, trouw, rechtvaardigheid en genade in zijn gehele geschiedenis moeten erkennen, verkondigen en voor de gehele wereld uitroepen; dewijl dit profetische afbeeldingen zijn van dien gezalfden Koning Israëls, Die kwam om te dienen, maar ook om de gevangenis gevangen te nemen en gaven uit te reiken aan een wederhorig geslacht; Die de rijken als een roof zou delen, maar ook het volk, dat Hem, de dienende Christus verdrukte, zou God richten!

Zo zal de ganse Kerk door de verdrukking heengaan tot eeuwige heerlijkheid. In de wereld zult u verdrukking hebben, maar hebt goede moed, zegt Jezus, want Ik heb de wereld overwonnen.

Houdt goede moed, volk des Heeren. Al is uw kruis misschien zwaar, uw leed veel, uw smart groot, al gaat uw pad ook door de zee en diepe wateren, al is uw leven een aaneenschakeling van ellende en de smeltkroes der verzoeking heet! Houdt moed, uw heilzon is aan 't dagen, uw verlossing is nabij. Het is maar een verdrukking van tien dagen. *Het zal niet lang meer duren, uw Vader telt de uren, en dan stapt ge met uw kruis naar het eeuwig Vaderhuis.* En ... de vijanden zal God wel richten, hoor en

werpen in de eeuwige verdoemenis!

Het heeft God nu eenmaal behaagd Zijn Kerk door lijden te heiligen, ze door Egypte, slavernij, vurige ovens, ja door nood en dood te doen ingaan in het Koninkrijk der Hemelen.

O, houdt toch moed, richt het hoofd van tussen uw knikkende knieën op, want al het kwade dat God u toeschikt in dit jammerdal zal u ten beste keren. Ja, alle dingen zullen medewerken ten goede, namelijk Zijn uitverkorenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn.

Eeuwig zal God er de ere van ontvangen, want hoe dieper uw weg, hoe heerlijker de verlossing. En kunt u 't hier soms niet langer dragen? O, werpt u toch in Zijn armen, grijpt Zijn sterkte aan en laat uw hoofd op Zijn borst neerzinken. U zult als een speenkind aan de borst uws Vaders gedrukt, u veilig weten in Jezus' kruiswonden en met David uitroepen:

*Doch gij, mijn ziel, het ga zo 't wil,
Stel u gerust, zwijg Gode stil;
Ik wacht op Hem; Zijn hulp zal blijken.*

en:

*Zijn doen is enkel Majesteit,
Aanbiddelijke heerlijkheid,
En Zijn gerechtigheid oneindig.*

4. Nu zijn wij gekomen aan onze vierde hoofdgedachte en dat is: "Op het verbond met Abraham gesloten."

Nog altijd wacht Abraham op het teken, dat hem zou worden gegeven. Eindelijk: "En het geschiedde, dat de zon onderging en het duister werd, en ziet daar was het teken, daar was een rokende oven en vurige fakkel, die tussen die stukken doorging." Hiermede, met de afsluiting van deze offerplechtigheid van de zijde des Heeren, geschiedde ook de eigenlijke sluiting des Verbonds, namelijk in Christus' voldoening. In deze handeling treedt de Heere Zelf op en openbaart Hij Zichzelf als Degene, Die Abraham uit het Ur der Chaldeeën heeft uitgeleid, Die hem de belofte heeft gegeven en het verbond met hem heeft gemaakt.

Let nu wel, niet Abraham, maar de God van Abraham ging met majesteit, eer, heiligheid en waarheid, als een vuur dat alle vijanden verteert en als een Licht dat Zijn volk behoudt, bewaart en verlost, tussen de stukken door. Immers, de vlam vuur is de uitdrukking van die God, Die een verterend Vuur is voor de zondaar, maar Die, gelijk bij het brandende braambos van Mozes, de verterende gloed inhoudt, terwille van Zijn gunstgenoten.

De rook, die de vurige fakkel voorafgaat en omgeeft, wijst op de ondoorgrondelijke en onnaspeurlijke verborgenheid Gods. Het is de bedekkende schaduw, die Hem aan het oog onttrekt. Dit tweetal beelden, die rokende oven en vurige fakkel, moeten tevens Israëls komst voor Abrahams zielsoog afbeelden.

In Jesaja 11: 8 wordt Israëls verdrukking in Egypte met een rokende oven vergeleken en in Jesaja 62: 1, Zach. 12: 6 wordt de verlossing des volks onder het beeld van een brandende fakkel voorgesteld. Geen wonder. De donkere rook is uitdrukking van Gods toom; het vriendelijke licht, het beeld van Zijn genaderijke tegenwoordigheid.

Met dit teken ontving Abraham de goedkeuring van het verbond, dat van God ALLEEN is uitgegaan. En dat niet Abraham tussen de stukken doorging, geschiedde, omdat God hier een verbond der genade sluit. Deze sluiting van het verbond is een eenzijdig werk Gods. Het is van God alleen uitgegaan, zonder de mens, in de stille raad des Vredes, en het is op Golgótha bevestigd zonder de mens.

Het wordt aan het hart der uitverkorenen verheerlijkt in het uur der minne, zonder de mens. Het is die vernieuwing die God zonder ons, in ons werkt; en nog steeds vernieuwt God dit verbond in ons, zonder enig mensenwerk. Het is Gods werk alleen, waarvan Hij ook alleen de eer ontvangt. Gods Kerk zingt ervan in Psalm 89: 8:

*Gij toch, u zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;
Uw vrije gunst alleen wordt d'ere toegebracht.
Wij steken 't hoofd omhoog, en zullen d'eerkroon dragen
Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen;
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven
En onze Koning is van Israëls God gegeven.*

Toepassing

Ja, God verplicht Zich bij die verbondssluiting, bij elk der uitverkorenen dit verbond te onderhouden, aan dit verbond te gedenken en dit verbond nooit te schenden.

En Volk! Nu mag u zalig worden. Nu kunt u zalig worden. Nu moet u zalig worden, en 't Kanaän beërven!

Al doen wij nooit anders dan het verbond schenden, God is getrouw, de Jehovah en Getrouwe. Wij hebben gehoord van een eenzijdig verbond der genade met Abraham gesloten, beter gezegd: met hem vernieuwd. Maar in een verbondssluiting van partijen is toch niet alleen een belofte? Toch ook een eis of voorwaarde?

Zeker! Maar wel te verstaan: in het verbond der genade is geen eis, door de mens te vervullen. Want God eist eigenlijk niets, beveelt niets, schrijft niets voor als plicht; want het is geen wettisch maar een zuiver genadeverbond.

Het geloof en de bekering vormen in het verbond der genade geen eigenlijke voorwaarden, door de mens te vervullen; maar oneigenlijke voorwaarden, die door de Heilige Geest worden gewerkt. Het geloof is de vrucht van het voorwaardelijk verbond, dat Christus volbracht heeft, waarom het geloof nooit gesteld kan worden tot een voorwaarde van het genadeverbond. Het geloof en de genade worden niet gekocht, want het verbond der genade bestaat uit louter beloften, Eféze 2: 8-9.

Waarom eist God dan geloof en bekering?

Deze oneigenlijke eis of voorwaarden stelt God om deel te krijgen aan de beloofde goederen van het Verbond, welke van de Heere gewerkt worden op grond van Christus' verdienste. Immers, die kostelijke gave des geloofs missen wij van nature.

In Adam liggen wij in een staat van ongeloof. Zullen wij nu ooit zalig worden, dan moeten wij door de Heilige Geest van die staat van ongeloof verlost worden en door het geloof, als een gave Gods, in de wedergeboorte ontvangen, met Christus verenigd worden. Zonder geloof zijn wij buiten Christus en kunnen wij ons de kracht van Jezus' verdienste niet toepassen en kunnen wij niet roemen Gods bondgenoot te zijn.

Het geloof is het enige werktuig waardoor wij ons de Heere Jezus en Zijn gerechtigheid kunnen toe-eigenen, de enige hand om te kunnen ontvangen van God en te kunnen aannemen door de Heilige Geest, en Jezus' gerechtigheid als een kleed te kunnen aantrekken, gelijk de tollenaar en de verloren zoon.

Het geloof is het enige middel om zich in Christus' bloedwonden te verheugen en de kracht der vergiffenis te ervaren en Zijn gerechtigheid te eigenen en te omhelzen. Deze oneigenlijke voorwaarden zijn ook beweegredenen, waardoor God de mens lokt en trekt tot het verbond om daarin te treden. Hand. 16: 31: "Geloof in de Heere Jezus en gij zult zalig worden".

O, gezegend hij, die zonder God en buiten Christus niet langer kan voortleven en geen rust meer vinden kan, totdat hij met Christus, door het geloof verenigd zijnde, in een verbond van vriendschap kan treden en in de Persoon Christus zich de weldaden van

het Verbond toepassen en eigenen kan.

Missen wij Hem, wij missen alles; bezitten wij Hem, wij bezitten alles. Jacob zegt tot zijn broeder Ezau, wanneer deze hem vele geschenken wilde geven: "Ik heb alles". Dan zegt de Heere: "Ik ben uw God." En in deze belofte draagt een oneindig God: Vader, Zoon en Heilige Geest, Zichzelf bij testament over aan de ziel als haar deel en erfenis.

Daarvan iets ziende, roept de ziel door het geloof uit: "De Heere is het deel mijner erve en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot. De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen, ja een schone erfenis is mij geworden".

Dat die oneigenlijke eis en voorwaarde, te geloven in Christus en zich te verlaten op Christus, Gods kinderen meer drukke en afdrijve van het bed van dode lijdelijkheid om gelovig werkzaam te zijn, en zich te verheffen boven al de ellende des levens en de bestrijders der ziel. Ja, biddende mochten we de handen vouwen en de ogen hemelwaarts heffen, zeggende: "Heere ik geloof, maar kom u mijn ongelooft te hulp." Om met Abraham gezaligd en gerechtvaardigd te worden door het geloof, alleen uit genade. AMEN.

8. JACOBS GEDENKWAARDIGE PLAATS (PNIËL)

Psalm 143:2.

Lezen: Genesis 32: 13-32.

Psalm 146:2, 3.

Psalm 130:4.

Psalm 89: 8.

De eer van Zijn grote Naam is het hoogste doel van al Gods werken, zowel in de natuur als in de genade en komt in beide openbaar. Alleen in en met Zichzelven heeft God alles gemaakt en door Zijn krachtadig Woord heeft Hij alles voortgebracht. Niets noodzaakte de Heere immers om het grote scheppingswerk tot stand te brengen; het was alleen Zijn welbehagen en eeuwige goedheid, waarvan Hij de schepselen een bewijs wilde geven; tot Zijn eer. God heeft dus alles gemaakt om Zichzelfs wil en gelijk uit Hem en door Hem alle dingen zijn, zo zijn ze ook alle tot Hem, en Hem alleen is de heerlijkheid in der eeuwigheid.

Dit is een waarheid, die door de mensen erkend moet worden, zoowel in de natuur als in de genade. Maar daar dit door een natuurlijk mens, wegens zijn zonden en zijn afvallen van God, niet vervuld kan worden en het hem onmogelijk is Gode deze eer te bewijzen, heeft God een volk geschapen, in Christus Jezus, dat dit in beginsel mag betrachten. Het is dat volk, dat uit de staat des doods overgebracht wordt in de staat des levens, in het uur der minne en des welbehagens. Een volk, dat door de Vader aller barmhartigheid van genade en hemelse gaven wordt voorzien. Zij zijn de enige voorwerpen van de verkiezende liefde en Goddelijke genade, ontferming en zaligmakende goedertierenheid. Het past hun dan ook die grote werken Gods te erkennen en al Zijn daden te prijzen en te verheerlijken, ja, niet alleen Gods daden, maar ook Hemzelf. Hij is het immers, die alles voortbrengt en alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil.

Een krachtig en klaar voorbeeld hebben wij hiervan in de twee gevolgen van Jacobs worsteling met de Engel en zijn overwinning op dezen.

Staan we dan wat nader stil bij die erkenning van Gods grote weldadigheid aan hem bewezen, zoals dat uitgedrukt ligt in het Woord van onzen tekst, u opgetekend in Genesis 32: 30-32:

En Jacob noemde de naam dier plaats Pniël: Want, zeide hij, ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht, en mijne ziel is gered geweest. En de zon rees hem op, als hij door Pniël gegaan was; en hij was hinkende aan zijn heup.

Daarom eten de kinderen Israëls de verrukte zenuw niet, die op het gewricht der heup is, tot op dezen dag, omdat Hij het gewricht van Jacobs heup aangerood had, aan de verrukte, zenuw.

In dit ons tekstwoord zien we ons aangewezen: Jacobs gedenkwaardige plaats (Pniël). Het spreekt ons van:

1. De naam, die aan die plaats gegeven werd.
2. De heerlijkheid, die op die plaats gezien werd.
3. De redding, die op die plaats genoten werd.

1. De naam, die aan die plaats gegeven werd.

De Heere had aan Jacob een nieuwen naam gegeven om de heldendaad des geloofs, die Jacob daar getoond had te vereeuwigen en te verklaren. Jacob was niet in staat de Heere wederkerig een nieuwe naam te geven ter verklaring van hetgeen de Heere daar gedaan had. Hij moest er zich mee vergenoegen die plaats, de voetbank van 's Heeren voeten, opnieuw te benoemen. Jacob sticht hier niet een gedenknaam voor hetgeen hij zelf gedaan had, maar voor een weldaad, die hem gegeven was.

Let wel, volk des Heeren, dat niet alleen al uw overwinningen op God en mensen, maar ook al uw werkzaamheden des geloofs en worstelingen, aan welke Jabbok des doods ook, van God uitgaan. Zelfs de kleinste zucht, de nietigste traan, het zwakste gebed en de geringste worsteling, voortvloeiende uit het waarachtig beginsel des harten, wordt gewerkt door de Heilige Geest en is dus uit God. Nee, geen Jehu's ijver, Ezau's tranen, Hamans bede, Orpa's verzuchtingen en Judas' kreten... die zijn voortvloeiende uit ons verdorven beginsel in Adam en komen voort uit ons waanzieke, eigengerechtigde bestaan of vreze voor de straf. Maar datgene, dat uit het waarachtige levensbeginsel, krachtens de inplanting in Christus vloeit, als vruchten van geloof en bekering, is Gode welbehaaglijk en overwinnende en brengt ons gedenkwaardige plaatsen aan. Het is Gods werk alleen, bij aanvang en bij voortgang, dat juicht tot Gods eer. Uit hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen. De praktijk zal het leren, dat men nog gemakkelijker de sterren van de hemel plukken kan, dan één zucht, één traan, één bede tot God op te zenden. *Ik bezweer u, o dochteren van Jeruzalem, dat u de liefde niet opwekt tot het haar lusten zal; d.w.z. tot het God behagen zal.*

Dit moge pijnlijk zijn voor ons, eerroevende en eerezuchtige mensen, maar God wordt eruit verheerlijkt en deze Godsverheerlijking zal dan de zaligheid uwer zielen worden.

Jacob noemde die gedenkwaardige plaats "Pniël".

In de twee maal zeven jaar langen diensttijd van Jacob in Aramea werd het volk Israël lichamenlijk geboren ; in de nacht van Jacobs strijd met Jehova aan gene zijde van de Jabbok werd Israël geestelijk geboren. De vrucht van dien strijd was niet alleen de naam van het Oud-Testamentische volk, maar tevens werd, met de naam, Israëls inwendige wezen en de Goddelijke wet van zijn geschiedenis vastgesteld. Het wezen van Israël is, dat het zich, als een geheiligd volk, midden in de toorn Gods over de zonden, waarmede het besmet is, door de kracht van het gebed des geloofs, aan Jehova's zegenende genade vasthoudt.

De wet van Israëls geschiedenis is, dat Jehova altijd weer als straffend Rechter komt en het volk Israël echter steeds weer gezift en gelouterd te voorschijn doet treden, maar altijd zoo, dat zijn heup verwrongen wordt, zodat het daarover geen macht meer heeft. Israël overwint niet als andere volken. Het overwint altijd eerst nadat het wenend en smekend Jehovah overwonnen heeft. Altijd komt het in Israëls geschiedenis uit, dat het niet door zichzelf, maar door Gods genade overwonnen heeft, opdat God verheerlijkt zou worden door Zijn kracht in hun zwakheid te volbrengen.

Van welk een geheel nog andere strijd is de strijd aan de Jabbok een tegenbeeld. De strijd in Gethsémané. Daar worstelt Hij, die het volmaakte zaad van Israël is, met geroep en tranen met God. Hem wordt echter niet alleen de heup verwrongen, Hij moet en betoont zich daartoe bereid, de doodskelk drinken, om stervend over Gods toorn te zegevieren en als eerstgeborene uit de dood te voorschijn te treden. Hier was het niet een heiliging van een natuurlijk mens, nee, hier was het een wedergeboorte der mensheid. Hier gold het niet slechts de verkrijging van een zegen der eerstgeboorte, waarop een geheiligd volk zou mogen zien,... hier gold het de door de

zonde verloren eerste zegen weder als een begin van zegen voor een wedergeboren, nieuwe mensheid terug te winnen. Hier werd de Goddelijke gerechtigheid niet eerder losgelaten, voordat het morgenrood der genade aanbrak en de zon der liefde opging, in de woorden: *"Het is volbracht"*.

In ieder land vindt men Pniëls, plaatsen ter herinnering aan Gods grootmachtige daden. De Olijfberg, Jeruzalem, Gethsémané, zijn wel de verheven Pniëls dezer wereld, oorden, waar de mens God heeft gezien van aangezicht tot aangezicht en behouden is geweest. Maar er zijn ook op de levensweg van elke godvruchtige ziel zulke helder schijnende plaatsen, waar God Zich heeft willen laten overwinnen, zien en vinden, die zij de naam van Pniël mogen geven.

Welk kind van God vergeet de eerste prediking, die een diepen indruk op hem maakte, of het kerkgebouw, waar het woord des Evangelies hem tot een reuk des levens ten leven werd? O, die plaats, waar God dien ouden Jacob overwon en doodde en een nieuwen mens, Israël, verwekt heeft. Die plaats, waar u de zonde leerde bewenen, vlieden en sterven en die nieuwe levensstroom van liefde, barmhartigheid en genade ervaren mocht. Die plaats, waar u worstelde met God, voor wiens majesteit, gerechtigheid, heiligheid en waarheid u niet kon bestaan en als een dode in Adam voor God neerzank in het stof. Die plaats, waar u de zonde steeds voor ogen zweefde, het recht Gods u dreigde te verteren, de wet Gods u vervloekte, terwijl u achtervolgd werd door Ezau n.l. de duivel - die u opeiste ter dood, daar u u eens moed- en vrijwillig in zijn armen had gestort. Die plaats waar u het in mocht leven, waarvan David zong: "Ik wou vluchten, maar kon nergens heen, terwijl de dood mij voor ogen scheen." Of: "ik lag gekneld in banden van de dood, daar de angst der hel mij alle troost deed missen, maar ik riep de Heere aan in al mijn droefenissen." Of: "ik schatte mij geheel verloren, en mocht van geen vertroosting hoeren, wanneer mijn ziel aan God gedacht, loosde ik niets dan klacht op klacht." Die plaats, waar u bekennen mocht, dat de Heere God is, uw verdoemenis rechtvaardigen, zoals de moordenaar aan het kruis, - God vrij verklaren van uw bloed en Hem mocht aangrijpen, pleitende op het Verbond.

Ja, daar mocht u de overwinning behalen op God en werd u de heerlijkheid van Christus ontsloten. Die heerlijkheid van Zijn gezegend borgwerk, waarin u een weg, een mogelijkheid vond om wederom tot genade te komen en vrede met God te verkrijgen. O, hoe wordt u daar gezegend met de zegeningen des Verbonds.

En hoeveel Pniëls worden er op de verderen weg des levens niet gevonden in de veelvuldige omstandigheden des levens? Komen er niet in het meest eentonige en alledaagse leven, hoe nederig en verhalen ook, zulke Pniëls voor, waar God de mens verlost en redt uit nood en dood?

Gelukkig zij, die vele Pniëls mogen tellen en God daarin gewaar worden. Het is echter niet de plaats, die aan het gebed en aan de worsteling kracht bijzet, maar het gebed, dat de plaats heiligt en overal een bidzaal bouwt, die zoomin vergeten zal worden, als Johannes vergat, dat het de 10e ure was toen de verhoring verkregen werd. Onthoudt het, volk van God, Beth-El, Mahanaïm, Pniël, zo heten de goddelijke stations op onze levensreis. Daar wordt God gezien van aangezicht tot aangezicht. Dit brengt ons tot ons tweede punt:

2. De heerlijkheid, die op die plaats gezien werd.

Jacob noemde die plaats Pniël, d.w.z. "Aangezicht Gods", want zeide hij, "ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht." Jacob ziet deze plaats, die voor hem eerst een plaats van verschrikking, worsteling en daad geweest is, nu met geheel andere ogen aan. O, waar de Engel van Gods aangezicht hem nu zo liefelijk omhelsd, uit de vreze

verhoord en zo plechtig gezegend heeft, wordt hem deze plaats even lieflijk als het aangezicht Gods, dat hem in gunst aanschouwt. Dit is Jacobs dank- en triomflied voor de nieuwe naam en de nieuwe zegen, die hij ontvangen heeft. Het is zijn gejuich en vrolijk gezang, dat hij aanheft bij het aanbreken van de morgenstond.

Jacob spreekt hier van het aangezicht Gods en roemt, dat hij dit gezien heeft. Gods Woord geeft met Gods aangezicht te kennen, alles, waardoor God op een bijzondere wijze gezien en gekend wordt. Wij moeten onder het zien van Gods aangezicht niet enige onmiddellijke verrukkingen, aandoeningen en verruimingen verstaan, maar een redelijke, bedaarde werkzaamheid van het zaligmakende geloof, waardoor wij bij de Goddelijke volmaaktheden - vertoond in Christus - geestelijk en levendig worden bepaald, die wij mogen aangrijpen tot onze zaligheid en redding.

Alle redding der zielen, die daaruit niet voortvloeit, is van geen waarde. Onbegenadigde mensen kunnen ook wel eens over duisternissen en bijzondere uitredingen hunner zielen uit benauwdheden spreken, Maar zij zijn van allen grond ontbloot, omdat zij niet voortvloeien uit het zien van Gods aangezicht uit de geloofswerkzaamheden in Christus. Hun zogenaamde redding ontstaat uit andere dingen. Zij gevoelen redeloze angst en blijdschap. Zij eigenen zich enige omstandigheden van Gods kinderen toe en zeggen: "Daar weet ik ook wat van." Hoewel zij de wezenlijke werkzaamheden van geestelijke armoede, geloof en strijd, daaruit geboren, nooit bij eigen bevinding gekend hebben. Zij weten zo nu en dan door enige weekheid en aandoening bij het horen, spreken, bidden of lezen hun benauwdheid te verdrijven en noemen dat dan reddingen hunner zielen. Zij kunnen zich daarmee tevreden stellen, hoewel zij nooit Gods aangezicht in Christus aanschouwd hebben, dat is, nooit Gods volmaaktheden in Christus hebben gekend en aangenomen.

Met de godzaligen is het echter anders gesteld. Zij zijn in nood, hun ziel kan niet recht gered worden, indien zij 's Heeren aangezicht niet zien. Maar zodra dat verzoenend aangezicht met mindere of meerdere klaarheid door hen gezien wordt, vallen hun zwaarigheden, donkerheden en bestrijdingen weg en hun ziel is gered.

*"Dan zingen zij, in God verblijd,
Aan Hem gewijd,
Van 's Heeren wegen.
Want groot is 's Heeren heerlijkheid,
Zijn Majesteit
Ten top gestegen."*

O, godzaligen, die in benauwdheid zit, zoekt dan, zonder lang om te zwerven, Gods aangezicht. Zet u voor de spiegel van Zijn Woord, overdenkt het oogmerk van Jezus' vernedering en verhoging en zodra u, onder de verlichting van de Heilige Geest, in dezen spiegel het aangezicht des Heeren ziet, zal uw ziel gered worden.

Gods aangezicht te zien betekent in het bijzonder: de doorluchte en heerlijke bewijzen van de tegenwoordigheid Gods, in Christus te ervaren. God wil Zich soms heerlijk en wonderlijk uitlaten in bijzondere omstandigheden en benauwdheden en de stralen van Zijn Goddelijk licht doen uitblinken, waardoor Hij gekend wordt.

O, wat gaf de Heere niet een zichtbare bewijzen van Zijn tegenwoordigheid aan het volk Gods in het Oude Testament, wanneer zij in de Tempel verschenen; waarom dan ook dit genoemd wordt, verschijnen voor Gods aangezicht.

Zo drukt ook David zijn verlangen naar het Huis Gods en de plaats des Tabernakels Zijner eer uit in de woorden: "Mijn ziel dorst naar God, naar den levenden God, wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen?" Wie van Gods kinderen kent geen tijden dat het hart brandt naar Gods voorhoven, de ziel dorst naar de

levenden God, om Hem te mogen ontmoeten in Zijn goedgunstigheid en genade en om uit Zijn volheid te mogen ontvangen genade voor genade? Dan mogen zij met de dichter van de 36ste Psalm ervaren: "Hoe groot is Uw goedgunstigheid", enz.

Welk kind van God kent niet dat brandend verlangen om God te ontmoeten, dien dierbaren persoon, n.l. Jezus Christus, in Zijn beminnelijkheid en bloedgerechtigheid en om door Hem lieflijk omhelsd en afgekust te worden van al de hoerenkussen der zonde, wereld en ongerechtigheid, gelijk de Bruid getuigt: "Hij kusse mij met de kussingen Zijns monds." O, dan met het hoofd op Jezus' borst te mogen neerzinken, in Jezus' kruisarmen te worden ingesloten, aan Jezus' borghart te worden gedrukt. Dan roept men uit: "Zulk een is mijn Liefste, zulk een is mijn Vriend, u dochteren van Jeruzalem, al wat aan Hem is, is gans begerlijk."

"Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht," zegt Jacob. Dit geeft te kennen een familiere en gemeenzame omgang met God. Zulk een heerlijke openbaring Gods aan de mens, als er tussen twee mensen plaats vindt, wanneer zij van aangezicht tot aangezicht, van mond tot mond, van hart tot hart met elkander spreken. Hoe gemeenzaam heeft God met Jacob gehandeld en is Hij met hem omgegaan na zijn vrees voor de dood, de bekentenis van zijn schuld en het verliezen van zijn eigen kracht, eigen recht en eigen leven.

Een nieuwe naam mocht hij ontvangen: "Israël". "Want gij hebt u vorstelijk gedragen met God (dat is met de Engel des Verbonds, de Heere onzer gerechtigheid, in wie hij de vergiffenis ontving van zijn zonden) en met de mens (dat is Ezau), opdat deze in plaats van zich op hem te wreken, vrede met hem maken zou."

Groter werd nog die weldaad voor Jacob, daar hij dien zegen des Verbonds als een gebedsverhoring mocht ontvangen, terwijl de volmaaktheden Gods, door hem geschonden en in Christus nu opgeluisterd, door hem in het geloof aanschouwd werden.

Is het dan wonder, volk van God, dat Jacob in jubel uitbreekt en uitroept: "Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht"?

O, zij, die het met Jacob hebben ingeleefd en doorgeleefd, weten wat het is, als de Goddelijke vierschaar gespannen wordt in de consciëntie en het recht Gods in hen verheerlijkt wordt. Dan worden zij van al hun krachten en rechten, zelfs van hun eigen leven afgesneden, dan wordt de schuld van Adam op henzelf overgedragen en de eeuwige verdoemenis wordt geaccepteerd, die zij zichzelf waardig gemaakt hebben door moed- en vrijwillige ongehoorzaamheid, n.l. in het verbreken van het Verbond, in de overtreding van Gods wet en in de schending van Zijn deugden. Dan krijgen zij de deugden Gods liever dan hun eigen behoudenis. Zij omhelzen die, beminnen die en hebben ze lief en zij verklaren God vrij van hun bloed.

O, dat eeuwige wonder van God. Daar trad die dierbare Borg, die Hemeladvocaat voor hen naar voren bij de Vader, die het recht vertegenwoordigde, pleitende, niet op de Wet, die vervloekt, maar op Zijn eigen verdiensten. In Hem sprak de Vader, als Rechter, hen vrij van alle schuld en gruweldaden en kende hun een recht toe ten eeuwigen leven. O, eeuwig wonder, wanneer de gehele Borg- en bloedgerechtigheid door Christus verworven, de zondaar toegepast wordt door de Heilige Geest en hij bekleed wordt met die klederen, die Hij met Zijn eigen handen gemaakt, uit Zijn eigen ingewanden gesponnen en met Zijn eigen bloed geverfd heeft. Zullen zij dan het loflied van Jesaja niet tot het hunne maken: "Ik ben zeer vrolijk in de Heere en mijn ziel verheugt zich in mijn God. Hij heeft mij bekleed met de mantel der gerechtigheid en het kled des heils heeft Hij mij omgedaan." Dan worden zij in die gerechtigheid de Vader voorgesteld als een reine maagd, waardoor de Vader, in Christus, in hen een welgevallen heeft. Zijn Vaderlijke ingewanden rommelen van goedertierenheid en

Zijn Vaderlijk hart verklaart: "Een Enige is Mijn duive, Mijn Volmaakte, daar is gans geen gebrek aan U."

Een nieuwe naam mogen zij ontvangen. "Israël", een eretitel, zoals nog nooit een der helden op aarde ontvangen heeft. "Gij hebt U vorstelijk gedragen met God en de mensen."

Een van de vloek ontdane Wet mocht u ontvangen in Christus, een verheerlijkte Wet, een Wet der liefde en der dankzegging, tot een leer en regel des levens. Daar werd u verwaardigd te ontvangen die dierbare zegen des Verbonds en werd u gezegend met al de zegeningen in Christus, Die in de Hemel is. Het is die zegen, die door Christus verworven en verkregen is aan het kruis, die in de wedergeboorte de Kerk toegerekend en geschonken wordt en waarvan in de rechtvaardigmaking het volle bezit gesmaakt wordt, gelijk de Heere zelf getuigt: "Al het Mijne is het uwe."

Is dit alles niet God zien van aangezicht tot aangezicht? Brengt het niet mede, die familiere omgang met God? Hebben dezulken dan nu niet een vrije toegang tot de troon der genade?

Maar Jacobs loflied is hiermede nog niet ten einde. Hij vervolgt dit door uit te roepen: „Mijn ziel is gered geweest." Wat ons brengt tot onze derde gedachte:

3. De redding, die op die plaats genoten werd.

Jacob erkent, dat deze redding hem als een weldaad van God geschonken was. Hij zegt niet: "Ik heb mijn ziel gered," maar "mijn ziel is gered geweest."

Dit is zeer opmerkelijk. De Heere had gezegd: "Gij hebt U vorstelijk gedragen en hebt overmacht." Maar Jacob zeide van dit zelfde geval: "mijn ziel is gered geweest." God toont Zijn neerbuigende goedheid als Hij het willen en het werken in Zijn kinderen, dat Hij Zelf gewrocht heeft, roemt en beloont als hun werk. De gelovigen tonen hun ootmoedigheid en dankbaarheid, wanneer zij, hetgeen zij door 's Heeren kracht verrichten, als Zijn bijzondere weldaad aanmerken. Wanneer zij goed gesteld zijn, roemen zij niet met Jehu van hun ijver, maar met Paulus van hun Zwakheden en des Heeren kracht, zeggende "Niet ons, O Heer", niet ons, maar uw naam geeft de eer."

Mijn ziel is gered geweest, wil tevens zeggen: "en zal gered worden." Heeft een ziel in de verleden en tegenwoordige tijd de redding met klaarheid en kracht ondervonden, dan geeft dit ook een vast vertrouwen ten opzichte van toekomstige uitredingen, zonder welke men zich in het verleden niet ten volle zou hebben kunnen verheugen. Wat troost immers zou iemand genieten, wanneer hij denken moest: "Ik ben nu wel gered geworden, maar wat heb ik in de toekomst te verwachten, zal ik dan toch nog omkomen?" Paulus getuigt: "Hij, die ons verlost heeft en nog verlost en wij hopen, dat Hij ons verlossen zal."

De uitredding en de goede verwachting voor de toekomst is een aangename vrucht van het zien van Gods aangezicht. Het gelovig inzien in Gods heerlijke volmaaktheden is te allen tijde de enige springbron geweest, waaruit de troost en moed van alle godzaligen voortvloeide.

Wij kunnen hier als in een helderen spiegel ontdekken de onbezweken trouw van God in het vervullen van de beloften, die Hij in het paradijs en later aan het vrouwenzaad gedaan heeft. Wij vinden hier een levend voorbeeld van de onbegrijpelijke wegen, langs welke de Heere Zijn beloften boven en tegen het begrip van de mens vervult. Wij worden hier, volk des Heeren, door het exempel van Jacob en zijn ontmoeting met God krachtig aangespoord om in de donkerste wegen van gevaren, tegenheden en beproevingen de moed niet te verliezen, maar in geloof en hoop standvastig te volharden.

O, volk des Heeren, twijfelt toch nooit aan de Messiaanse toezeggingen en beloften,

verheerlijkt en toegepast aan uw zielen. Verliest uw crediet op God toch nooit. Nooit zal Hij laten varen het werk Zijner handen. Wat Hij begon, zal Hij zeker voleinden. "Die man zal niet rusten tot Hij Zijn zaak zal voleind hebben."

Klemt u met Jacob vast aan Zijn eigen woord en belofte, zeggende: "Ik zal u niet laten gaan tenzij dat u mij zegent." Blijft liggen met Ruth op de dorsvloer aan de voeten van Boaz, tot uw ziel gelost worde in de poort des gericht. Het moge door afsnijding en dood heengaan, maar u zult daar het licht uit de duisternis en het leven uit de dood te voorschijn zien treden en Gods aangezicht zien, en u zult uitroepen: "Mijn ziel is gered geweest."

Ook in de omstandigheden van het leven en in de geloofsbeproevingen blijft het waar: "Ik zal nooit herroepen, wat ik eenmaal heb gesproken, Wat uit Mijn lippen ging blijft vast en onverbroken." Rekent erop, dat, hoe meer de redding en vervulling der beloften nadert, de in- en uitwendige beproevingen en tegenheden des te zwaarder zullen worden. Het zal door de onmogelijkheid heengaan, van uw zijde bezien, opdat de redding des te heerlijker en de Goddelijke volmaaktheden daarin te klaarder geopenbaard warden. Dit is duidelijk te zien in de offerande van Abraham, de jongelingen in de vuuroven, Daniël in de leeuwenkuil, Jozef in de gevangenis.

Op het ogenblik, dat de Heere Zich op het heerlijkst wil openbaren en de grootste zegen aan hen wil schenken, wordt hun wel eens een scherpe doorn in het vlees gedrukt of wordt één hunner gewrichten verwrongen, waardoor sommigen, met Jacob hun gehele leven hinken, om hen eraan te herinneren, dat zij niet door eigen kracht en waardigheid overwonnen hebben, opdat zij alle dagen van hun leven in ootmoed zouden staan en der genade eer geven.

De zon rees op als hij door Pniël gegaan was, niet alleen in het natuurlijke, maar ook in het geestelijke, als een teken, hoe van nu af een dag van vreugde voor hem aanving. De opgaande zon spreekt: "Er is barmhartigheid geschied," maar, zo staat er verder, hij was hinkende aan zijn heup, en die verwrongen heup spreekt: Voornaamste der zondaren." Bevestigd wordt hier: "de grootste der zondaren is barmhartigheid geschied."

Dit is nu Gode welbehaaglijk, niet alleen zondaar te worden wanneer we gearresteerd worden en we met de tollenaar uitroepen: "O God, wees mij zondaar genadig," en niet alleen zondaar te zijn zo menigmaal de zonden ons levendig voor ogen gesteld worden en we met de hoofdman moeten belijden: "Ik ben niet waardig, dat u onder mijn dak inkomt" of met Petrus: "Heere, ga maar van mij uit, want ik ben een zondig mens...", maar ook zondaar te blijven na de rechtvaardigmaking en na alle ontvangen weldaden in de gehele weg van heiligmaking tot onze laatste stervenssnik. Al dieper te graven in ons verdorven bestaan, dat zal ons bewaren voor hoogmoed. Al meer onze doodsstaat inleven, dat doet ons met Paulus uitkrijten: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam des doods." Dat zal ons in God doen eindigen en wij zullen uit moeten roepen: "Ik dank God in Jezus Christus."

Zo verminkt door het leven te gaan, dat noch eigen kracht, eigen roem, eigen zin, eigen eer, eigen lust, eigen waarde iets vermogen, om geheel uit Christus te mogen leven, Die niet alleen gegeven is tot wijsheid en rechtvaardigmaking, maar ook tot heiligmaking en volkomen verlossing.

Ach, dat Christus ons alles worden mocht, om uit Zijn volheid te leven en te ontvangen genade voor genade. Het is alles genade en alleen genade. Daartoe is nodig dagelijks en dadelijk te sterven, opdat het leven van Christus in onze sterfelijke lichamen geopenbaard zou worden. Is ons leven in Christus, dan is ons sterven gewin. Wij moeten sterven om te leven, doemwaardig zijn om God te zien van aangezicht tot aangezicht, machteloos zijn, opdat Zijn kracht in onze zwakheid volbracht worde. Dan

zullen wij bij gedurigheid ervaren "onze ziel is gered geweest."

Opdat wij niets meer zouden zijn dan stof, leem, doemwaardige schepselen, geeft de Heere een Engel des satans aan Paulus, opdat hij zich niet zoude verheffen op de openbaring Gods, een verwrongen heup aan Petrus, wanneer Hij hem aanzegt hoedanige dood hij sterven zoude, opdat hij zich niet de eer zou toe-eigenen van het grote gebeuren op het Pinksterfeest, maar opdat God, Die alleen toekomt de lof, de dank en aanbidding tot in der eeuwigheid, deze eer zoude ontvangen.

Nu, volk des Heeren, hinkt dan maar voort onder de slaande engel en onder uw bitter kruis in uw krankheid des lichaams, het is nuttig en nodig, zielsprofijtelijk en Gode welbehaaglijk. Ook die verwrongen heup zult u eenmaal verliezen en dan zult u met de dichter, vertegenwoordigende de ganse Kerk, ervaren:

*Hij maakt op hun gebeden,
Gans Israël eens vrij
Van ongerechtigheden,
Zo doe Hij ook aan mij.*

Komt, zingen we daarvan uit Ps. 130: 4.

Toepassing

Jacob maakte een inzetting voor Israël, n.l. niet te eten van de verrukte zenuw, opdat deze worsteling en redding niet zou vergeten worden. Deze inzetting was een bewijs van zijn dankbaarheid aan God.

Hoeveel te meer roept dit teken ons, Godverlatend en Godvergetend volk, toe, te gedenken aan Jacobs bange nacht en worsteling te Pniël. Indien, om zo te spreken, Jacobs haren ten berge rezen, toen zijn ontwaakte consciëntie hem verweet: om eigen schuld en eigen zonde in de dood te zullen worden geworpen door Ezau, zijn bloeddorstige en hatende broeder, indien Jacob voor Gods heilig recht en vlekkeloze heiligheid niet wist te bestaan, toen hij werd aangegrepen door de Man, des Vaders metgezel, die hem de heup verwrong, hoe, ja zeg mij hoe, zult u dan voor God bestaan, gij, die vroom of goddeloos, bedekt of openbaar, van nature een hater van God en uw naaste zijt, een Ezau gelijk zijnde, wanneer u aan de Jabbok van de eeuwig dood geplaatst wordt?

Ja, dan zal het zijn: "Bergen valt op ons en heuvelen bedekt ons voor het heilig, brandend aangezicht des Heeren." Wie zal God zien en leven, Die een verterend vuur is en een eeuwige gloed, bij Wien niemand wonen kan, tenzij de verbondszegen in Christus hem geopenbaard is. Geen vroomheid, uiterlijke godzaligheid, geen tranen, beweeglijkheden en gevoeligheden, geen reddingen zullen u behouden, waar de gronden der zaligheid gemist worden.

Ach, dat gij, onbekeerde medereiziger, werd aangegrepen door een man, die sterker is dan gij, door de Heere Zelf om u te overwinnen. Dat Hij uw heup mocht verwringen, opdat u in uw eigen kracht mocht gebroken worden en u voor God leerde neerbuigen om uw gedrag buiten God te leren bewenen, om uw schuld in beginsel te keren inleven, om te worstelen aan Gods troon en niet af te laten, tenzij Hij u mocht zegenen. Opdat u overwonnen en gedood mocht worden en een nieuwe mens Israël verwekt mocht worden en u verminkt het leven in mocht gaan naar het Kanaän, dat daarboven is.

Dit ingestelde teken, door Jacob als een inzetting in Israël gegeven, roept u toe bekommerd, bestreden en worstelend volk, de gronden uwer zaligheid toch buiten u te zoeken in dien Man, in Christus, Die het vaste Fundament is en de eeuwige Overwin-

naar. Bij velen is hun bidden, tranen, smeken en welmenende begeerte om voor God te leven, de werkzaamheden en aandoeningen hun stille grond waar zij op bouwen en waardoor zij weel hoop op God hebben. Want, wanneer zij daarin zijn, dan hebben zij veel hoop en verwachting op de Heere en zijn zo voldaan met zichzelf, dat zij daar hun staat op bouwen..., maar, als het weer weg is, dan ligt alles in hun ziel weer omver, de benauwdheden keren weer en zij durven voor Gods aangezicht niet verschijnen. Wat is de breuk? Met de Goddelijke aanbiedingen van de Heere Jezus hebben zij nog nooit zuiver leren werken en dat pardon- schrift van de Heere aan hun doodschuldige zielen aangeboden, hebben zij nog nooit recht gekend, gelezen en omhelsd. Och, dat u door dien Man mocht worden aangegrepen en gebracht mocht worden tot die Jabbok des doods in Adam, daar uw afscheiding van God, uw verlorenheid mocht inleven zoals David zegt: "Ik schatte mij geheel verloren," enz. Ja, dan zou u de Christus met Zijn graveerselen ontsloten worden en zoudt u iets van de lieflijkheden des Heeren aanschouwen, gelijk de tollenaar en de moordenaar.

O, volk, wat wordt niet veel meer geworsteld, gesmeekt en gebeden om de goederen, dan om Christus Zelf deelachtig te worden en deel te krijgen aan die dierbare Persoon. Zij keren de weg om, zij willen de vruchten van Jezus' Middelaarsverdienste plukken en zij verwaarlozen de Boom des Levens aan te grijpen. Rebekka stelde zich niet tevreden met de versierselen, maar moest Izak hebben en Ruth niet met de korenaren en toezeggingen, maar moest Boaz hebben. O, die Man grijpe u eens aan en werpe al uw gronden, rust, verdienste, waarde, gerechtigheid overboord, om met Jacob te leeren worstelen aan de Jabbok des doods, op de belofte van het verbond, om die Engel des Verbonds, n.l. Christus, als uw Losser te mogen kennen.

Och, dat u eens meer bekommerd werd over uw schuld en onverzoende betrekking met God en met alle weldaden zo in uw gemis geplaatst werd, dat er niet alleen een honger en dorst naar Christus' gerechtigheid geboren werd, maar die Persoon u noodzakelijk werd om in Hem geborgen te worden en Hem als die schuldovernemende Borg te omhelzen als een Thomas en Maria Magdalena bij het graf en Jacob aan de Jabbok des doods. Hoe menigmaal uw ziel in de stand van uw leven ook gered moge geweest zijn, en u Gods aangezicht uit de verte hebt mogen zien, rust niet, rust nooit, voordat u met Zippora uitroepen moogt: 'Mijn Bloedbruidegom.'

Welgelukzalig is hij, wiens God de Heere is, in het bewustzijn des harten. O, door recht verlost te zijn en nu zalig te worden op Goddelijke rechtsgronden. Al moeten zij dan hinkende door het leven gaan, het is uit het geheugen niet te wissen, dat zij God gezien hebben van aangezicht tot aangezicht en dat hun ziel is gered geweest. En welke Jabokken des doods en Pniëls der worsteling zij nog ontmoeten mogen op hun pelgrimsreis, dit weten zij, dat hun verlosser leeft in wien zij geloofd hebben en hun pand is weggelegd. Dat is goed, het is Hem beter toevertrouwd dan ons en schoon wij arm zijn en ellendig, gedenkt God aan ons bestendig. Heeft God niets overgelaten dan een arm en ellendig volk, zo mogen zij toch op Hem, Zijn naam hopen.

Nu volk, hinkt dan maar voort. We hinken toch zoolang tot we in Kanaän zijn en dan hebben we geen verwrongen heup meer, dan zullen we eeuwig en volmaakt Zijn lieflijkheden aanschouwen, God zien van aangezicht tot aangezicht, de kroon werpende aan Zijn voeten, juichende met de ouden patriarch Jacob: Ps. 89: 8: *Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht*, enz. Amen.

9. JACOB EN EZAU BIJ DE JABBOK

Psalm 118: 3.

Lezen: Genesis 33.

Psalm 84:3, 6.

Psalm 77:8.

Psalm 56: 6.

Als Hij stilt, wie zal dan beroeren? Zo leert ons Gods Woord in Job 34: 29. Wat een weldaad als God de harten van Zijn lieve volk weet te stillen, te bevredigen en gerust te stellen in de uiterste verlegenheden en bangste omstandigheden. Hen weet te troosten met Zijn zegenrijke beloften en hen verzekerd doet zijn van Zijn krachtige bijstand en dierbare verlossing.

Dit is de onveranderlijke belofte Gods, dat Hij met Zijn genade nooit van Zijn gunstelingen zal wijken, maar in hun noden nabij hen zal zijn, in hun gevaren omtrent hen en in hun vreze met hen. Ja, hij verzekert hen van een gewisse uitkomst en een volledige overwinning uit al hun rampen. Hij roept hen als vanuit de hemel toe: "De Engel des Heeren leert zich rondom hen, die de Heere vrezen en rukt ze uit."

Laat de ganse Kerk getuigen of iets of iemand in staat is de vrede der ziel weg te nemen, als Hij stilt te midden van al de beroering.

Als God stilt, wie zal dan beroeren? Hij is het, die hun alle vrees ontnemt en hen tegen alle gevaren kloekmoedig maakt. Hoe zouden zij dan kunnen vrezen voor de mensen, die tegen God niets vermogen? "Die voor ons is, is meer dan die tegen ons is." Geen toestand zo bang, geen vreze zo groot, geen omstandigheid zo smartelijk, geen geval zo dodelijk, of de Heere weet het te maken met Zichzelf, zodat zij met de dichter van Psalm 62 uitroepen:

*"Maar gij, mijn ziel, het ga zo 't wil,
Stel u gerust, zwijg Gode stil.
Ik wacht op Hem, Zijn hulp zal blijken.
Hij is mijn rots, mijn heil in nood.
Mijn hoog vertrek, Zijn macht is groot.
Ik zal niet wanklen, noch bezwijken."*

Nooit zullen zij in hun verwachting op God beschaamd worden. Van de mensen kan men niet te weinig, van God niet te veel verwachten. De Kerk zal altijd ervaren, dat zij, waar zij door 's vijands macht dreigt te sterven, zal leven door 's Heeren daán. Of God grijpt haar vijanden aan en verdelgt ze van voor Zijn aangezicht. Óf, Hij bevredigt ze met hen, gelijk Salomo getuigt: "Als iemands wegen de Heere behagen, zal Hij ook zijn vijanden met hem bevredigen."

Hiervan hebben wij een klaar en doorlucht voorbeeld in de u voorgelezen geschiedenis van Jacob en Ezau. In het voorgaande Hoofdstuk hebben we Jacob ontmoet, komende uit Mesopotamië en nu is hij genaderd tot de zoomen van het land Kanaän. Jacob, die meende door God verzekerd te zijn van zijn reis en aankomst, van het feit, dat hem geen onheil op zijn weg ontmoeten zal, werd geweldig beroerd, toen hij hoorde, dat Ezau hem met 400 gewapende mannen tegemoet trok.

Volk van God, u kent dit verschijnsel toch ook wel, dat u zo dikwijls mistast in de Goddelijke leidingen en in het vervullen van Zijn beloften en in het verruimen van uw hart. Zo gaat het nu ook met Jacob. Hij grijpt alle wegen aan en bedenkt allerlei middelen om zijn verwoede broeder te verzoenen en diens hart te overwinnen. Hij zendt vele geschenken tot hem, met eerbiedige onderwerping. Maar ten einde raad -

want het was hem zeer bang - zinkt hij aan de voeten des Heeren neer en weet niet diep genoeg te buigen en krijgt en schreit om redding en verlossing. Hij draagt Hem Zijn eigen toezeggingen en beloften voor en al worstelende met dien man, die hem aangreep, roept hij uit: "Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat u mij zegent."

Jacob is beroerd, maar het is God, die stilt. De Jehovah, de Heere onzer Gerechtigheid laat Zich overwinnen, geeft hem Zijn zegen en verandert zijn naam in Israël, *omdat hij zich vorstelijk had gedragen met God en de mensen en had overmocht.*

Alzo wordt Jacobs hart gestild en gerust gesteld en daarom kan hij Ezau kloekmoedig tegemoet trekken. Wie zal hem nu nog beroeren? Ezau, met zijn 400 krijgslieden? Nee, want Ezau handelt met hem broederlijk en geeft hem de vrijen doortocht in Kanaän en die krijgsknechten presenteren zich zelfs bij hem aan om hem te begeleiden. Hier wordt bewaarheid het woord van Salomo: Als iemands wegen de Heere behagen, zal Hij ook zijn vijanden met hem bevredigen."

Dit hopen we onder Gods zegen nader te bezien. Het woord van onze tekst vindt uw aandacht opgetekend in Gen. 33: 8-16:

En hij zeide: Voor wien is u al dit heir, dat ik ontmoet heb? En hij zeide: Om genade te vinden in de ogen mijns heren!

Maar Ezau zeide: Ik heb veel, mijn broeder! het zij het uwe, wat u hebt.

Toen zeide Jacob: Och neen! indien ik nu genade in uw ogen gevonden heb, zo neem mijn geschenk van mijne hand; daarom, omdat ik uw aangezicht gezien heb, als had ik Gods aangezicht gezien, en u welgevallen aan mij genomen hebt.

Neem toch mijn zegen, die u toegebracht is, dewijl het God mij genadig verleend heeft, en dewijl ik alles heb; en hij hield bij hem aan, zodat hij het nam. En hij zeide: Laat ons reizen en voorttrekken; en ik zal voor u trekken.

Maar hij zeide tot hem: Mijn heer weet, dat deze kinderen teder zijn, en dat ik zogende schapen en koeien bij mij heb; indien men dezelve' maar één dag afdrijft, zo zal de gehele kudde sterven.

Mijn heer trekke toch voorbij, voor het aangezicht van zijnen knecht; en ik zal het op mijn gemak als leidsman voegen, naar de gang van het werk, hetwelk voor mijn aangezicht is, en naar de gang dezer kinderen, totdat ik bij mijnen heer te Seir kome.

En Ezau zeide: Laat mij toch van dit volk, dat met mij is, u bijstellen. En hij zeide: Waartoe dat? Laat mij genade vinden in mijns heren ogen!

Alzo keerde Ezau dien dag wederom zijns weegs naar Seir toe.

Dit ons tekstwoord spreekt ons van Ezau en Jacob bij de Jabbok. Het bepaalt ons bij:

1. Een broederlijke ontmoeting.
2. Een vriendelijke onderhandeling.
3. Een bevredigend afscheid.

1. Een broederlijke ontmoeting.

In het eerste vers wordt ons gezegd: "en Jacob hief zijn ogen op en zag, en ziet, Ezau kwam en de 400 mannen met hem."

Tot nog toe had Jacob alleen nog maar gehoord van zijn komst, maar nu ziet hij met verwondering en verbazing de stoet naderen.

Sommige schrijvers zijn van mening, dat het opheffen van Jacobs ogen te kennen geeft zijn blijmoedig vertrouwen, in tegenstelling tot zijn voorgaande vrees. Hij durfde nu zijn ogen vrijmoedig op te heffen, terwijl hij kort te voren zeer gebukt ging.

Daar hij door het gebed zich aan God overgegeven had en door verzoening een vrije consciëntie verkregen had, gaat hij nu als met vrolijk zingende lippen zijn weg. De Zon der gerechtigheid was immers over hem opgegaan en nu wandelt hij in het vrolijk levenslicht, zich Gode toebetrouwende, wachtende op de verhoring van zijn gebed.

En wie zal ontkennen, dat die kostelijke stand van het leven ingeleefd wordt door de Kerk? Dat Gods kinderen hun zorgen op God mogen werpen, hun ogen met vergenoeging naar Hem mogen opheffen, afwachting de uitslag van hun beloften. Ja, met geheel hun toekomst mogen zij zich op God werpen en alles mogen zij de Heere toevertrouwen, wat er ook gebeuren gaat. En wel in het bijzonder mogen zij dit doen, wanneer zij met God verzoend zijn en op de eeuwige rotsen van Gods volmaaktheden hun grond van zaligheid mogen stellen en daarop rusten mogen.

Anderen zijn echter van mening, maar dit zijn er niet veel, dat Jacob niet geheel van alle vrees ontslagen was en zijn geloof een strijd voert met zijn ongeloof, maar dit ten laatste overwint. Jacob ziet Ezau komen. Hij is niet te ontwijken en er is geen ontkomen mogelijk door een schandelijke vlucht. Noch zijn grootmoedigheid, noch zijn geloof laten dit toe. Temeer niet, daar hij door Goddelijke aanspraak zo gesterkt was en met de nieuwen naam begiftigd was en hem de eer was aangedaan zich vorstelijk te hebben gedragen met God en de mensen.

Maar geheel zonder vrees is hij toch ook niet. Mozes gebruikt hier een opmerkelijk woord n.l. "en ziet", Ezau kwam. Deze woorden worden in het Woord des Heeren gebruikt, óf, als er een wonderlijke zaak geschiedt, óf als iets onverwacht en schielijk plaats vindt, óf dat een mens verbaasd is over hetgeen hem overkomt. Welnu, in dit licht bezien sommigen Jacob hier. Het schijnt wonderlijk voor hem te zijn, dat Ezau daar is, waar het nog zo kort geleden is, dat God hem gezegend heeft. Hij kan zich niet indenken, dat Ezau de oude haat vergeten is.

Jacob had wel verwacht en gehoopt, dat de Heere Ezau's komst zou belet hebben of op de een of andere wijze het kwaad van hem afgewend zou hebben. Nu ziet hij echter Ezau naderen, hetwelk buiten allen twijfel zijn angst vermenigvuldigd zal hebben. Het is vreemd voor hem, gedacht te hebben "daar gebeurt niets meer van," en dan eensklaps voor de werkelijkheid te staan. Hoe is dit nu toch mogelijk met alle beloften Gods?

Alles is voor hem een raadsel. De vrees overvalt hem, verbazing grijpt hem aan en hij roept tot de zijnen: "Ziet, daar komt nu Ezau toch met zijn mannen. O, ik zie hem met mijn ogen, terwijl ik toch zo verlangend was en ook zeker dacht hem niet te zullen zien."

Drie bijzondere zaken komen wij hierin tegen n.l. de beproeving des geloofs, de strijd des geloofs en de overwinning des geloofs.

1. De beproeving des geloofs, die ons kan leren:

a. Hoe zwaar het is, zich op de beloften des verbonds gelovig en vertrouwend te verlaten bij de verbergings van Gods aangezicht. (Trekt de Heere zich van Petrus terug, dan loochent hij de Heere, zweert Hem zelfs af en Job vervloekte wel zijn geboortedag).

b. Dat al de voorgaande ervaringen niet waarborgen voor de toekomst. David zegt: "Ik zeide wel in uw goedertierenheid, ik zal niet meer wankelen in der eeuwigheid, maar als de Heere Zijn aangezicht verborg, werd ik verschrikt.

c. Om toch niet te verstenen in ons geloof, waarin de werkzaamheden schier ontbreken.

d. Onze diepe afhankelijkheid in het gelooven; de noodzakelijkheid van de bediening des geloofs, dewijl we in elke vuurproef gesterkt moeten worden, zoals we

van Abraham kunnen leren.

e. Te geloven wanneer het donker is, gelijk de Schrift leert: "Als hij in duisternis wandelt en geen licht heeft, dat hij dan betrouwe op de Naam des Heeren en steune op zijn God.

2. De strijd des geloofs, die ons doet verstaan:

- Dat er geen strijd en vreze is in het geloof, maar in de gelovige. Het geloof wordt bekampt door het ongeloof hetwelk in ons is, waardoor wij aan het redeneren gaan als Thomas, "waar zal Jezus heengekomen zijn, dewijl toch de deuren gesloten waren?"
- Dat de gelovigen in de bange strijd zich vastklemmen aan de beloften, hetwelk in Jacob in het bijzonder uitkomt en bij Abraham, die op hope tegen hope Izak geofferd heeft. Jacob roept hier uit: "Ik zal U niet laten gaan tenzij dat Gij mij zegent."

3. De overwinning des geloofs, waardoor wij bemoedigd worden, omdat de overwinning zeker is, gelijk wij bij Abraham gezien hebben. Hij zette het mes op de keel van de jongeling, gelovende, dat God machtig was hem uit de dood weer te geven. Gelijk we nu ook weer bij Jacob zien, die bedaard blijft en zich gereed maakt zijn broeder te ontmoeten, de middelen te baat nemende zonder echter enige verwachting van die middelen te hebben, maar alleen van God.

Want, zo staat er verder, *hij verdeelde*, hoewel nu niet met de angst waarmede hij dit de vorigen dag had gedaan en waarschijnlijk ook met een ander doel, *de kinderen onder Lea en onder Rachel en onder de twee dienstmaagden. En hij stelde de dienstmaagden en haar kinderen vooraan en Lea en haar kinderen meer achterwaarts, maar Rachel en Jozef stelde hij geheel achteraan.* In deze familie-orde wenste Jacob zijn broeder Ezau te begroeten en niet in wanorde met een chaotische troep. De orde, waarin hij zijn vrouwen en dienstmaagden stelt, is de vrije uitdrukking van zijn liefde tot haar en tegelijkertijd een maatregel van voorzichtigheid. Zo liet deze grote Patriarch, verstaande de Goddelijke beloften, niet na de middelen te betrachten en alles aan te wenden, wat tot bescherming van zijn zaad dienen kon om daardoor het einde van de Goddelijke zegen te verkrijgen. Jacob was wel verzekerd van zijn overwinning op Ezau, maar door welken weg hij die overwinning zou behalen was hem onbekend.

Hier is bij Jacob, in onderscheiding met zijn gesteldheid bij de Jabbok, waar het hem zeer bang was, een grote kloekmoedigheid en een vertrouwen des harten op de Heere waar te nemen. Nu treedt hij in de Naam des Heeren, alle inspraken des harten en tegenwerpingen overwinnende, door het geloof zijn (naar hij meende) vergramde broeder tegemoet.

Hier zien we een geloofsheld, die de zijnen niet verlaat in doodsgedreven, maar zich voor hen in het grootste gevaar begeeft, want zelf treedt hij als hoofd vooruit.

O, ziet in Jacob hier een waardig echtgenoot voor zijn vrouwen, een verzorgend vader voor zijn kinderen, een getrouw herder voor al het zijne. Hij draagt zijn ziel in zijn hand om de zijnen te behouden.

Alzo ging Jacob, als het hoofd zijner familie, voorbij hun aangezicht heen, plaatste zich vooraan en boog zich, toen Ezau genaderd was, zevenmaal ter aarde, totdat hij bij zijn broeder kwam. Zo huldigt Jacob, naar de Oosterse wijze, zijn broeder als heer, boet hij zijn misdaad en tracht Ezau's gramschap te stillen en weg te nemen.

Velen blijven behouden door zich te verootmoedigen, terwijl de onweersvlagen

degenen treffen, die de hoogten verkiezen. God is het, die de nederigen vertroost. Op dezen zal ik zien, op de verbrokenen van hart en de verslagenen van geest en die voor Mijn Woord beven. De nederigen geeft Hij genade (1 Petrus 5: 5). Ziet Esther buigen en het is de Koning, die haar de scepter toereikt en haar verhoogt.

Het komt altijd uit in het burgerlijke en geestelijke leven, dat God de hogen boom vernedert en de nederigen boom verhoogt. Salomo zegt: "Nederigheid gaat voor de eer." Wie buigen mag, de minste zijn mag en boete mag doen, zal verhoogd worden en de grootste eer ontvangen.

De aartsvader gaat de weg des vredes en gedraagt zich als een oprecht vredemaker. Hij zoekt de vrede en jaagt dien na. Volgt hem dan hierin. Wie de minste is zal de meeste zijn, die niets is zal alles zijn. *Zegent, die u vloeken, bidt voor degenen, die u geweld aandoen.* Hebt elkander hartelijk lief, als broeders van hetzelfde huisgezin.

Toen liep Ezau, door de vooruitgezonden geschenken en door deze begroeting, als zooveel tekenen van verootmoediging, overwonnen, hem tegemoet en nam hem in zijn armen en viel hem om de hals en kuste hem en zij weenden.

Hiermede betuigde Ezau zijn oprechte liefde en bewijst, dat hij zijn toom tegen Jacob en zijn voornemen om hem te doden heeft afgelegd. Hij wilde in zijn betoning van liefde door Jacob niet voorbij gelopen worden, het de grootste eer achtende hier de eerste te zijn. Zo moest het ons de grootste eer zijn de eerste te zijn om te verzoenen en te vergeven en te vergeten en niet af te wachten. tot het laatste, op het aandringen van anderen, hetwelk helaas zo dikwijls geschiedt... Of er ons af te maken met de woorden: "Ik wil wel vergeven, maar vergeten zal ik het nooit."

Hier schuilt een adder onder het gras en het is des duivels. In de vrucht zal het zich openbaren, gelijk Salomo zegt: "Die de zaak weder ophaalt, scheidt de voornaamste vriend."

Men hoorde bij Jacob en Ezau niet veel woorden, alleen snikken en diepe verzuchtingen en men zag alleen tranen. In het gemeenschappelijk wenen zijn de oude mannen nog eens opnieuw tweelingen geworden. Dan gaat het goed als we tweelingen worden met onze broeders door gemeenschappelijk wenen en nog heerlijker wordt het, wanneer we tweelingbroeder worden met onzen oudsten Broeder Jezus Christus, door gemeenschappelijk wenen en vereniging.

Zij weenden beiden: Ezau weende, omdat hij oorzaak was geweest van deze twintigjarige ballingschap van zijn broeder, waar deze met zooveel verdriet te maken heeft gehad in de harde dienst. Maar hij weende ook van blijdschap, omdat hij gezond was weergekeerd en hij ziet, dat zijn broeder hem dit blijmoedig heeft vergeven en hun ouders hen terug mogen zien in een verzoenden staat.

Jacob weende, omdat hij de oorzaak was geweest van al de ellende, door zich het eerstgeboorterecht onwettig toe te eigenen en door zijn list bij het verkrijgen van de zegen, maar hij weent ook tevens van blijdschap, omdat zijn broeder de oude haat vergeten en afgelegd heeft en hem nu zo hartelijk ontvangt en omhelst, waardoor hij nu van al zijn dodelijke benauwdheid verlost is. Ja, dat hij nu met vrede tot het huis zijns vaders kan terugkeren en een broeder gevonden heeft, die hij verloren had. Hier wordt hem een broeder in benauwdheid geboren. Nooit was de verzoening tot stand gekomen, als de Heere er niet geweest was, die de harten der vorsten en koningen neigt als waterbeken.

O, weet dan, dat God de harten van alle mensen in Zijn hand heeft en door Zijn onweerstandelijke kracht kan keren wanneer het Hem behaagt. Hij kan van de grootste vijanden de minzaamste vrienden maken. Nooit behoeft u te zeggen: "Het is buiten hope." Denk slechts aan de twee Sauls, de eerste wist God in zijn boosheid te bedwingen en daarover beschaamd te maken, de andere te bekeren op een

krachtdadige wijze. Het is nooit tevergeefs op God te betrouwen en Hem in de dagen der benauwdheid aan te roepen. Vroeg of laat vindt u de uitslag beter dan u verwachten kunt. God maakt alles recht, maar op Zijn tijd.

*Zo daalt Zijn kracht op u in zwakheid neer,
Wacht dan, ja wacht, verlaat u op de Heer'.*

Nadat Ezau zich enigszins van zijn aandoening hersteld had, liet hij zijn broeder los en kwamen zij tot een vriendelijke onderhandeling, hetwelk mijn tweede punt zal zijn.

2. Een vriendelijke onderhandeling.

Ezau, zijn ogen opslaande, zag nu die vrouwen en kinderen, die achter Jacob stonden en zeide: "Wie zijn deze bij u? In welke betrekking staan zij tot u?"

Ezau scheen er belang in te stellen te weten of het ingeborenen van zijn huis waren, zijn knechten en zijn dienstmaagden, of dat zij allen vrijgeborenen waren, dus zijn eigen vrouwen en kinderen. Want, als het slechts ingeborenen waren, dan konden zij geen erfgenamen zijn, omdat een dienstknecht, of die geboren is uit een dienstmaagd, niet erft met de zoon van een vrije. Ezau wil dus met deze woorden vragen of dit eigen kinderen van Jacob zijn, die erfgenamen konden worden van zijn vader.

Laat ik deze vraag eens aan u mogen doen, bent u een ingeborene of een vrijgeborene? In welke betrekking staat u tot God? Bent u een ingeborene en zoon van een dienstmaagd, u bent slechts een Ismaël, een woudezel. u moogt het voorrecht bezitten met Gods kinderen om te gaan en in Jacobs tent, d.i. de Kerk, te verkeren en de kerkelijke voorrechten en zegeningen te genieten, maar u bent geen erfgenaam en kunt niet erven met de zonen der vrijen. Uw betrekking met God deugt niet. In al uw godsdienstige verrichtingen wordt God gemist. u ligt nog in uw doodstaat in Adam en zijt werkzaam uit het verbroken werkverbond en hebt geen loon. Want uit de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden in der eeuwigheid. *Maar die niet werkt en gelooft in Hem, diens geloof zal gerekend warden tot rechtvaardiging.*

Dat zijn de zonen der vrijen. Die uit het vrije van Gods welbehagen in Christus verkoren zijn en naar des Vaders soevereine wil in Christus in de tijd door het Woord der Waarheid geboren zijn. Zij zijn de ware erfgenamen, erfgenamen van al de goederen van het genadeverbond. Ja, erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus.

Wat antwoordde Jacob? Hij zei: "De kinderen, die God aan Uwen knecht genadiglijk verleend heeft, gedurende de tijd, dat ik bij Laban geweest ben."

Jacob had ook kunnen volstaan met te antwoorden: "Dit zijn mijn kinderen," maar dan had hij God niet de eer gegeven, die Hem daarvoor toekwam en dan had hij Gods weldaden veracht. Want het zijn de kinderen, met welke God aan Zijn kind is barmhartig geweest, zo spreken de 70 vertalers. En het is toch zo, de kinderen zijn een erfdeel des Heeren en de vrucht des buiks is een beloning (Ps. 127: 3). De Messias moest immers uit Jacobs zaad voortkomen, zoals de Heere Jacob had toegeroepen in die doorluchte verschijning te Beth-El met de woorden: "en in U en in Uw zaad zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden."

Zo erkent Jacob in zijn antwoord aan Ezau de genade aan hem zelf verheerlijkt en in zijn kinderen uit wier lendenen Christus zou geboren worden. Hier wordt tevens dat onzedelijke Neo-Malthusianisme van onze tijd veroordeeld, dat land en volk ten verderve voert, de maatschappij verpest en uw eigen ziel verwoest en ter rampzaligheid voert. Het mocht ons erom te doen zijn, dat onze kinderen als olijfplanten om onze tafel mochten zijn en ons zaad de Heere zou mogen dienen. Dat wij met Jacob de genade mochten erkennen in ons zelf en in onze kinderen verheerlijkt. Dat Christus niet uit ons geboren mocht worden, zoals uit Juda, maar in

ons geboren, in ons zaad en wij also deel mochten hebben aan de beloften des Verbonds, om als een gezegende des Heeren een zegen te zijn op de aarde. Ja, dan zal bewaarheid worden, waarvan de dichter zong in Ps. 128: 4:

*Blijft u op Hem vertrouwen,
Dan zult u op uw bee
't Kroost van uw kroost aanschouwen
In Israël zij vree.*

Toen op Jacobs wenk de dienstmaagden en haar kinderen toetraden en zich neerbogen voor Ezau en daarna Lea met haar kinderen en Rachel met Jozef, werd Ezau indachtig aan de geschenken, die Jacob hem gezonden had en hij zeide: "Wien is al dit heir, der vijf kudde vee, dat ik ontmoet heb?" En Jacob zeide: "Om genade te vinden in de ogen mijns, heren, heb ik die uit mijn kudde uitgelezen en voor mij henen gezonden." De bedoeling van dit geschenk was niet zoozeer Ezau op rijke wijze te begiftigen, maar het doen van een vrijwillige boete, het te kennen geven van eigen schuld en van behoefte aan vergeving.

Maar Ezau weigerde het in ontvangst te nemen, zeggende: "Ik heb veel, mijn broeder, beroof u dus niet om mijnentwil van het uwe, maar het zij het uwe, wat u hebt."

Ezau wil niet, dat men zou denken, dat hij door de geschenken zich had laten beïnvloeden, hij weigert het te aanvaarden, zeggende: "Ik heb genoeg, ik heb veel."

Veel had Ezau, het is niet te ontkennen, hij had hetgeen hem beloofd was, de vettigheden der aarde en een leven op zijn zwaard. Hij was rijk en daarmee vergenoegd. Toch was hij arm, die Ezau, en zeer te beklagen, want hetgeen hij hebben moest, dat miste hij n.l. de genade in Christus, de zegen des Verbonds. Hoewel Ezau geen vroom man was, in dit opzicht zijn er velen erger dan hij, n.l. zij, die nooit genoeg hebben.

Als u vergenoegd moogt zijn met hetgeen de Heere u gegeven heeft en u over vele goederen, bezittingen en rijkdom te beschikken hebt, dan bent u toch, indien u anders niet hebt, naamloos ellendig en tot in de nieren te beklagen.

O, weet, al bezat u het goud van Ofir en een wereldse vermaardheid, het kan het rantsoen voor uw ziel niet zijn. Indien men met alle aardse zegeningen onbekeerd blijft, dan is er naast de duivel geen ellendiger schepsel dan de mens, en dan ware het beter, dat men nooit geboren geweest was. Ps. 49: 7 zal dan bewaarheid worden:

*Dan gaat gij, als de beesten, haast verloren.
Een wis verderf is u ten lot beschoren.*

O, hoort dan het getuigenis van Jacob: "Och nee, weigert mijn aanbod niet. Indien ik nu genade in uw ogen gevonden heb, zo neem mijn geschenk van mijne hand, omdat ik uw aangezicht gezien heb, als had ik Gods aangezicht gezien, d.w.z. in uw aangezicht heeft zich voor mij de vriendelijkheid Gods afgespiegeld, neem toch mijn zegen, dewijl ik alles heb."

Dit was van Jacob geen snoeven; hij wilde in het schenken van zijn gave Ezau zijn dankbaarheid bewijzen, waarom Ezau ook het geschenk als een onderpand van verzoening aanvaardt. Bovendien had Jacob ook alles wat hij zou kunnen wensen of begeren. Hij had genoeg, omdat hij zooveel meer had dan hij nodig had voor het tegenwoordige en hij ten aanzien van het toekomstige zich gerust durfde verlaten op God. Laat Jacob dan minder gehad hebben dan Ezau, wat hij had, had hij in Gods gunst en alle kinderen Gods met hem en uit dien hoofde kunnen zij hun brood eten met vreugde en hun wijn drinken van goeder harte. Het waren bij Jacob geen "zwart" verkregen goederen, maar hij had het eerlijk van God verkregen door zijns handen werk. Een droge bete en rust erbij, is beter dan een huis vol geslacht vee met onrust.

Het weinige der rechtvaardigen is beter dan de overvloed der goddelozen. De godzaligheid met vergenoeging is een groot gewin en de godzaligheid is tot alle dingen nut en heeft de beloften des tegenwoordigen en des toekomstenden levens.

Jacob had alles, want God Zelf was de rotssteen zijns harten en zijn deel in eeuwigheid. En met ditzelfde is de arme Lazarus oneindig rijker dan de rijke man. Zou dan de armoede der wereld ons de blijdschap des harten in Christus ontnemen, Volk van God? Immers nee. Dit is immers de vrije bedeling Gods aan Zijn beminden en menigmaal een oefenschool om rijk gemaakt te worden in het geloof en vertrouwen op God. Om met Habakkuk te leeren roemen en van blijdschap in God op te springen, al zou er geen rund meer op stal gevonden worden. Christus is toch hun Borg voor tijd en eeuwigheid. Ver mag het water komen, zelfs tot aan de lippen, maar er over komt het toch nooit. Waar de korf geledigd is en de beek is uitgedroogd, daar gebiedt God de raven wel. Wat vermag de wereld op hen, wanneer dat Volk eens bij hun hart mag wezen, dan roepen ze uit: "De Heere is het deel mijns bekers, en Wien heb ik nevens U in de hemel, nevens U lust mij ook niets op de aarde."

Jacob had alles en de ganse Kerk met hem, want zij bezitten Christus door wederbarende genade en de inplanting in Hem en "Christus is alles."

Neem Christus weg en alles is weg. *En indien u van Christus zijt, zo zijt u dan Abrahams zaad en naar de beloftenissen erfgenamen.* Christus is het Al voor een christen, zijn enige Heere en Zaligmaker. Christus is de Alpha en de Omega, het begin en het einde. Hij is voor hen alles in alle dingen, in alle wegen en omstandigheden. Jezus is het geheel en al van onze zaligheid. Hij is een Zon om te verlichten, een Medicijnmeester om te helen, een Vriend om te troosten, een Parel om te verrijken, een Ark om ons te dragen, een Rots om in te schuilen, een Verberging tegen de wind, een Schuilplaats tegen de vloed. Jezus Christus is de vaste Rotssteen, waarop Sion gegrondvest is. Jezus Christus is de Bloedbruidegom, in Wien de vergeving der zonde is. Jezus Christus is de Jehovah, de Heere onzer gerechtigheid, in Wie de Kerke Gods gedekt, geborgen en beveiligd is. In Christus zijn we erfgenamen van God en erfgenamen van Christus, dus erfgenamen van alles. Kan dan een kind van God niet zeggen: "Ik heb alles"?

Is ons lot, onze leiding en ons leven in Christus' handen, dan behoeven we geen Ezau's tot leidsman, integendeel, wij scheiden ons van hem af, gelijk Jacob. Dit brengt ons tot ons derde punt:

3. Een bevredigend afscheid.

Ezau wilde Jacob nog een liefdedienst bewijzen en zeide: "Laat ons reizen en voorttrekken om U een geleide te geven, opdat niemand u en de uwen op de weg leed doe."

Van de wereld diensten aan te nemen brengt veel groter gevaar met zich mee, dan wanneer men die haar bewijst. Steeds moet de gelovige eigen zelfstandigheid en onafhankelijkheid tegenover een vijandig gezinde wereld trachten te bewaren en meer haar trachten te winnen, door haar te dienen, dan door van haar gediend te worden. Dit werd door Jacob juist ingezien. Hoe vriendelijk hij ook was en hoeveel liefde hij voor Ezau nu ook gevoelde, zich door hem laten geleiden, mag hij niet.

Ezau's voorgaan zou Jacob het spoor moeten wijzen naar Kanaän en hem daardoor juist het goede spoor duister maken. Of roept Christus niet allen toe: "Die mij volgt zal in de duisternis niet wandelen, maar het licht des levens hebben." Waar geloof in het harte is, is Christus ook de Overste Leidsman des geloofs, de Voorganger, die ingegaan is, niemand anders hebben wij te volgen.

Wie te veel de wereld heft, zich daarin geeft, mee tolereert, zal zich bedrogen zien als

Simson in de schoot van Delila. Het kostte hem zijn kracht, zijn ooggin en zijn leven. Blijft achter Jezus, Volk des Heeren, laat Hem stuurman zijn van het schip, dan vaart u op geen rots of klip. Breekt met de wereld, verbergt u in Zijn schoot en het verborgene van Zijn tent, dan zal Hij u verhogen op een rots uit alle ellend'.

Laat Hij uw Raad- en Leidsman wezen. Hoe wonderlijk en raadselachtig Zijn wegen dan ook mogen zijn, al gaat het met Jona door de zee en met de jongelingen door het vuur, met Izak door de dood en met Jacob door de afsnijding heen, gelijk Gods kind wel eens ervaren mag, God is het, die redden en verlossen zal, waar het met de mensen en Engelen is afgedaan, opdat de Kerk in de zinnen, in het geloven en in het vertrouwen geoefend wordt en zij met David leren zingen van de wegen des Heeren.

Daar de rechtvaardige en werkheilige niet tezamen kunnen gaan, zeide Jacob: "Mijn heer weet, dat deze kinderen teder zijn en dat ik zogende schapen en koeien bij mij heb, indien men deze maar een dag voortdrijft, zo zal de gehele kudde sterven. En ook opdat u niet teveel opgehouden wordt, zal het beter zijn, dat ieder zijn eigen weg en gang herneemt en houdt. Gaat u maar voor. "Mijn heer trekke toch voorbij, voor het aangezicht van zijnen knecht, en ik zal mij op mijn gemak als leidsman voegen naar de gang van het werk en deze kinderen, totdat ik bij mijn heer te Seir kome."

Wij kunnen uit dit woord van Jacob veel leren:

1e. Het bewijst de standvastigheid van de aartsvader, dat hij na de verzoening met Ezau zich noch door vrees, noch door vreugde laat verleiden om zich met hem te vermengen. Weg dan met alle tolereren en zich verenigen met hen, die de vaste grondslagen van Gods Woord ondermijnen en de bevindingen der heiligen verwerpen. Christus heeft alles wel gemaakt en daarom geeft Jacob het lot in Zijn handen.

2e. De leeraren ontvangen hier een juiste wenk, naar het voorbeeld van de Heere Jezus, de getrouwe en goede Herder, die de zogenden zachtkens zal leiden en de lammerkens in Zijn schoot vergadert. Nee, de trouwe Herder drijft het schaap, dat verloren was en wedergevonden is, niet driftig en toornig af, maar legt het op Zijn schouder, verzorgt het, leidt het. Hij voegt Zich als Leidsman naar de gang der Kerk, de kudde, die voor Zijn aangezicht is en naar de gang van de kinderen Gods, waaronder nog vele kleinen en zwakken zijn, die slechts langzaam en strompelend vooruit kunnen komen.

Zingen we thans Psalm 77: 8:

Heilig zijn, o God! Uw wegen.

Toepassing

Alzo hebben de dienaren des Woords de zogenden zachtkens te leiden, het schaap, dat verloren was en wedergevonden is, niet driftig en toornig af te wijzen, maar het op hun schouders te nemen.

O, dat bekommerd en van verre staande Volk, dat het leven in eigen hand niet meer kan vinden, die daar met de tollenaar met de handen op de borst slaan, van schaamte de ogen niet durven opslaan en uitkrijten: „O, God, wees mij, zondaar genadig." Dat volk, dat met de moordenaar moet bekennen: "wij rechtvaardig in ditzelfde oordeel," God vrijverklarende, "maar wat heeft deze gedaan?"

Dat volk, hetwelk met de zondares op de voeten des Heeren neergezonken is, zijn zedeloosheid en goddeloosheid diep betreurende met hun eigen tranen van rouw en smart, en daar blijven liggen totdat zij vergiffenis ontvangen mogen van hunne zonden. Dat volk, zeg ik, hebben we niet af te slaan, te verstoten, te verwerpen, gelijk sommigen in onze dagen, omdat ze niet z.g. gerechtvaardigd zijn en daarmee moordenaars zijn van degenen, die in Christus behouden zijn en zalig gesproken

worden.

We hebben ze in de bediening des Woords op te nemen als levende zielen, met hen dragende hun leed en smart over hunne zonden. We moeten trachten hen te troosten, op te beuren en te bemoedigen en ze mede te delen, dat er voor zulken genade is bij God en hen heen te drijven tot Christus, opdat ze hun zaligheid buiten zichzelf in Christus mochten vinden. We moeten hun geen duizenderlei kenmerkjes en eigenschappen voordragen van begeerte, tranen, zuchten, vreze, benauwdheid, gevoel en bewegelijkheid, wat helaas zo dikwijls gebeurt, en ze op grond van die kenmerken dan de handen opleggen en zegenen en tegelijk de lading dekken met te zeggen: „dat is niet de grond," terwijl men zelf de kenmerken als grond legt en voordraagt, in plaats van ze naar Christus heen te wijzen, het enige Zoenoffer en Diens gerechtigheid, hetwelk de enige grond tot zaligheid wezen mag.

Is dit niet altijd het werk der leraren, de Kerke Gods van alles af zoeken te brengen als grond en met Johannes de bruieloftskinderen tot Christus te voeren? Hoe aangenaam het gestaltelijke leven ook moge zijn, de ervaringen van Gods gunst, liefde en tegenwoordigheid, hoe rijk de bevindingen ook mogen wezen en inderdaad eigenschappen Gods en kenmerken van het leven mogen zijn, het is de grond niet, dat is Christus en die gekruisigd. Alle gronden buiten Christus hebben we weg te maaien, opdat zij hun wasdom in Christus hebben mogen. Ze niet dood te slaan, maar ze op de schouder te nemen en in te dragen door de prediking en de gebeden in het Borghart van Jezus. Hun aan te zeggen, dat hun strijd vervuld is, dus naar Christus heen, en dat ze dubbel ontvangen zullen voor al hunne ongerechtigheid.

Ach, mochten alle gronden weggenomen, alle rusten buiten Christus afgesneden, met alle weldaden en ontsluitingen in Christus, tot het gemis teruggebracht, om met Ruth op de dorsvloer te blijven liggen, tot men gelost worden mag.

De leraren hebben zich te schikken naar de gang van het werk. Niet genoeg kan ontdekkend gepredikt worden, opdat de Kerk zich niet zoude verliezen in gevoelsleven en Christus verwaarloosd en verworpen wordt.

Al is het, dat men het eigendom van Christus is, de vergeving der zonden ontvangen heeft, dus gerechtvaardigd mag zijn door het geloof en daarvan zich goed bewust mag zijn, dan is toch nog de ontdekkende prediking van noode, opdat men weer niet de rechtvaardigmaking aanmerken zou als grond, daarop zou rusten en klare, grote Christenen worden zou, ongenaakbaar voor anderen.

Christus en Diens gerechtigheid is alleen de grond en is alleen het leven. Uit Hem, die gezeten is aan de rechterhand des Vaders, hebben we te leven.

Daarom is ons van node in de weg van heiligmaking in het armenhuis gebracht te worden, om uit Zijn volheid te ontvangen genade voor genade.

Christus moge ons alles worden, daarom, sterven om te leven. Is Christus ons leven, dan is ons sterven ons gewin, opdat Zijn ambtelijke bediening overheerlijk worde in onze harten en Jacobs getuigenis beter verstaan worde: "Ik heb alles." Amen.

10. Het huwelijksverbond tussen Schepper en schepsel

Gelezen: Jesaja 54

Gezongen: Psalm 89:7 en 8

Psalm 45:1 en 6

Psalm 3:3

Psalm 119:25

De tekstwoorden, waarover deze predicaatie handelt, vindt men opgetekend in Jesaja 54:5, het eerste gedeelte, waar Gods Woord luidt:

Want uw Maker is uw Man.

Het dacht ons goed eens stil te staan bij het huwelijksverbond tussen Schepper en schepsel. U nader bepalende bij:

1. Bij het aanzoek tot het huwelijk.
2. Bij de voorwaarden bij het huwelijk.
3. Bij de omgang voor het huwelijk.
4. Bij de voltrekking van het huwelijk.
5. Bij de voorrechten uit het huwelijk.

1. Het aanzoek tot het huwelijk.

De voornaamste reden, waarom Christus in een huwelijksbetrekking met de zondaar komt, is Gods soeverein vrijmachtig welbehagen: 'Ja Vader, alzo is geweest het welbehagen voor U', riep Christus er Zelf van uit. Hij doet het om de luister en de heerlijkheid van Zijn Goddelijke deugden te verhogen. Want Ik doe het niet om uwentwil, o u huis Israëls, maar Ik doe het om Mijns groten Naams wil. In dit geestelijk huwelijk blinkt dan ook het allersterkste uit de deugd Zijner liefde. Want het was des Vaders onmetelijke liefde tot haar, namelijk de uitverkoren Kerk, dat Hij Zijn heilig Kind Jezus tot Middelaar wilde verkiezen voor haar. En aan haar wilde geven tot een verbond des volks om haar door de diepte van de val te verhogen tot heerlijkheid en de grootste luister der Goddelijke volmaaktheden. En het was eeuwige liefde des Zoons dat Hij toestemming gaf aan Zijn Vader, in dat verbond der genade en der verzoening van eeuwigheid: 'Zie, Ik kom, o Vader, om Uw wil en welbehagen te doen, want Uw wet is in het binnenste Mijns ingewands'.

En het was een oneindige liefde, dat Hij, Die waarachtig God was, de menselijke natuur aannam uit de maagd Maria, welke verenigd werd met de Goddelijke natuur, opdat Zijn bruid in haar menselijke natuur met Zijn Goddelijke natuur zou verenigd worden, waarin alleen die nauwe huwelijksvereniging bestaat.

En het was een peilloze liefde, dat Hij betaalde het rantsoen voor Zijn bruid, ja, al de schuld der zonde. Immers Hij voldeed aan al de eisen van Gods gerechtigheid en nam haar daarop aan als Zijn eigendom. En niet minder blinkt Jezus' liefde uit in de ongelijkvormigheid tussen Hem en Zijn bruid. Immers, de Bruidegom is de Wijsheid Gods, in Wie alle schatten der wijsheid en kennis gevonden worden, en die opperste Wijsheid heeft Zijn dienstmaagden uitgezonden om Zijn geliefde en beminde bruid van eeuwigheid aan te zoeken en te nodigen tot het huwelijk. Want zij noden van de hoogten op de tinnen des tempels: 'Wie is slecht, hij kere zich herwaarts! En tot de verstandelozen zeggen zij: 'Komt, eet van Mijn brood en drinkt van de wijn, welke Ik voor u gemengd heb'.

Dan heet het weer: 'Verlaat de slechtigheden en wordt een betreder van de weg des

verstands. Ja, neigt uw oor en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven, en Ik zal u geven de gewisse weldadigheden van David; ja, Ik zal u ondertrouwen door het geloof en u zult de Heere kennen'.

En geliefden, wat doet nu die bruid? Die deze nodiging hier ontvangt op de aarde in haar onzinnigheid, in haar dwaasheid?

Zij weigert haar jawoord te geven tot die vereniging en om tot een huwelijk te komen met Hem, die hemelse Bruidegom. Wat een dwaasheid! Maar waarom doet u dan insgelijks? Terwijl die koorden der liefde in uw midden geworpen worden, terwijl de knechten des Heeren van Gods wege nog bidden: 'Laat u toch met God verzoenen'. Terwijl de Heere bij Zichzelf zwoer, omdat Hij niemand had om bij te zweren: 'Zo waarachtig als Ik leef, Ik heb geen lust in uw dood, maar daarin, dat u u bekeert en leeft'.

Wie is er nu, die zijn hand uitstrekt, die naar de Heere vraagt? Hoort wat de Heere zegt: 'Ik ben van de hemel afgedaald om te zien of er één was, die naar Mij vroeg, en daar was er niet één'. Och, als God Zelf niet naar ons vraagt, o, als wij niet gevonden werden door Hem, naar Wie wij niet vragen, het zou eeuwig verloren zijn, zodat wij die genoemde dwaasheid met recht op onszelf kunnen toepassen. Immers, Hij is die Eniggeborene, Hij is uit de hemel van Koninklijken hove. En wie is nu zij, die bruid, geliefden?

Och, zij behoeft op haar afkomst niet te roemen, want haar vader was een Amoriet en haar moeder een Hethietische. Wij zijn uit het stof, wij zijn uit het vuile geboortebloed van Adam. Die Bruidegom is Heere en erfgenaam van alles. Die bezit een eeuwige volheid en het eeuwige leven. En de Kerk bezit niets. Wij hebben alles verzondigd, wij hebben alles verspeeld in het paradijs, zodat wij nu als ellendige lijfslaven met de dood in onze schoenen over de wereld gaan. Wij zijn de armoede zelf. Zie die ongelijkvormigheid. Die Bruidegom, wat is Hij schoon. Als de Kerk er achter staat en Hem door het geloof kennen mag, dan roept zij er van uit: 'Hij ziet er uit als de dagerraad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon. Hij gaat het schoon der mensenkinderen ver te boven'. En wat zijn wij? Wat is zij, die gekochte Bruidskerk op Golgotha? Walgelijk om aan te zien. Daar ligt ze vertreden in haar bloed op de vlakke van het veld.

Ik kan u niet zeggen hoe ongelukkig de mens geworden is door de zonde, hoe walgelijk en schandelijk hij in zijn natuurstaat voor God terneer ligt. En die mens wil die lieve Jezus nu trouwen. Want al is het, dat wij ons jawoord nooit zullen geven, nooit kunnen geven, omdat wij de dood onderworpen zijn, dan is het God, Die de roeping Gods liefelijk heiligt en met Zijn Geest paart, opdat de dood en het graf de hare geven. Want toen u daar lag, vertreden in uw bloed, zeide Ik tot in uw bloed: *leef! Toen breidde Ik Mijn vleugelen over u uit, toen dekte Ik uw naaktheid, toen zwoer Ik u en Ik kwam met u in een verbond en u werd Mijne*. Afgedaan met dood, graf en hel. Ze liggen voor rekening van Hem, al is het dat ze alles door het geloof zullen moeten beoefenen. En dat brengt me tot mijn tweede punt, wanneer ik spreek over

2. De voorwaarden bij het huwelijk.

Als Christus met Zijn gekochte Bruid in dat uur der minne en des welbehagens in onderhandeling treedt, na haar overreed te hebben door de kracht van Zijn eeuwige Geest, Die onwederstandelijk werkt in het hart van de uitverkoren zondaar, dan geschiedt dit niet zonder voorwaarden.

Maar let wel, wat God eist in dat verbond der genade, is tevens een belofte, zegt Hellenbroek. Het genadeverbond kent geen eigenlijke eisen en geen eigenlijke voorwaarden, die door de mens te volbrengen zouden zijn. De eigenlijke voorwaarden

en de eigenlijke eisen heeft Christus volbracht, voor Wie het een verbond der werken was. Zodat er eigenlijk niets meer van de Kerk Gods te eisen valt. Maar er is een oneigenlijke eis en een oneigenlijke voorwaarde, die niet door de mens, maar door de Heilige Geest wordt volbracht. Wat zijn dan de voorwaarden, die aan de bruid gesteld worden? Ten eerste het geloof en de bekering. Geloof in de Heere Jezus Christus en u zult zalig worden.

Daarom voldoet niet de mens, maar de Heilige Geest Zelf. Die werkt dat geloof in het uur der minne en des welbehagens in zijn hart. Wilt u het anders gezegd hebben? Die Geest stort dat wezen, dat vermogen des geloofs in de zondaar, waaronder de mens lijdelijk is. Maar zodra dat wezen des geloofs uitgestort is, wordt de mens actief. Dit wordt dan ook genoemd een gave Gods. Van nature wordt het zaligmakend geloof gemist. Paulus zegt: *Uit genade zijt ge zalig geworden, door het geloof, maar dat niet uit u, het is Gods gave. Niet uit de werken, opdat niemand zou roemen.* En door dat geloof aanvaarden zij zowel de eisen als de beloften des verbonds, gelijk Hellenbroek zegt, dat zij zowel hun toestemming geven aan de eisen als aan de beloften.

Een tweede voorwaarde, die aan de Bruid gesteld wordt, is haar boelen en afgoden te verlaten, die de scheidbrief te geven, hetwelk wij zekerlijk vermogen, maar weer door de kracht van die eeuwige Geest, door Wie de liefde Gods in het hart van de bruid wordt overgedragen. Want door de liefde wordt dat volk gedreven. U moet niet denken dat dat volk gedwongen de Heere volgt, omdat het vreest voor de slagen of voor de rampzaligheid. Als dat volk onder God mag buigen, als het de Heere mag liefkrijgen, dan is het door de liefde Gods, in het hart uitgestort, dat God het voorwerp hunner liefde wordt. Door die liefde mag dat volk de scheidbrief geven aan die grote hoer, welke de wereld is. Zij kunnen niet meer slapen in de schoot van Delila. Door de liefde mogen zij de zonden verlaten, die hun voorheen zo'n zoete bete onder de tong waren, want ze zijn hun tot een volkomen haat geworden.

Ik geloof niet dat er op de wereld ooit heter tranen worden geschreid, dan de tranen van het Godsgemis, de tranen van rouw over de zonden, gelijk als die zondares op de voeten van de Heere Jezus lagen met haar tranen van smart haar zedeloosheid heeft weggespoeld en Zijn voeten droogde met haar haren en door de liefde aan Hem verbonden bleef, totdat de kracht van vergiffenis haar geschonken werd. David zegt, dat hij zijn bedstede doornatte met tranen. Daarvan is de liefde de wortel. Dat volk draagt zo'n innerlijk leed, omdat ze tegen de Heere zo gezondigd hebben. Want men kan wel over de zonde redeneren en de schuld met de el en de maat uitmeten, maar als God komt en de zonde zonde, en de schuld schuld wordt, dan durft men van schaamte de ogen niet naar God op te slaan. Dan zal men de hollen zoeken in de duinen en de heuvelen om zich voor God en mens te verbergen. Door de liefde worden ze gedreven, zodat het afgedaan is met al die afgoden, met die mode-god, met de turn-god, met de buik-god en met de wereld-god. Och, zij kunnen zich niet meer verzadigen met de draf der zwijnen.

Het gaat hun als die verloren zoon, die zijn verstand terug kreeg, zouden we zeggen, want hij kwam tot zichzelf en nam het besluit: 'Ik zal tot mijn vader gaan'. En als hij tot zijn vader kwam, dan sprak hij: 'Ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen u, en nu ben ik niet waardig om ooit uw kind genaamd te worden'.

Nee, hij had geen tijd om te zeggen: *Maak mij maar een huurling*; want hij lag allang in de armen van zijn vader, die hem afkuste.

En zo gaat het dat volk nog. Uit liefde tot God rollen ze in de schoot des Heeren. Daar bekennen ze niet alleen: *Ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen U*, maar ze belijden ook, *niet waardig te zijn tot een kind aangenomen te worden.* Er zijn van die tijden, dat alle waarden en rechten worden afgelegd. En als zij dan mogen zinken in die borg-

armen en in die bloed-armen van die gezegende Heere Jezus, en zij mogen dan eens worden afgekust van heel dat ruwe leven, van heel dat zondig leven, van heel dat bestaan, afgekust met de kussingen van Zijn liefde, dan blijft er geen geest meer in dat volk over.

We denken hier ook aan Ruth. Wat heeft zij onvoorwaardelijk dat Moab verlaten. Uit liefde sterft zij liever daar aan de voeten van Naomi, dan ooit de wereld en de zonde meer te dienen. Ik ben zo ongelukkig geworden. Misschien u ook? Ik kan niets dan zondigen, ik ben niets dan zonde, het is allemaal zonde. Verbetering is afgedaan. Maar eenmaal zullen wij worden verlost van het lichaam dezes doods, hoewel wij ons hier reeds graag aan de zonde zouden ontworstelen. Maar dat heeft de Heere niet goedgeacht, opdat dat volk zou blijven kruipen aan de troon, opdat ze dagelijks met hun ellende tot Christus zouden gaan, om bij vernieuwing aan Zijn hart gedrukt te worden.

Kortom gezegd: Zo is het ook Mozes vergaan. De liefde tot dat Israël, de liefde tot dat volk, als een vrucht van de liefde tot God, deed hem uitroepen, dat hij de smaadheid van Christus meerdere rijkdom achtte, dan een zoon van Farao's dochter genaamd te worden.

Een derde voorwaarde, aan de Bruid gesteld, is de scheidbrief te geven aan de wet. Want aan de wet moeten wij sterven, zullen wij ooit met Christus in ondertrouw gaan. Want u voelt wel, zolang wij aan de wet en aan Mozes verbonden zijn, dat dan Christus ons als een overspelige vrouw niet ten huwelijk nemen zal door het geloof. Vandaar dan ook zegt de Heere Jezus: 'Martha, Martha, wat bekommert u u toch over vele dingen'. Alsof de Heere zeggen wil: *Kind werp dat alles nu eens weg, want het heeft voor Mij geen waarde.* Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen. En zie nu daar Maria eens zitten, die heeft het goede deel gekozen. En wat deed Maria dan? Niets. Die mocht zich laten zaligen, levende uit het geloof. Maria deed niets, dan alleen ontvangen uit Jezus borgtochtelijke schoot.

En daar wil Christus Zijn volk hebben. Wanneer de broeders van Jozef tot Jozef kwamen, nam hij de lege zakken aan. Want als er lege zakken zijn, dan zullen de schuren wel geopend worden. Ook nu hoor, volk des Heeren.

Maar de broeders moesten met de kooppenningen teruggaan. De zaligheid is niet te koop, de zaligheid is niet te verdienen. De zaligheid is gekocht, de zaligheid is verdiend. Als u zalig worden wilt, weg dan met alle werk, met alle waarde, met alle rechten, met alle verdiensten. Zalig wordt men alleen op grond van Christus' werk, Christus' gerechtigheid. Christus' verzoening en voldoening op Golgótha teweeggebracht.

Daarom zegt Paulus ook zo schoon: *Die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die de goddelozen rechtvaardigt, diens geloof zal gerekend worden tot rechtvaardigheid.* Christus kan geen mededingers in dit heilige spel verdragen, geen Mozes, geen wereld, geen zonden, geen satan. Jezus wil het hart van Zijn bruid alleen hebben en daarin de hoogste plaats ontvangen.

Maar de Bruidegom Zelf verbindt Zich ook van Zijn zijde, dat Hij haar in bezit zal stellen van Zichzelf, met alles wat Hij is en met alles wat Hij heeft. Want de Bruid verbindt zich niet alleen, maar ook de Bruidegom. En dan belooft Hij al Zijn mannelijke plichten te zullen waarnemen. Dat zij niet zal beschaamd worden over haar onvruchtbaarheid, *want uw vrucht is uit Mij gevonden.*

Ze zal niet beschaamd worden over haar onaanzienlijkheid, *want Ik zal u geven sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, en het gewaad des lofs voor een benauwde geest.*

Dat zij niet beschaamd behoeft te zijn over haar verachtelijkheid, *want Ik zal u geven*

een plaats binnen Mijn muren, ja beter dan der zonen en der dochteren.

Nee, dat ze niet beschaamd behoeft te worden over haar naaktheid en over haar walgelijkheid, *want Ik zal u bekleden met die rok der gerechtigheid, die rok zonder naad, welke de beulen in de handen viel.* Die rok, die Hij uit Zijn eigen ingewand gesponnen heeft en met Zijn eigen bloed geverfd heeft.

Hij wil zeggen: u zult, o, volk des Heeren, niet teleurgesteld worden in Mijn Middelaarswerk en Mijn voldoening. U zult niet teleurgesteld worden in Mijn beloften, die ja en amen zijn, en in Mijn trouw, die niet zal falen in der eeuwigheid. U zult de smaad uwer weduwschap niet langer gedenken, *want Ik zal u ondertrouwen in gerechtigheid, in goedertierenheid, in barmhartigheid en in geloof.*

Ik hoor Naomi al zeggen: *Zit nu maar stil, mijn dochter, want die man zal niet rusten, totdat die zaak zal voleind zijn.* En dat brengt mij tot mijn derde punt, wanneer ik spreek over

3. De omgang vóór het huwelijk.

Want de grote Schepper, Die Zich ten huwelijk geeft met Zijn eigen maaksel, deelt Zijn Bruid, Die Hij zo aanzoekt, Die Hij zo van harte liefheeft en bemint, Zijn grote toegenegenheid mee, want 'al Mijn lust is tot haar'. En al Zijn vermaking is reeds van eeuwigheid in de mensenkinderen en Hij zal Zich aan haar openbaren. En wanneer Christus Zich openbaart, en verklaart in Zijn dierbare borgtocht op Golgótha, dan zal het hart ontsteken in wederliefde, zodat zij het uitroepen: 'Heere mijn God, ik zal U hartelijk liefhebben'.

Wanneer Christus Zich verklaart, wat kan dat volk Hem dan aankleven, gelijk een gordel kleeft om de lendenen eens mans. Wat kunnen zij de Heere Jezus dan achteraan wenen, gelijk als die Kananése vrouw, wanneer dit volk mag inleven dat er buiten Hem geen lossing en geen redding ooit gevonden wordt. Dan worden ze wel eens verwaardigd om Hem aan te grijpen, gelijk als die bloedvloeiende vrouw, om door alles heen te dringen, terwijl hun verwachting alleen van Hem is, want Hij heeft de woorden des eeuwigen levens. Hij is de Christus, Hij is de Borg, Hij is de Goël, Die redden en verlossen kan, daar waar het voor hemel en aarde is afgedaan.

En wat bestaat er soms een liefelijk verkeren en een innerlijke gemeenschap tussen die Bruidegom en de Bruid, al vóór het huwelijk hier op aarde door het geloof voltrokken is. Dan doorwaait Hij haar hof, zodat de specerijen mogen uitbotten.

Dan verkwikt Hij de ziel van de Bruid weer aan zeer stille wateren, zodat de genegenheden tot die dierbare Persoon branden. Dan komt Hij weer tot haar, dan eet zij van Zijn edele vruchten. Die vruchten van ootmoed, gelijk als bij de hoofdman; die vruchten van verbreking, gelijk als bij de broeders van Jozef, wanneer zij zich als een bies kromden om zijn voeten en beleden: *Zijn wij het niet, die onze broeder die smaadheden hebben aangedaan?* Dat is nu hun edele vrucht, die Jezus eet, wanneer zij in verwondering en in dankzegging met Mefibóseth in Zijn tegenwoordigheid aan Zijn tafel mogen gezeten zijn en het heten mag: *O God, dat u hebt omgezien naar zulk een dode hond als ik ben'.*

Dat zijn die edele vruchten, Die Jezus zo lieflijk en geurig zijn. Die vruchten der liefde, gelijk als die arme Petrus. Ach, die man had het zo laag laten liggen, die man had het zo verschrikkelijk verzonddigd: Jezus verloochend, Jezus vervloekt, Jezus afgezworen.

En als dan de Heere Jezus zegt: *Petrus, hebt u Mij lief?* Dan zegt hij: *Heere, U weet alle dingen.* Als de Heere Jezus niet opgehouden had, dan had Petrus het niet meer kunnen dragen. Wij kunnen wel ellendig zijn vanwege de zonde, maar de wortel mag liefde zijn. En dan mag dat volk te midden van de ellende wel eens zeggen: *Heere, dat*

weet U toch, dat ik U hartelijk liefheb.

Geliefden, die Bruidegom neemt Zijn Bruid, Zijn Kerk, wel eens in Zijn armen en dan drukt Hij ze aan Zijn borg-hart en in die tegenwoordigheid van Jezus mag het dat volk wel eens gaan als de broeders van Jozef, die bij Jozef mochten dronken zijn, als ze mogen drinken uit die beker der wellusten, die beker der liefde, die beker des bloeds.

Dan wordt het bij dat volk wel eens waar:

*Hoe groot is Uw goedgunstigheid,
Hoe zijn Uw vleug'len uitgebreid!
Hier wordt de rust geschonken.
Hier 't vette van Uw huis gesmaakt,
Een volle beek van wellust maakt
Hier elk in liefde dronken.*

Dronken met Jezus, dronken in liefde, dronken in zaligheid, dronken in vrede, dronken in blijdschap, dronken in God. En als ze dan zo dronken bij elkaar zijn, vat wel in een heilige zin, dan wil Hij ook Zijn geheimen wel eens aan Zijn Bruid openbaren, en dan zegt Hij haar, dat haar zaak goed staat en dat het huwelijk ook te Zijner tijd door zal gaan op grond van Zijn voldoening, op grond van die borgbloedgerechtigheid. Dan is het: *Wees stil, Mijn dochter, want Ik zal niet rusten voor dat die zaak voleind is.* Dan verklaart Hij Zich nader aan dat volk als die enige Goël, als die enige Losser. Dan drukt Hij het af in hun hart, dat Hij zekerlijk zal voleindigen wat Hij begonnen is, en Hij doet zo al Zijn heerlijkheid voor hun aangezicht heengaan, als eenmaal bij Mozes.

Zodat de Bruid uitroept: 'Gij zijt heerlijker dan de bergen, ja, u zijt schoner dan de mensenkinderen, ja, u gaat al het schoon ver te boven. Hij is blank en Hij is rood en draagt de banier boven tienduizend, ja al wat aan Hem is, is gans begeerlijk'. En hoe meer Christus Zich verklaart en openbaart in Zijn lijden, in Zijn sterven, in Zijn kruis, in Zijn bloed, in Zijn voldoening, in Zijn gerechtigheid, hoe meer het hart en de genegenheden tot Hem uitgaan.

Dan roept de Bruid er van uit: *Ja zulk Eén is nu mijn Liefste, zulk Een is nu mijn Vriend, gij dochteren van Jeruzalem.* Dit alles ziet de Bruid hoor, vóórdat ze Christus ondertrouwt door het geloof, en zoals het door ons vaak gezegd wordt, vóórdat ze Christus als haar Borg kent, kunnen er tijden zijn van zaligheid, van heerlijkheid, van liefde, van hemelse vreugde, zodat ze zichzelf niet meer uitdrukken kan, en dan roept met de Bruid: 'Hij is als een lelie onder de doornen, Hij is die grote roos van Saron, ja als een appelboom onder de bomen des wouds, alzo is mijn Liefste onder de zonen, en ik heb lust in Zijn schaduw, en zit er ook onder en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet.' Hij is die Banierdrager, waaronder dat volk zich veilig kent, want ze mogen toch veilig zijn in Zijn handen. De bergen mogen wijken en de heuvelen mogen wankelen, maar dat verbond zal niet wankelen in der eeuwigheid. Dat is een onverbrekelijk en onveranderlijk zoen- en zoutverbond. Hij doet ze ook menigmaal iets aanschouwen, wat ik omwille van de tijd niet allemaal uitwerk, van Zijn liefde, Zijn beminnelijkheid, van Zijn schoonheid, en van Zijn dierbaarheid. Want u dan die gelooft, is Hij dierbaar. Hij doet ze iets kennen van Zijn gepastheid voor zulk een arme, naakte, ontblote zondaar. Hij doet ze iets kennen van Zijn algenoegzaamheid, want de genade van Jezus Christus is duizendmaal overvloediger dan alle zonden, dan alle ongerechtigheid. Al had u al de zonden van Adams nakroost saamgebonden, dat bloed des kruises wist alle zonden uit.

aar het blijft geen feest, het is altijd geen mooi weer, geliefden, noch in de natuur, noch in de genade. Ruth had ook zo'n lieve tijd gehad, maar toen de oogsttijd was voorbijgegaan, moest zij Boaz trouwen of sterven, een derde weg was er niet.

Zo zal de Heere ze niet alleen de gepastheid en de algenoegzaamheid van die Christus doen kennen, maar ook de noodzakelijkheid om Hem te ondertrouwen. Want de vruchten uit die vereniging mogen wel aangenaam zijn, maar de vrucht is de boom niet, de weldaden zijn de Persoon niet. Want met alles wat men van God ontvangen heeft, kan men voor het Goddelijke recht niet bestaan. Dan heet het: Betalen wat ge schuldig zijt. U hebt maar voor voldoening te zorgen. Hoe kostelijk ook die minnebrieven uit de hemel mogen zijn, hoe zoet die liefdesverklaringen ook mogen wezen van die hemelse Bruidegom, gelijk als Ruth werd toegezegd: 'Blijf u nu hier, dan zal ik in de poort des gerichtts gaan; en als hij niet lost, die nader is dan ik, dan zal ik u lossen.'

Maar dat volk rust niet. In heilig heimwee ligt men daar totdat de zaak zal voleind zijn en Christus door het geloof omhelsd mag worden.

Nu naar ons vierde punt:

4. De voltrekking van het huwelijk.

De voltrekking van het huwelijk geschiedt op deze wijze. De Bruid kan dan zonder en buiten Jezus niet meer leven en voor God bestaan. Want ze wordt aangemaand door de Vader, Die het Goddelijk recht vertegenwoordigt tot voldoening van haar schuld, want God kan van Zijn recht geen afstand doen. En vraagt dan niet aan de Bruid of zij geen omgang met Christus heeft gehad, of op Zijn Goddelijke knie vertroeteld is geweest, of menigmaal aan dat Borg-hart gedrukt geworden is. Want het recht geldt: *Betalen wat gij schuldig zijt*. En de Bruid kan met alles wat is ondervonden niet aan de gerechtigheid Gods voldoen.

Eén weg is er, en dat is Christus te omhelzen door het geloof in Zijn volle borg- en bloedgerechtigheid. De Bruid wordt dan genoodzaakt, zegt één van onze vaders zo schoon, de Sinai te beklimmen, waar de Heere nederdaalt met geduchte tekenen van majesteit en gerechtigheid, en al de vloeken over haar worden uitgegoten. En de hele schuld wordt dan opgeëist en het register der zonden, zo zwart als de nacht, haar voorgedragen. Met de hele wereld komt dan dat volk verdoemelijk voor God te staan. Op duizend vragen is er niet één antwoord. De consciëntie vliegt hen onder de grootste beroering in het aangezicht en verwijt hun, dat alles wat de wet eist rechtvaardig is. De consciëntie valt dan aan de zijde Gods, waardoor de zondaar God rechtvaardigt in Zijn handelingen. De duivel eist zijn ziel op tot zijn prooi en zegt: *u bent de mijne*. Want vrijwillig hebben wij ons in de armen van de duivel geworpen, het verbond met God verbroken en een verdrag met de hel en de satan aangegaan. En God verklaart in heilige wraak, dat ze de straf der zonde moeten ondergaan en dat ze met eeuwige banden moeten gebonden worden in de eeuwige duisternis.

En wanneer dat volk de schuld van Adam op zichzelf mag overdragen, wanneer zij de oorzaak worden van al de ellende en zij de deugden Gods, want zij gaan liever eeuwig onder dan dat de deugd van Gods recht gekrenkt worden, zodat zij God Gód laten kunnen, en *amen* kunnen zeggen op hun eeuwige ondergang. En terwijl de geopende aarde gereed is om hen te ontvangen en wanneer dat volk voor eeuwig, voor eeuwig mag ondergaan, dan treedt Jezus tussenbeide met Zijn gerechtigde eis, met Zijn eeuwige bloedwaardij, opdat Zijn heilige de verderving niet zal zien.

Wanneer die bloedwaardij de Rechter wordt voorgesteld en wanneer Hij dan pleit niet op de wet, maar op Zijn verdiensten, en de Rechter de voldoening van Jezus aanschouwt, vindt Hij in Jezus' borgtocht de verlossing' voor de zondaar en heet het: 'Verlos hem opdat hij in het verderf niet nederdale, want Ik heb verzoening voor hem gevonden'. Dan keert het oordeel vol majesteit weder tot gerechtigheid. Dan valt het vlamvend lemmer uit de hand des Rechters weg.

Dan is het Jezus, Die hem verlost op mandaat van Zijn Vader, Die hem verlost van de afgrond waarin hij verzonken was.

Dan is het Christus, Die de hele borgtocht aan dat volk gaat toepassen en Die hen wast en reinigt en heiligt.

En nu, gerechtvaardigd door God en vrijgesproken door de Vader, en in Christus' bloed gereinigd en geheiligd, en wordt dat volk de Vader voorgesteld als een reine maagd, zonder vlek en zonder rimpel.

Juda is geen borg geworden om Benjamin tot Jozef te brengen, maar om hem tot zijn vader terug te brengen. En zo is Christus, de meerdere Juda, Borg geworden, niet alleen om Zijn borgtocht te verheerlijken, maar om dat volk op te voeren en Zijn Vader voor te stellen in Zijn tenu, in Zijn tooi, in Zijn waardij en in Zijn bloedverf. En als dan de Vader zo de zondaar in Christus aanschouwt, dan rommelt het ingewand des Vaders, en de Vaderlijke toegenegenheid en de Vaderlijke liefde stromen in het hart van de zondaar. Dan weet de zondaar het geen naam te geven en stamelt hij: *'Abba, Vader'*.

Dan mag het heten: 'Een enige is Mijn duive, Mijn volmaakte, Ik zie geen gebrek aan u'. Hij ziet geen zonde in Zijn Jakob en geen overtreding in Zijn Israël. Dan mag dat volk zo volkomen en zo volmaakt voor God staan, alsof het nooit één zonde gekend, noch gedaan had.

Maar om het nu kort af te maken, als ze dan het voorrecht genieten mogen, om dat werk Gods verzegeld te kennen door de openbaring van de derde Persoon, de Heilige Geest, wanneer Die als een Gave wordt uitgestort in hun ziel en als een Onderpand ontvangen wordt. Hun hart getuigt dan: *'Die Geest getuigt met onze geest, dat we kinderen God zijn, door welke zij roepen: Abba, lieve Vader'*.

Dan mag het volk tot het hart Gods teruggebracht zijn en een Drie-enig God omhelzen, en kennis dragen van de drie onderscheiden Personen in het huishoudelijke werk der genade.

Maar dan weet dat volk ook niet meer wie ze het meest lief zullen hebben en het meest de eer toebrengen zullen. De Vader in Zijn verkiezende liefde, van Wie de hele zaligheid is uitgegaan, of de Zoon in Zijn voldoening, of de Heilige Geest, Die de Toepasser is van alles, wat door Christus verworven is. Want er is door hen nooit een traan geweest uit het Godsgemis, en er is geen troost door hen ervaren, of het is altijd alleen door de Heilige Geest, zodat ze door het geloof een Drie-enig Verbonds-God mogen omhelzen. We willen nu nog iets zeggen over ons vijfde punt.

5. De voorrechten uit het huwelijk.

De kostelijke sieraden worden dan aan dat volk weggeschonken en als juwelen dragen zij de vruchten des Geestes. Het geloof om Jezus te omhelzen als hun Heere en God. De liefde om die Jezus gedurig te beminnen en lief te hebben. Het vertrouwen om op Jezus, hun Liefste te leunen. De pardonbrief, waarmee ze mogen reizen door het leven aan Jezus' hand. Dan wordt het zo waar: *Alle vrucht wordt uit Hem gevonden*. Als wij de wet der wet maar gestorven zijn, dan wordt het waar wat onze tekst ons zegt: 'Uw Maker is uw Man'. En is onze Maker dan onze Man, dan is die Man ook onze Sterkte, tot aan de dag van onze dood.

Dan hoeft u nergens enige zorg voor te dragen, dat zal Hij wel doen. Hij brengt alles mee en Hij brengt alles aan. Is Hij uw Man, dan is Hij ook uw Onderhouder, en uw Bewaarder en Beschermmer tegen de woedende wereld, tegen de verleiding des satans, tegen de verdorvenheid des vleses, tegen de machtige muil van het ongeloof. Dan is Hij onze Beschermmer in de zee, in het vuur en in het moeras. Waar de Kerk dan ook heen gaat en al dreigt ze dan op de golven en op de baren van de woedende wereldzee

verloren te gaan, geen nood. Er was aan de ark geen roer en geen mast, maar hij dreef naar Ararath. Als Jezus Stuurman is van het schip, dan varen wij op rots noch klip. Maar willen we zelf meester zijn, dan overkomt ons ramp en pijn. Ach, dat volk mag gelukkig zijn. Levende, gaande en slapende alles voor Jezus' rekening. Dan zeggen we weleens met David:

*Ik lag en sliep gerust,
Van 's Heeren trouw bewust,
Tot ik verfrist ontwaakte;
Want God was aan mijn zij,
Hij ondersteunde mij
In 't leed, dat mij genaakte.*

Dan is het waar: 'Dit weet ik vast God zal mij nooit begeven, niets maakt mijn ziel vervaard'.

Hij is geen mensenkind, die liegen zal. Wat Hij begonnen heeft, dat zal Hij ook voleinden. Geloof nu vrij, dat als wij de riemen van het bootje mogen neerleggen, dan is Hij het wel, Die ons in Zijn armen sluit. Want immers de lammeren draagt Hij in Zijn armen.

Ach, waren wij maar meer van die lammetjes en schapjes, waarin geen kracht gevonden wordt. Want als wij niets zijn, dan wil Jezus alles zijn. Als wij niets zijn, wordt Zijn kracht in zwakheid volbracht. Als wij als een ledig vat aan de voeten van dat kruis staan, dan zullen wij uit Zijn volheid ontvangen genade voor genade. Als wij met de bedelstaf mogen uitgaan, dan zal die verbondskamer, die deur van dat hemels kabinet ontsloten worden. Dan zullen de heerlijkheden Gods in Christus voor ons aangezicht heengaan.

Toepassing

Volk van God, houdt moed, houdt moed, uw ziel zal vrolijk leven. Ach, ik hoor u zeggen: 'Het is er bij mij zo ver vandaan'. Het kan wel zijn, dat u rouwklaagt, dat u als een weduwe op de aarde kermt, dat u meent nooit met Hem in ondertrouw te gaan, och, weent u dan maar vrijuit, dat is de stem van Jezus' Bruid. Zal het dan nu niet zijn, dan zal het straks zijn, en anders zal Hij bij het naderen van de dood volkomen uitkomst geven.

Wat ware het te wensen in onze dagen, dat de ziel er meer op gesteld was om die gezegende Heere Jezus in Zijn borgtocht, in Zijn voldoening te mogen kennen. Ik zeg niet: 'Daar moet het komen'. Paulus zegt alleen: 'Ik zal u een weg aanwijzen, die uitnemender is'. Ik mag u toch wel wijzen op het grote voorrecht, op het ongekende heil, dat in Jezus Christus gevonden wordt; wat een weldaad het is om met vaste schreden de weg der zaligheid te betreden, om in de nachtelijke duisternis en in de felste uren van beproeving met Job nog te kunnen zeggen: 'Ik weet, Mijn Verlosser leeft'.

Als Paulus tot een drankoffer zal geofferd worden, dan zingt de man nog lieflijk zijn zwanenzang: 'Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb het geloof behouden, en voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, en niet alleen mij, maar allen, die Zijn verschijning hebben liefgehad'.

En nu kan de Kerk in zorg en in moeite zijn, want dat is van de lucht niet af. U moet van de wereld maar niet teveel verwachten hoor, want de ene golfslag is nog niet verbroken, of de andere maakt zich in de zee weer op.

Maar zegt mij nu eens, heeft God het in de wateren van verdrukking niet goed gemaakt? Om God te ontmoeten, moet u te Bethel of Pniël zijn, in de moerassen, in de

zeeën, in de kuilen. Dan weet God te verlossen, daar waar het voor hemel en aarde is afgedaan. Hij zal Zijn volk en erfdeel nooit begeven. Maar sta wat meer naar de vrijheid, die in Christus is, sta wat meer om uw ziel in Christus geborgen te krijgen. Blijf toch niet leven op het gestaltelijke leven, wat altijd de baren van de zee gelijk zal zijn. Leg toch de grondslag van uw zaligheid niet in uw gevoel, niet in uw genot, niet in uzelf, maar in Christus te leren kennen, het vaste fundament, en u daarop te laten zinken door het geloof. Dat brengt de vastigheid der zaligheid in uw ziel. Paulus had het wel goed gezien: 'Wast dan op in de kennis van onze Heere Jezus Christus om te komen tot de enigheid des geloofs, tot die volkomen Man. Want toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind, maar toen ik een man geworden ben, heb ik mijn kindsheid teniet gedaan'. E

n nu zijn er weinige vaders en mannen in de genade, maar het mag toch een voorrecht zijn als men in de natuur getrouwd is en men mag op de man alles laten aankomen; en zo in Christus getrouwd te mogen zijn door het geloof. Waar men dan ook moge heengaan, het hele beleid aan Jezus te mogen overgeven en Hem te mogen volgen door bezaaide en onbezaaide wegen. En als een Simon van Cyrene het kruis te mogen opnemen, ziende op Hem, die overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Die het kruis heeft gedragen en de schande veracht om de vreugde, die Hem voorgesteld is. Als wij mogen zien wat Christus heeft willen lijden en die beker geledigd heeft voor ons, zullen wij dan die paar druppeltjes uit die beker niet kunnen drinken, die Christus ons heeft ter hand gesteld? Wanneer dat zoete kruishout geworpen wordt in die bittere wateren van Mara, dan mogen zij stil zijn en dat is het goed wat de Heere doet.

Och volk, God is goed, als u maar buigen kunt, als u maar aan Zijn voeten zinken kunt, als u maar met uw noden en zorgen tot Hem moogt gaan. Wat is het dan lief om uw hoofd op Zijn borst te laten zinken, om niet alleen daar uit te wenen, maar ook Hem te mogen omhelzen en door Hem te worden afgekust, en u te verliezen in Zijn zalige gemeenschap, en daarin te mogen drijven.

Ik zou op de wereld niet weten, waar ik het zoeken moest als die lieve Jezus van mij zou scheiden. Hij is mijn leven, Hij is mijn alles. Hij is het, Die mij brengen zal naar het hemelse Jeruzalem.

Onbekeerde medereiziger, houd vast. U zegt: 'Daar valt niets vast te houden, want ik ben dood'.

Nu, steek dan uw dode hand nog uit naar die levende Jezus. Wie weet, of Hij u nog eens grijpen mocht. Al bent u dood, Jezus leeft nog. Het teken en het zegel staat op uw hoofd, dat Hij uw God wil zijn. En God zou geen God meer zijn, als Hij de doden niet levend maakte en Zijn uitverkorenen niet door het geloof ondertrouwde. Buigt u, valt voor Hem in het stof, grijpt Hem aan, roept tot God: *O God, bekeer u mij, dan zal ik bekeerd zijn.*

Het hele zalig worden is niets anders dan belijden dat wij de dood waardig zijn, dat de Heere God is en wij de verdoemenis waardig zijn. Dan scheurt de hemel, als bij de moordenaar. En zo gaat de arme tollenaar gerechtvaardigd naar zijn huis. Als u buigen kunt, als u vallen moogt, weent u dan voor God maar uit. Blijft dan liggen aan de deur tot Jezus u opraapt tot uw eeuwige zaligheid en tot verheerlijking van Zijn Naam.

De keus van mijn hart is, dat God door Zijn genade zo onder u werken gaat, dat er roering gevonden word onder de doodsbeenderen, Gode tot glorie, uw ziel tot zaligheid, om Jezus' wil alleen. AMEN

Bron: *Uit den schat des Woords*

19e jaargang, no.12